

KONYA

SAVUNMA SANAYİ

ARAŞTIRMA RAPORU

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

**T.C.
MEVLANA KALKINMA AJANSI
TEKNİK DESTEK PROGRAMI**

**“SAVUNMA SANAYİSİNE YÖNELİK ANALİZ VE
LOBİCİLİK FAALİYETLERİ PROJESİ
TR52-18-TD/0068”**

HAZIRLAYAN

MART 2019

Bu çalışma Mevlana Kalkınma Ajansı'nın “Savunma Sanayisine Yönelik Analiz ve Lobicilik Faaliyetleri Projesi” (TR52-18-TD/0068) kapsamında hazırlanmıştır. İçerik ile ilgili sorumluluk Konya Ticaret Odası'na aittir ve Mevlana Kalkınma Ajansının görüşlerini yansıtmamaktadır.

YÖNETİCİ ÖZETİ

Savunma Sanayi ve Havacılık Sektörü İhracat Hedef Pazar Araştırma Raporu, Türkiye'nin halihazırda üretim ve ihracatını yapmakta olduğu ilgili sektörlerle ait ürünlerin mevcut ve potansiyel ihracat pazarlarının hangi ülkeler olduğu, bu ülkelerdeki potansiyel alıcıların kimler olduğu, ürünlerin potansiyel ve mevcut pazarlara girişte karşılaştıkları vergi oranları ve benzer uygulamalar hakkında bilgi vererek, üretici ve ihracatçıların bu konulardaki ihtiyaçlarını karşılayabilmek maksadı ve amacı ile hazırlanmıştır.

Savunma Sanayi ve Havacılık sektörü ("SSHS") Türkiye'de 2010 yılından sonra adından söz ettirmeye başlayan ve özellikle geçen beş yıllık (2013-2017) döneminde önemli gelişmeler göstererek Türk ihracatının lokomotiflerinden olmaya aday bir sektör haline gelmiştir. 2018 yılı sonu dış ticaret verilerine göre Türkiye FOB bazda toplam 2 milyar ABD\$ tutarında ihracat gerçekleştirmiştir. Başlıca ihracat pazarları ABD, Almanya, Umman, Katar, Hollanda ve Hindistan'dır.

Sektör halihazırda 40,000'den fazla kişiye istihdam imkânı sağlamaktadır. Sektör 2017 yılında 1.8 milyar ABD\$ ihracat, buna karşılık 1.5 milyar ABD\$ ithalat gerçekleştirmiştir. Yurtiçi yurtdışı toplam ciro 6.7 milyar ABD\$ olarak gerçekleşmiştir. Elbette bunda ürün ve teknoloji geliştirmeye ayrılan 1.2 milyar ABD\$'lık fonun çok büyük bir katkısı vardır.

Türkiye SSHS'ünde

- Kara Araçları
 - Paletli Araçlar
 - Tekerlekli Araçlar
 - Özel Amaçlı Araçlar
- Deniz Araçları
 - Harp Gemileri
 - Amfibi Gemiler
 - Sahil Güvenlik ve Karakol Botları
 - Destek Gemileri
 - Modernizasyon
- Havacılık ve Uzay
 - Döner Kanatlar
 - Sabit Kanatlar
 - İnsansız Hava Araçları
 - Modernizasyon. Motor ve Komponentleri
 - Uzay
- Muhabere ve Elektronik Sistemler
 - Haberleşme
 - Simülör
 - Komuta Kontrol ve Bilgi Sistemleri
 - Aviyonik Sistemler

- Silah Sistemleri
 - Füze Sistemleri
 - Hava Savunma
 - Ağır Silahlar
 - Hafif Silahlar
- Radar ve Elektronik Harp Sistemleri
 - Radar ve Sensör
 - Elektronik Harp
 - Karıştırıcılar
- Lojistik ve Eğitim
 - Lojistik ve Destek
 - Eğitim ve Danışmanlık

alanlarında faaliyette bulunmaktadır.

2017 yılında alınan yurtiçi ve yurtdışı toplam siparişlerin dağılımı incelendiğinde SSHS'nde en fazla talebin Kara Platformları ve Sistemlerine olduğu görülmektedir. Daha sonra sırasıyla Hava (askeri) ve Silah-Mühimmat ve Füze talepleri gelmektedir.

Müşteri profilleri göz önüne alındığında yurtiçi satışların son kullanıcılara, yurtdışı satışların ise sanayicilere yapıldığı görülmektedir. Bu durum SSHS'ünün yurtdışında henüz hammadde ve yedek parça tedarikçisi konumunda olduğunu henüz mamül ürün satışlarının beklenen seviyede olmadığını göstermektedir.

Diğer yandan 2016-2017 yılı verilerine göre Aselsan dünyada satışlarını en fazla arttıran yüz şirket içerisinde 63. sırada yer almıştır. 2017 yılı gelir artış oranları incelendiğinde ise Aselsan'ın rakiplerini açık farkla (%10'a yakın oranda farkla) geride bırakarak ilk sırayı aldığı görülmektedir. Aselsan'ın 2016-2017 döneminde elde ettiği artış %42.3 olmuştur.

SSHS'ünde dünyadaki genel görüntü incelendiğinde sektörün toplamda 2017 yılı sonu itibarıyla 686.5 milyar ABD\$ olduğu görülmektedir. 2016 rakamlarına bakıldığında sektörde 18.2 milyar ABD\$'lık (% 2.7) bir büyüme gerçekleşmiştir. Yıllık artış oranlarının %2 seviyesinde gerçekleşiyor olması, sektörde çok önemli değişiklikler ve gelişmeler olmadığı sürece önümüzdeki

dönemde de büyümenin bu şekilde devam edebileceğinin göstergesidir. Buradan yola çıkarak 2020-2023 yıllarında dünya SSHS satışlarının 750-800 milyar ABD\$ düzeyinde gerçekleşmesi beklenebilir.

Türkiye'nin SSHS'ünde gerçekleştirdiği ihracat faaliyetleri incelendiğinde, Savunma Sanayi ve Havacılık İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği (SSIB) verilerine göre ihracat 2017 yılında 1.739 milyar ABD \$ olmuştur. Bu rakamın pazar dağılımı incelendiğinde 0.635 milyar ABD\$'lık alımı ile ABD'nin ilk sırada yer aldığı görülür. ABD'yi 0.464 milyar ABD\$ ile Avrupa ve 0.721 milyar ABD\$ ile diğer ülkeler (Orta Doğu, Asya, Afrika, Güney Amerika) takip etmektedir. En fazla yurtdışı siparişin alındığı kara platformları ve sistemleri ürün grubunda Türkiye'nin müşterileri Afrika, Orta Doğu, Asya ve Güney Amerika ülkeleridir. Önde gelen pazarlar olan ABD ve Avrupa ise ağırlıklı olarak havacılık ürünlerinin müşterisi durumundadır.

ABD ve Avrupa'da yerleşik alıcıların sanayici, Afrika, Orta Doğu, Asya ve Güney Amerika ülkelerindeki alıcıların ise son kullanıcılar olduğu görülmektedir. SSHS yurtdışı pazarında ülkemizin en önemli pazarı ABD'dir. 2018 yılında toplam 2.035 milyar ABD\$ tutarındaki ihracatın %35.6'sına karşılık gelen 726 milyon ABD\$'lık ihracat bu ülkeye gerçekleşmiştir. ABD'yi 226 milyon ABD\$'lık alımı ile Almanya ve 153 milyon ABD\$'lık alımı ile Umman takip etmiştir.

Başlıca ihracat pazarımızı oluşturan ilk 10 ülke içerisinde ABD, 4 AB ülkesi, 3 KİK (Körfez İşbirliği Konseyi) ülkesi ile Hindistan, Azerbaycan-Nahcivan yer almaktadır.

SSHS'ünde dünyadaki uluslararası pazarın son beş yıllık gelişimi göz önüne alındığında mamûl araç ve ürünlerde pazarın -%5 - +%5 aralığında gelişme göstereceği ve alımların projeler çerçevesinde ihaleler bazında olacağı, yedek parça, teçhizat ürünlerinde ise büyümenin bazı ürünlerde %10'a varan değerlere yükseleceği, alımların ise hem ihaleler hem de özel sektör tarafından

gerçekleştirilmeye devam edeceği ön görülebilir. Türk SSHS'nde faaliyette olan mevcut firmaları ve sektöre yeni dahil olacak üretici ve tüccar işletmeler önümüzdeki dönemde gerçekleştirecekleri faaliyetleri bu çerçevede planlayarak üretim ve pazarlama stratejilerini belirlemeleri uygun olacaktır. Diğer yandan Türk SSHS firmalarının gerekli yatırımları gerçekleştirerek özellikle askeri ve sivil hava taşıtları, tank ve zırhlı araçlarda kullanılan ithal girdileri yerli malı üretimle ikâme ederek yurtiçi ve yurtdışı satışlarda kârlılığı artırma imkanları da göz ardı edilemeyecek kazanımlardan olacaktır. Bu alanlarda hayata geçirilecek yerli üretim aynı zamanda istihdamın artırılması, yerli ARGE çalışmalarına yönelinmesi, uzmanlaşma ve markalaşma konularında da katkı sağlayacaktır.

EXECUTIVE SUMMARY

The Export Target Market Study Report of the Defense and Aviation Industry has been prepared in order to provide details on the countries as the current and potential export markets for the products of the related sectors which Turkey currently performs production and exportation, the potential buyers of these countries, the tax rates and similar practices experienced when the products enter these potential and current markets and satisfy the needs of manufacturers and exporters on these issues.

The Defense and Aviation Sector (from hereinafter will be shortly referred to as “the DAS”), is a sector, made a distinguished name for itself after 2010, shown significant developments especially during the last five years (2013-2017) which is a candidate become to be one of the locomotives of Turkish export. According to the foreign trade data of the end of 2018, Turkey has done 2 billions US\$ of FOB-based exportation. The major export markets of Turkey are the USA, Germany, Oman, Qatar, the Netherlands and India.

The sector currently provides employment to more than 40.000 people. The sector has done 1.8 billions US\$ exportation and 1.5 billions US\$ importation in 2017. Overall national and international turnover has been 6.7 billions US\$. Certainly, the funds of 1.2 billions US\$, which have been allocated for product and technology development, have a significant contribution in it.

Turkey carries out its DAS activities in the following fields.

- Land Platforms
 - Track Laying Vehicles
 - Wheeled Vehicles
 - Special-Purpose Vehicles
- Naval Platforms
 - Battleships
 - Amphibian Vessels
 - Coastal Guard and Patrol Boats
 - Auxiliary Vessels
 - Modernization
- Aerospace
 - Rotary Wings
 - Fixed Wings
 - Unmanned Air Vehicles
 - Modernization. Engines and Components
 - Space
- Communications and Electronic Systems
 - Communications
 - Simulator
 - Command Control and Information Systems

- Avionic Systems
- Weapon Systems
 - Missile Systems
 - Air Defense
 - Heavy Weaponry
 - Light Weaponry
- Radar and Electronic Warfare Systems
 - Radar and Sensor
 - Electronic Warfare
 - Scramblers
- Logistics and Training
 - Logistics and Support
 - Training and Consultancy

Considering the distribution of overall total for the national and international orders in 2017, it is observed that the highest demand of the DAS is on the Ground Platforms and Systems. It is respectively followed by the Aviation (military) and Weapon-Ammunition and Missile demands.

Considering the client profiles, it is observed that national sales are purchased by end-users while the foreign sales by industrialists. This shows that the DAS is currently at the raw material and replacement part supplier position at abroad and the final-product sales of the DAS are not at the expected level.

On the other hand, according to the 2016-2017 data, Aselsan has taken the 63rd place among the first one hundred company increased its sales worldwide. Considering the income increase rates in 2017, it is observed that Aselsan has outdistanced its competitors by a landslide (almost by 10%) and taken the first place. The 2016-2017 income increase rate of Aselsan has been 42.3%.

Considering the worldwide panorama of the DAS, it is seen that the overall total turnover of the sector has been 686.5 billions US\$ as of the end of 2017. Considering the figures of 2016, we see that 18.2 billions US\$ (2.7%)

growth has been experienced in the sector. 2% growth rates are the indicators that the growth rates for the following period will continue like this unless there are not very significant changes and developments in the sector. From this perspective, it can be expected that the DAS sales around the world for the 2020-2023 period will be around 750-800 billions US\$.

Analyzing the DAS export activities of Turkey, the exports in 2017 have been 1.739 billions US\$ in accordance with the General Secretariat of the Defense and Aviation Industry Export Unions (GSDAIEU). Considering the market distribution of this figure, it is seen that the USA takes the first place with 0.635 billions US\$ purchase. The USA is respectively followed by the Europe with 0.464 billions US\$ and other countries (the Middle East, Asia, Africa and South America) with 0.721 billions US\$. The clients of Turkey in the ground platforms and systems product group where the highest orders have been made are the Africa, the Middle East, Asia and the South America countries. The major markets as the USA and the Europe are mainly the clients of aviation products.

It is observed that the buyers situated in the USA and the Europe are industrialists where the buyers in Africa, the Middle East, Asia and the South America are end-users. The most important market of our country with regards to the DAS foreign market is the USA. 726 millions US\$ of exportation corresponding to 35.6% of the overall exportation in 2018 as 2.035 billions US\$ has been made to this country. The USA was respectively followed by Germany with 226 millions US\$ of purchase and Oman with 153 millions US\$ of purchase.

The USA, 4 EU countries, 3 GCC (the Gulf Cooperation Council) countries, India, Azerbaijan-Nakhichevan are among the first 10 countries consisting our main export market.

Considering the development of the international DAS market in the world for the last five years, it can be estimated that the market of final tools and products will show a development around -%5 - +%5 and the purchases will be within the frame of tender-based projects, while the development of the replacement part and equipment products will increase for some products up to rates around 10% and the purchases will be either be based on tenders and private sector acquisitions. It will be appropriate for the currently active and potential manufacturers and dealer firms of the Turkish DAS to plan their activities for the following period within this frame and determine their production and marketing strategies accordingly.

On the other hand, the possibility of the Turkish DAS firms to replace the imported inputs especially used in the military and civil air vehicles, tanks and armored vehicles with domestic production by implementing the investments required in this respect and increase their profitability from the national and international sales will be one of the non-ignorable acquisitions for them. The domestic production to be implemented in these fields will also provide contribution in increasing the rate of employment, directing towards domestic R&D activities and specialization and branding.

İÇİNDEKİLER

12 Giriş

- 13 SSHS Genel Dinamikleri
- 21 Dünya SSHS Kısa Analizi
- 25 Türkiye SSHS İhracat Analizi
- 30 SSHS İhracat Hedef Pazarları ve Potansiyel Alıcıları

31 1. KIVILCIM İLE ATEŞLEMELİ İÇTEN YANMALI DOĞRUSAL VEYA DÖNER PİSTONLU MOTORLAR VE SIKIŞTIRMAYLA ATEŞLEMELİ İÇTEN YANMALI PİSTONLU MOTORLAR İÇİN AKSAM VE PARÇALAR (GTIP 8409)

- 31 Dünyanın Önde Gelen Pazarları
- 32 Türkiye'nin İhracat Pazarları
- 34 8409 Ürün Grubunda Dünya'daki Bazı Potansiyel Alıcılar

36 2. TURBOJETLER, TURBOPROPPELLERLER VE DİĞER GAZ TÜRBİNLERİ (GTIP 8411)

- 36 Dünyanın Önde Gelen Pazarları
- 37 Türkiye'nin İhracat Pazarları
- 39 8411 Ürün Grubunda Dünya'daki Bazı Potansiyel Alıcılar

40 3. DİĞER MOTORLAR VE KUVVET HASIL EDEN MAKİNELER (GTIP 8412)

- 40 Dünyanın Önde Gelen Pazarları
- 41 Türkiye'nin İhracat Pazarları
- 43 8412 Ürün Grubunda Dünya'daki Bazı Potansiyel Alıcılar

45 4. SANTRİFÜJLER (SANTRİFÜJ KURUTMA MAKİNELERİ DAHİL); SIVILARIN VEYA GAZLARIN FİLTRE EDİLMESİNE VEYA ARITILMASINA MAHSUS MAKİNE VE CİHAZLAR (GTIP 8421)

- 45 Dünyanın Önde Gelen Pazarları
- 46 Türkiye'nin İhracat Pazarları
- 48 8421 Ürün Grubunda Dünya'daki Bazı Potansiyel Alıcılar

50 5. TELEFON CİHAZLARI (HÜCRESEL AĞLAR İÇİN VEYA DİĞER KABLOSUZ AĞLAR İÇİN OLAN TELEFONLAR DAHİL); SES, GÖRÜNTÜ VEYA DİĞER BİLGİLERİ ALMAYA VEYA VERMEYE MAHSUS DİĞER CİHAZLAR (KABLOLU VEYA KABLOSUZ AĞLARDA (YEREL VEYA GENİŞ KAPSAMLI ALAN AĞLARI GİBİ) İLETİŞİME MAHSUS CİHAZLAR DAHİL). (84.43. 85.25. 85.27 VEYA 85.28 POZİSYONUNDA YER ALAN ALICI VEYA VERİCİ CİHAZLAR HARİÇ) (GTIP 8517)

- 50 Dünyanın Önde Gelen Pazarları
- 51 Türkiye'nin İhracat Pazarları
- 53 8517 Ürün Grubunda Dünya'daki Bazı Potansiyel Alıcılar

55 6. RADYO VEYA TELEVİZYON YAYINLARINA MAHSUS VERİCİ CİHAZLAR (ALICI CİHAZI VEYA SES KAYDETME YA DA KAYDEDİLEN SESİ TEKRAR VERMEYE MAHSUS CİHAZI OLSUN OLMASIN); TELEVİZYON KAMERALARI, DİJİTAL KAMERALAR VE GÖRÜNTÜ KAYDEDİCİ KAMERALAR (GTIP 8525)

- 55 Dünyanın Önde Gelen Pazarları
- 56 Türkiye'nin İhracat Pazarları
- 58 8525 Ürün Grubunda Dünya'daki Bazı Potansiyel Alıcılar

60 7. RADAR CİHAZLARI, TELSİZ SEYRÜSEFER YARDIMCI CİHAZLARI VE UZAKTAN KUMANDA ETMEYE MAHSUS TELSİZ KONTROL CİHAZLARI (GTIP 8526)

- 60 Dünyanın Önde Gelen Pazarları
- 61 Türkiye'nin İhracat Pazarları
- 63 8526 Ürün Grubunda Dünya'daki Bazı Potansiyel Alıcılar

64 8. TANKLAR VE DİĞER ZIRHLI SAVAŞ TAŞITLARI (MOTORLU) (SİLAHLA DONATILMIŞ OLSUN OLMASIN) VE BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI (GTIP 8710)

- 64 Dünyanın Önde Gelen Pazarları
- 65 Türkiye'nin İhracat Pazarları
- 67 8710 Ürün Grubunda Dünya'daki Bazı Potansiyel Alıcılar

9.DİĞER HAVA TAŞITLARI (HELİKOPTERLER, UÇAKLAR GİBİ); UZAY ARAÇLARI (UYDULAR 68 DAHİL), UZAY ARAÇLARINI FIRLATICI ARAÇLAR VE YÖRÜNGE-ALTI ARAÇLARIDIR (GTIP 8802)

Dünyanın Önde Gelen Pazarları 68

Türkiye'nin İhracat Pazarları 69

8802 Ürün Grubunda Dünya'daki Bazı Potansiyel Alıcılar 71

10. 88.02 POZİSYONLARINDAKİ HAVA TAŞITLARININ AKSAM VE PARÇALARI (GTIP 8803) 72

Dünyanın Önde Gelen Pazarları 72

Türkiye'nin İhracat Pazarları 73

8803 Ürün Grubunda Dünya'daki Bazı Potansiyel Alıcılar 75

11.ÇİFT GÖZLÜ DÜRBÜNLER, TEK GÖZLÜ DÜRBÜNLER, DİĞER OPTİK TELESKOPLAR VE BUNLARIN MESNETLERİ; DİĞER 76 ASTRONOMİ ALETLERİ VE BUNLARIN MESNETLERİ (TELSİZ ASTRONOMİ CİHAZLARI HARIÇ) (GTIP 9005)

Dünyanın Önde Gelen Pazarları 76

Türkiye'nin İhracat Pazarları 77

9005 Ürün Grubunda Dünya'daki Bazı Potansiyel Alıcılar 79

12.PUSULALAR; DİĞER SEYRÜSEFER ALET VE CİHAZLARI (GTIP 9014) 80

Dünyanın Önde Gelen Pazarları 80

Türkiye'nin İhracat Pazarları 81

9014 Ürün Grubunda Dünya'daki Bazı Potansiyel Alıcılar 83

13.REVOLVERLER VE TABANCALAR (93.03 VEYA 93.04 POZİSYONUNDAKİLER HARIÇ) (GTIP 9302) 85

Dünyanın Önde Gelen Pazarları 85

Türkiye'nin İhracat Pazarları 86

9302 Ürün Grubunda Dünya'daki Bazı Potansiyel Alıcılar 88

14.BİR PATLAYICININ İTİŞ GÜCÜ İLE ÇALIŞAN DİĞER ATEŞLİ SİLAHLAR VE BENZERİ CİHAZLAR (SPOR İÇİN 89 AV TÜFEKLERİ VE TÜFEKLER, AĞIZDAN DOLDURULAN ATEŞLİ SİLAHLAR, SADECE İŞARET FİŞEĞİ ATMAK ÜZERE İMAL EDİLMİŞ TABANCA VE DİĞER CİHAZLAR, MANEVRA FİŞEĞİ ATMAK İÇİN TABANCA VE REVOLVERLER. HAYVAN ÖLDÜRMEYE MAHSUS SÜRGÜLÜ SİLAHLAR, OK-ATAR TÜFEKLER GİBİ) (GTIP 9303)

Dünyanın Önde Gelen Pazarları 90

Türkiye'nin İhracat Pazarları 90

9303 Ürün Grubunda Dünya'daki Bazı Potansiyel Alıcılar 92

15.BOMBALAR, EL BOMBALARI, TORPİDOLAR, MAYINLAR, GÜDÜMLÜ MERMİLER 94 VE BENZERİ HARP MÜHİMMATİ VE BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI; FİŞEKLER VE DİĞER MÜHİMMAT VE MERMİLER VE BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI (SAÇMALAR, FİŞEK BARUT SIKIŞTIRICILARI DAHİL). AV TÜFEKLERİ İÇİN FİŞEKLER VE BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI; HAVALI SİLAH KURŞUNLARI (GTIP 9306)

Dünyanın Önde Gelen Pazarları 95

Türkiye'nin İhracat Pazarları 96

9306 Ürün Grubunda Dünya'daki Bazı Potansiyel Alıcılar 99

GENEL DEĞERLENDİRME 100

TÜRK SAVUNMA SANAYİ VE HAVACILIK SEKTÖRÜNDE FAALİYETTE OLAN ŞİRKETLER 102

KAYNAKÇA 106

KAPSAM VE AMAÇ

Savunma Sanayi ve Havacılık Sektörü İhracat Hedef Pazar Araştırma Raporu ("SHIPAR"), Türkiye'nin halihazırda üretim ve ihracatını yapmakta olduğu ilgili sektörlerde ait ürünlerin mevcut ve potansiyel ihracat pazarlarının hangi ülkeler olduğu, bu ülkelerdeki potansiyel alıcıların kimler olduğu, ürünlerin potansiyel ve mevcut pazarlara girişte karşılaştıkları vergi oranları ve benzer uygulamalar hakkında bilgi vererek, üretici ve ihracatçıların bu konulardaki ihtiyaçlarını karşılayabilmek maksadı ve amacı ile hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Savunma Sanayi ve Havacılık sektörü ("SSHS") Türkiye'de 2010 yılından sonra adından söz ettirmeye başlayan ve özellikle geçen beş yıllık (2013-2017) döneminde önemli gelişmeler göstererek Türk ihracatının lokomotiflerinden olmaya aday bir sektör haline gelmiştir.

2018 yılı ihracat verileri kapsamında SSHS FOB bazda 2 milyar 35 milyon ihracat gerçekleştirmiştir. Sektörün Türkiye'nin 168 milyar ABD\$ tutarındaki toplam ihracatı içerisindeki payı %1.2'dir. Başlıca ihracat pazarları ABD, Almanya, Umman, Katar, Hollanda ve Hindistan'dır.

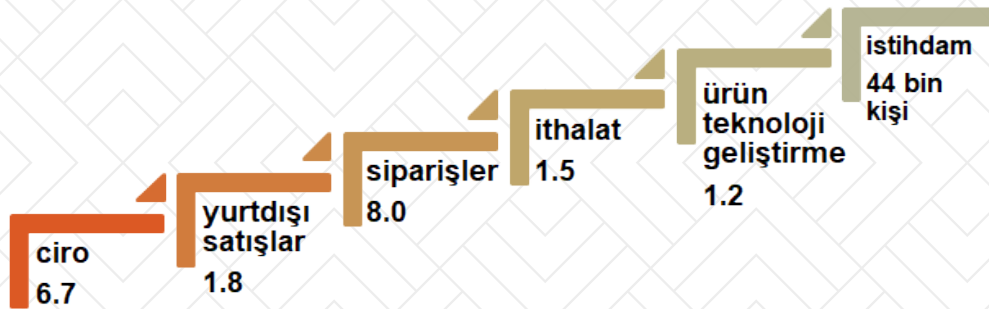
Aşağıda yer alan grafik 2017 yılsonu verilerine göre sektörde istihdam edilen kişi sayısının 40 bini geçtiğini göstermektedir. Sektörün aynı döneme ait ihracat ve ithalat rakamları incelendiğinde ülkemizde pek az sektörde görülen ihracat fazlası göze çarpmaktadır. Sektör 2017 yılında 1.8 milyar ABD\$ ihracat, buna karşılık 1.5 milyar ABD\$ ithalat gerçekleştirmiştir. Yurtiçi yurtdışı toplam ciro 6.7 milyar ABD\$ olarak gerçekleşmiştir. Elbette bunda ürün ve teknoloji geliştirmeye ayrılan 1.2 milyar ABD\$'lık fonun çok büyük bir katkısı vardır.

SSHS içerisine dahil edilen ürün ve hizmetler yedi ana başlık altında toplanmaktadır. Aşağıdaki tabloda ürün ve hizmetlere ait ana başlıklar ile bu başlıklar altına toplanabilen ürün grupları gösterilmiştir.

Tabloda en dikkat çekici nokta, Türk SSHS'nün çok kısa bir geçmişi olmasına rağmen çok geniş bir yelpazede üretim ve satış yapıyor duruma

gelmiş olmasıdır. Bu durum önümüzdeki özellikle orta ve uzun vadede Türkiye'nin sektörde dünyanın önde gelen üretici ve ihracatçılarından biri olacağının net bir habercisidir.

SSHS Genel Dinamikleri

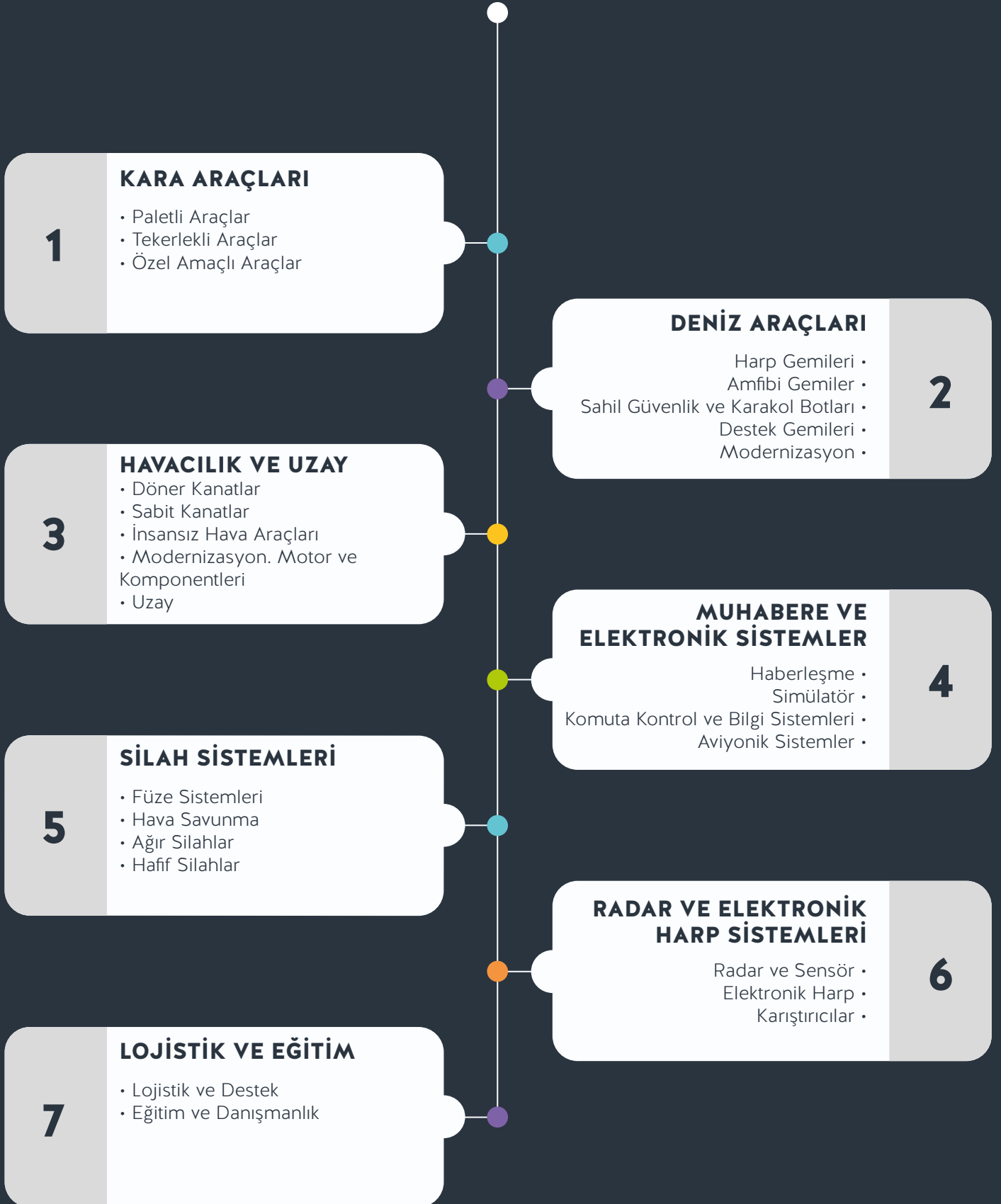

Şekil 1

Kaynak: Savunma ve Havacılık Sanayii Performans Raporu 2017

Grafikte verilen parasal değerler milyar ABD \$'dır.

SSHS İÇERİSİNE DAHİL EDİLEN ÜRÜN VE HİZMETLER

Aşağıda SSHS'nün üretim ve/veya modernizasyonunu gerçekleştirerek yurtiçi ve yurtdışı satışa sunduğu bazı ürünlerden örnekler yer almaktadır.

**KIRPI
BMC**

**LEOPAR
ASELSAN**

**MKK1
FNSS**

**ARMA 6X6
OTOKAR**

**KEŞİF VE GÖZETLEME ROBOTU
GATE**

**MİLGEM
STM**

**YENİ TİP KARAKOL BOTU
DEARSAN**

**SÜRATLİ AMFİBİ GEMİ
ANADOLU DENİZ**

**İNSANSIZ SUÜSTÜ ARACI
ASELSAN**

**ANİ MÜDAHALE BOTU
YONCA - ONUK - JVC**

**KURTARMA YEDEKLEME GEMİSİ
ARES**

**ATAK
TAI**

GENESİS
HAVELSAN

BAYRAKTAR
BAYKAR

F-35 ORTA GÖVDE
TAI

MİNİ İHA
VESTEL

ANKA
TAI

UÇAK VE HELİKOPTER YAPISAL PARÇALARI VE ASEMBLELERİ
ALP HAVACILIK

TELSİZLER
ASELSAN

VIDEO GÖRÜNTÜSÜ ÇOKLAYICI
SDT

KONTEYNER TİPİ MUTFAK
OZTİ

SEYYAR SU ARITMA SİSTEMİ
OZTİ

OTONOM SUALTI GÖZLEM ARACI
GATE

TELSİZ BATARYALARI
ASPİLSAN

KURŞUNA DAYANIKLI CAM
ARMASŞ

BALİSTİK YELEK
AVS

RASYON PAKETLER
UNİFO

BOT
YDS

ROKETATAR SİSTEMİ
ROKETSAN

FIRTINA 155 MM SİLAH SİSTEMİ
MKE

40 KM MENZİLLİ TOP
MKE

ZİGANA SPORT
TISAS

KARATAY TAKTİK POMPALI TÜFEK
AKKAR

AV TÜFEĞİ
GİRSAN

MP-5
MKE

MAKİNALI TABANCA
SARSILMAZ

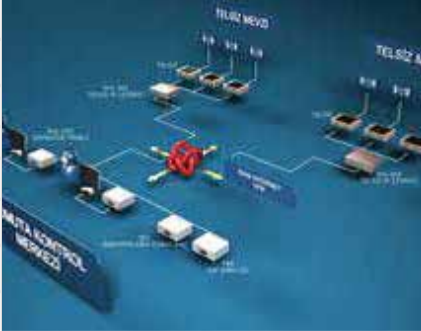
MON3
TRANSVARO

TERMAL KAMERA
ASELSAN

BOMBA İMHA ROBOTU
GATE

İP TABANLI MUHABERE SİST.
ONUR

ZARGANA
ASELSAN

MÜHİMMAT
MKE

SAVAŞ YÖNETİM SİSTEMİ
MİLSOFT

COBRA
OTOKAR

TANK TAŞIYICI
HEMA

HAVA SAVUNMA ERKEN İKAZ RADARI
ASELSAN

HİSAR-A • ALÇAK İRTİFA HAVA SAVUNMA FÜZE SİSTEMİ
ROKETSAN

CİRİT GÜDÜMLÜ FÜZE
ROKETSAN

HİSAR HAVA SAVUNMA SİST.
ROKETSAN

HAVASIM
GATE

UÇAK AKARYAKIT İKMAL TANKERİ
KOLUMAN

VAGON VE LOKOMOTİF KABİNİ ZİRLANDIRMA
NUROL

TÜM ÜLKELER KAMUFLAJLARI
RAFF

HELSİM
HAVELSAN

ZİRLİ ARAÇ AYDINLATMA LAMBALARI
TEKOM

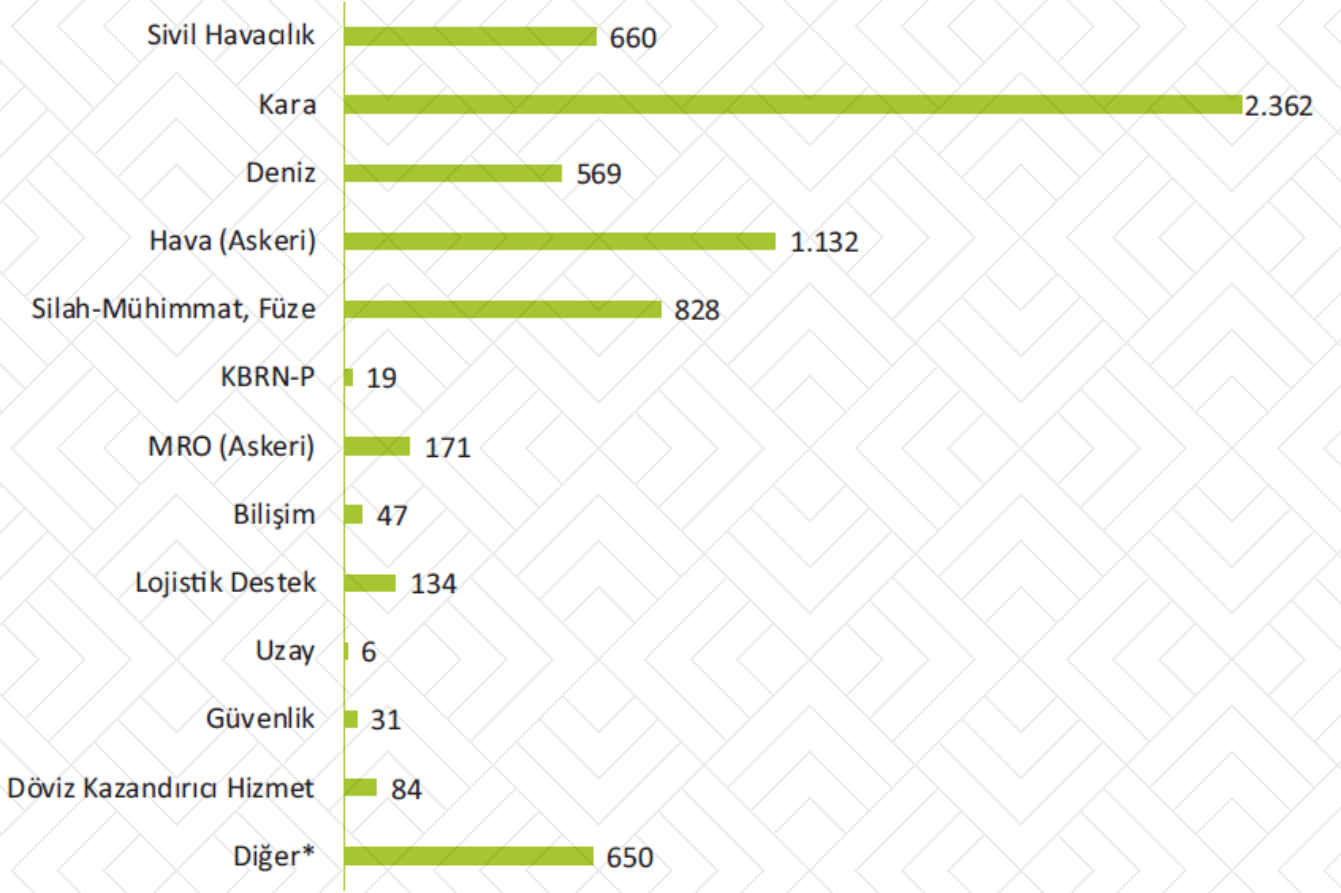
BALİSTİK KUMAŞ
SPECTRA - ÖZTEK

SEYYAR YÜZÜCÜ HÜCUM
KÖPRÜSÜ

Kaynak: Savunma Sanayi Müsteşarlığı.
Türk Savunma Sanayi Ürünleri Katalogu

Söz konusu ürünler için 2017 yılında alınan yurtiçi ve yurtdışı toplam siparişlerin dağılımı incelendiğinde SSSH'nde en fazla talebin Kara Platformları ve Sistemlerine olduğu görülmektedir. Daha sonra sırasıyla Hava (askeri) ve Silah-Mühimmat ve Füze talepleri gelmektedir.

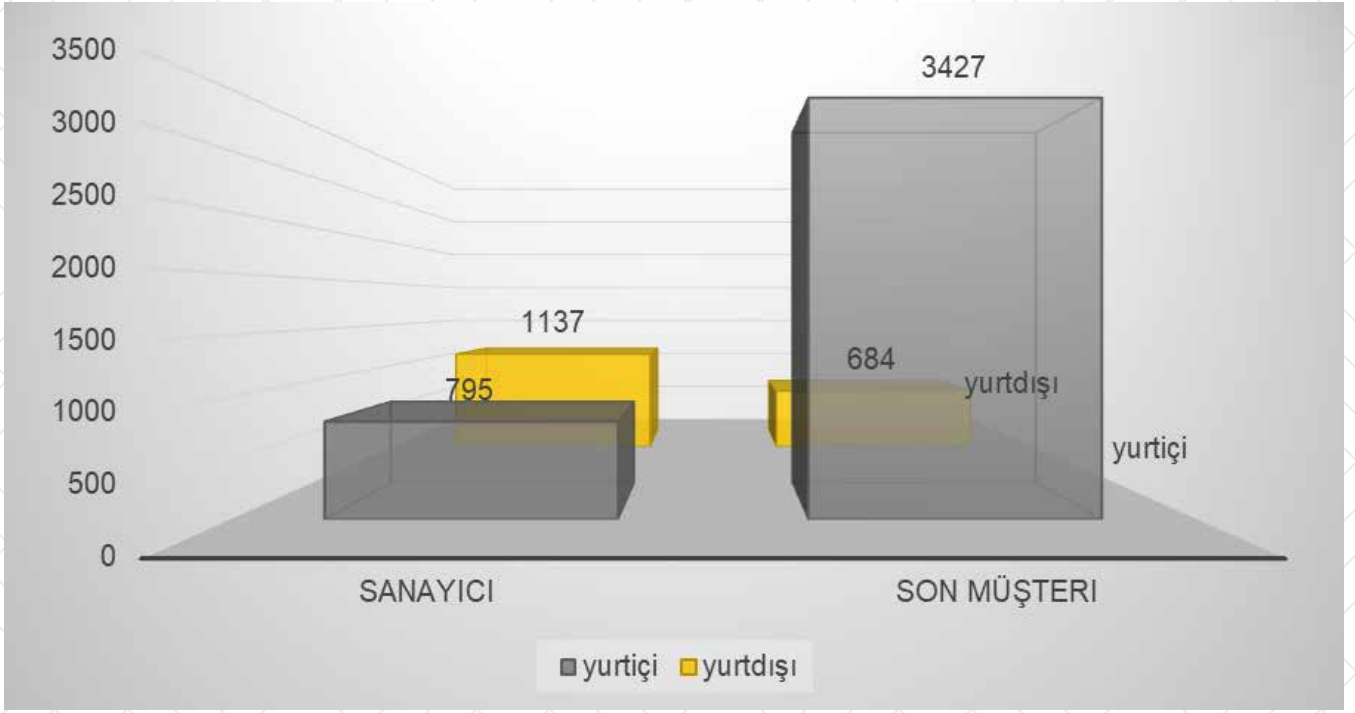
- **KBRN-P:** Kimyasal, Biyolojik, Radyoaktif, Nükleer, Patlayıcı
- **MRO:** Maintenance, Repair, Overhaul (Tamir, Bakım, Onarım)
- **Diğer:** Askeri Fabrikalar

Kaynak: SASAD

Sektörün 2017 yılı müşteri profili incelendiğinde, yurtiçi ve yurtdışı müşteri yapısının farklılık gösterdiği; yurtiçinde gerçekleştirilen satışların ağırlıklı olarak son müşteriye (kullanıcıya), yurtdışında ise sanayicilere yapıldığı görülmektedir. 2017 yılında gerçekleşen toplam 4.222 milyar ABD\$'lık yurtiçi satışın 3.427 milyar ABD\$'ı son müşterilere, 0.7954 milyar ABD\$'ı ise sanayicilere yapılmıştır. Aynı dönemde yapılan toplam 1.822 milyar ABD\$ tutarındaki yurtdışı satışların 1.137 milyar ABD\$'ı

sanayicilere, 0.684 milyar ABD\$'ı ise son müşterilere yapılmıştır.

Bu durum yurtdışı satışlara konu olan ürünlerin ağırlıklı olarak daha ileri seviyede bir ürünün üretimi veya böyle bir ürünü pekiştirmek ve güçlendirmek maksadı ile satın alındığını göstermektedir. İleri bölümlerde pazar bazında sanayici ve son müşterilerin dağılımları da yer almaktadır.

Kaynak: SASAD

Dünya SSHS Kısa Analizi

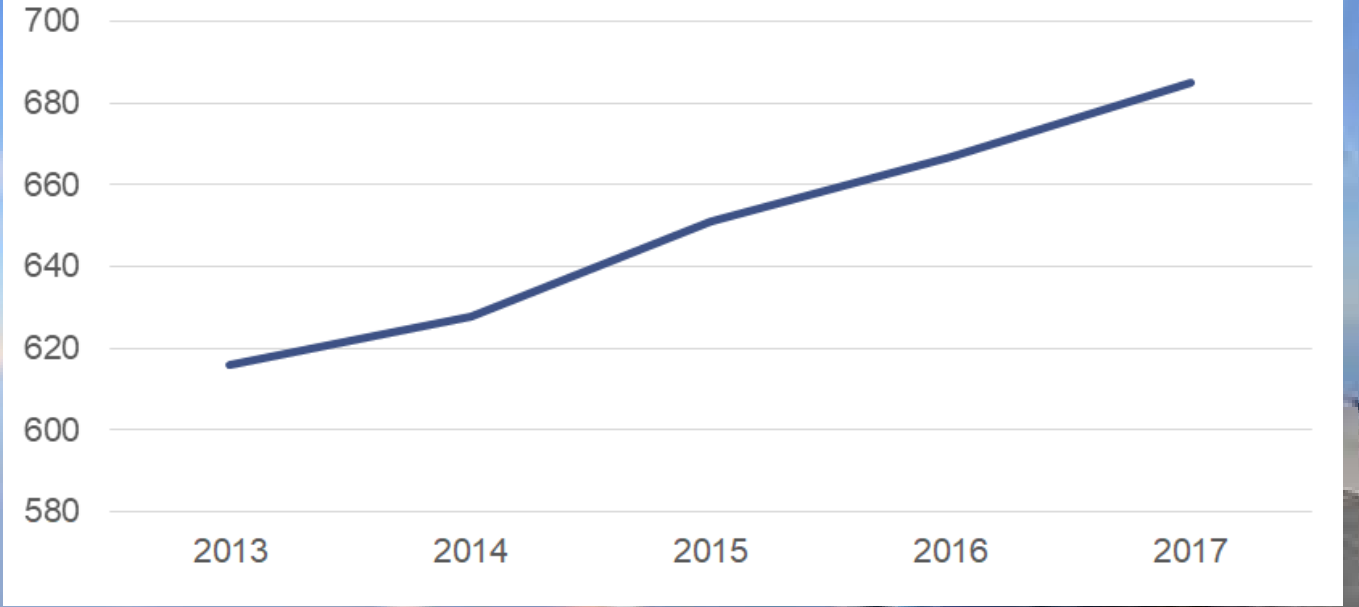
2017 yılsonu itibariyle dünya SSHS büyüklüğü 686.5 milyar ABD\$'a ulaşmıştır. 2016 rakamları ile karşılaştırıldığında sektörde 18.2 milyar ABD\$'lık (% 2.7) bir büyümeye gerçekleştiği görülmektedir.

2013-2017 döneminde satışların 618 milyar ABD\$'dan %10.8 artış ile 685 milyar ABD\$'a ulaştığı görülmektedir. Yıllık artış oranlarının %2'ler seviyesinde gerçekleşiyor olması, sektörde çok önemli değişiklikler ve gelişmeler olmadığı sürece önümüzdeki dönemde de (5-20 yıl) büyümenin bu şekilde devam edebileceğinin göstergesidir. Buradan yola çıkarak 2022-2023 yıllarında dünya SSHS satışlarının 750-800 milyar ABD\$ düzeyinde gerçekleşmesi beklenebilir. Deloitte'un ilgili raporundan edinilen bilgilere göre Havacılık ve Uzay Sanayinde özellikle ABD'deki büyük ticari uçak teslimlerinde yaşanan gecikmelere bağlı olarak satışlarda

2016 yılına göre %1.2 oranında bir düşüş yaşanmıştır. Aynı dönemde Savunma Sanayi satışlarında özellikle DOD'un (US Department of Defense) savunma harcamalarını arttırması ve ABD'nin NATO üyesi ülkelere savunma harcamalarını arttırmaları yolunda yaptığı baskının bir neticesi olarak 2016 yılına göre %3.9 oranında bir artış gerçekleşmiştir. 2017 yılında toplam 685 milyar ABD\$'lık satışın 323 milyar ABD\$'ı havacılık ve uzay sektöründe, geri kalan 362 milyar ABD\$'ı savunma sanayi alanında yapılmıştır.

2016-2017 verilerine göre dünyada satışlarını en fazla arttıran ilk 100 firmayı gösterir liste aşağıda sunulmuştur. Türk SSHS'nün önemli firmalarından olan Aselsan listede 63. sırada yer almıştır.

DÜNYA HAVACILIK, UZAY VE SAVUNMA SANAYİ SEKTÖRLERİ SATIŞ BÜYÜKLÜĞÜ 1000 ABD\$

Kaynak: Deloitte / 2018 Küresel Havacılık, Uzay ve Savunma Sanayi Finansal Performans Raporu

SEKTÖRDE EN FAZLA GELİR ARTIŞI ELDE EDEN DÜNYANIN İLK 100 ŞİRKETİ

1. Boeing	35. SAIC	69. HEICO Corporation*
2. Airbus Group	36. IHI Aero Engine & Space*	70. Curtiss-Wright*
3. Lockheed Martin	37. Saab	71. BWX Technologies*
4. General Dynamics	38. Rheinmetall Defence*	72. Subaru Aerospace*
5. United Technologies Corporation*	39. Transdigm Group*	73. Serco Defence*
6. GE Aviation*	40. Elbit Systems	74. Fluor Corp*
7. Northrop Grumman	41. Triumph Group	75. LSI Aerospace*
8. Raytheon	42. Hindustan Aeronautics Ltd	76. Vectrus Inc.
9. BAE Systems	43. CACI*	77. Austal Ltd.
10. Safran	44. Cobham	78. Ball Aerospace*
11. THALES*	45. Hanwha Techwin*	79. Amphenol*
12. Rolls-Royce*	46. Jacobs Engineering Group*	80. Senior Aerospace*
13. Leonardo	47. Meggitt*	81. OHB Technology
14. Honeywell Aerospace*	48. Parker Hannifin Aerospace	82. QinetiQ*
15. Textron	49. CAE Inc.	83. Cubic Corp.*
16. L3 Technologies	50. thyssenkrupp Marine Systems GmbH*	84. Aerospace Industrial Development Corp. (AIDC)
17. Bombardier Aerospace*	51. Engility	85. Smiths Detection*
18. Huntington Ingalls Industries	52. Aerojet Rocketdyne Holdings*	86. Constellium*
19. Spirit Aerosystems	53. Korea Aerospace Industries	87. FACC
20. Rockwell Collins	54. Oshkosh Defense*	88. Ultra Electronics*
21. Mitsubishi Heavy Industries Aerospace*	55. Avicopter	89. Kongsberg Defence Systems
22. Harris Corp	56. AAR Corp.	90. Kratos Defense & Security Solutions
23. Embraer	57. Hexcel Corp.*	91. Magellan Aerospace
24. Zodiac	58. Eaton Aerospace*	92. Latécoère SA
25. MTU Aero Engines	59. MOOG*	93. SKF*
26. Arconic*	60. Allegheny Technologies*	94. Kaman Aerospace*
27. Dassault Aviation	61. ManTech Int'l Corp.	95. Chemring
28. Kawasaki Aerospace and Gas*	62. Maxar Technologies	96. JAMCO Corp.
29. Leidos Holdings	63. Aselsan A.S.	97. Indra Sistemas*
30. AviChina Industry & Tech.	64. Wesco Aircraft	98. Teledyne Tech*
31. Singapore Technologies Engineering Ltd.	65. KLX Inc.*	99. Astronics Corp*
32. Orbital ATK	66. Solvay Group*	100. Ducommun*
33. GKN Aerospace*	67. Esterline Technologies*	
34. Babcock International*	68. Woodward Aerospace*	

Kaynak: Deloitte

Listede yer alan ilk 10 firmanın gelirleri incelendiğinde önde gelen Boeing/ABD firmasının 2017 yılı satış gelirlerinin 100 milyar ABD\$'a yaklaşmış olduğu görülmektedir.

Figure 8. Top 10 aerospace and defense companies by 2017 revenue (US\$ million)

Rank	Company	US\$ million
1.	Boeing	US\$93,392
2.	Airbus Group	US\$75,275
3.	Lockheed Martin	US\$51,048
4.	General Dynamics	US\$30,973
5.	United Technologies	US\$30,261
6.	GE Aviation	US\$27,375
7.	Northrop Grumman	US\$25,803
8.	Raytheon	US\$25,348
9.	BAE Systems	US\$23,590
10.	Safran	US\$19,099

2017 gelirlerine göre dünyanın önde gelen ilk 10 havacılık uzay ve savunma sanayi şirketi (milyon ABD\$)

Kaynak: Deloitte

Figure 9. Top 10 aerospace and defense companies by 2017 revenue growth

Rank	Company	%
1.	Aselsan A.S.	42.3%
2.	Oshkosh Defense	34.7%
3.	Dassault Aviation	32.3%
4.	Smiths Detection	30.6%
5.	Rockwell Collins	29.7%
6.	Leidos Holdings, Inc.	29.0%
7.	Ball Aerospace	21.1%
8.	OHB Technology AG	18.1%
9.	Hanwha Techwin	17.2%
10.	CACI	16.0%

2017 gelir artış oranına göre dünyanın önde gelen ilk 10 havacılık uzay ve savunma sanayi şirketi (milyon ABD\$)

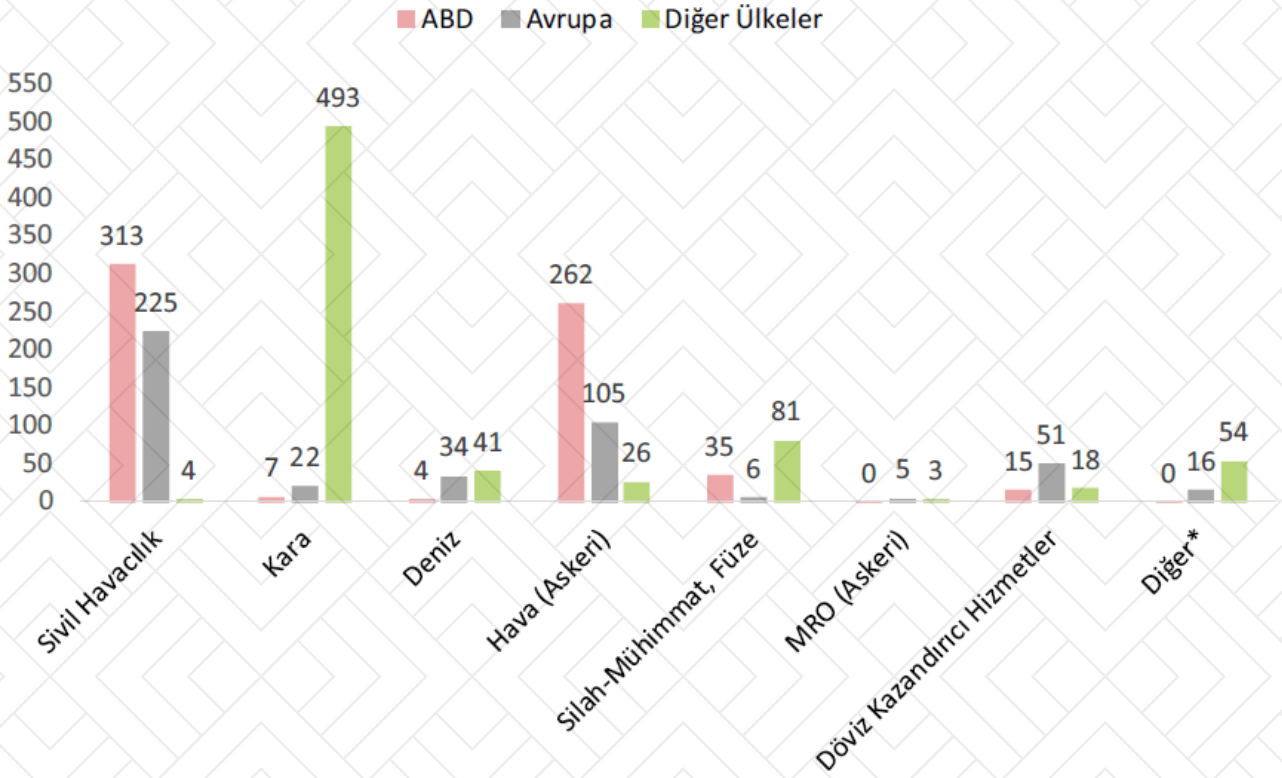
Kaynak: Deloitte

Sektör firmalarının 2017 yılı gelir artış oranları incelendiğinde ise Aselsan'ın rakiplerini açık farkla (%10'a yakın oranda farkla) geride bırakarak ilk sırayı aldığı görülmektedir. Aselsan'ın 2016-2017 döneminde elde ettiği artış %42.3 olmuştur.

Türkiye SSHS İhracat Analizi

Savunma Sanayi ve Havacılık İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği (SSIB) verilerine göre 2017 yılında ihracatı gerçekleşen toplam ürün bedeli 1.739 milyar ABD \$ (84 milyar ABD\$ hizmet satılmıştır) olmuştur. Bu rakamın pazar dağılımı incelendiğinde 0.635 milyar ABD\$'lık alımı ile ABD'nin ilk sırada yer aldığı görülür. ABD'yi 0.464 milyar ABD\$ ile Avrupa ve 0.721 milyar ABD\$ ile diğer ülkeler (Orta Doğu, Asya, Afrika, Güney Amerika) takip etmektedir.

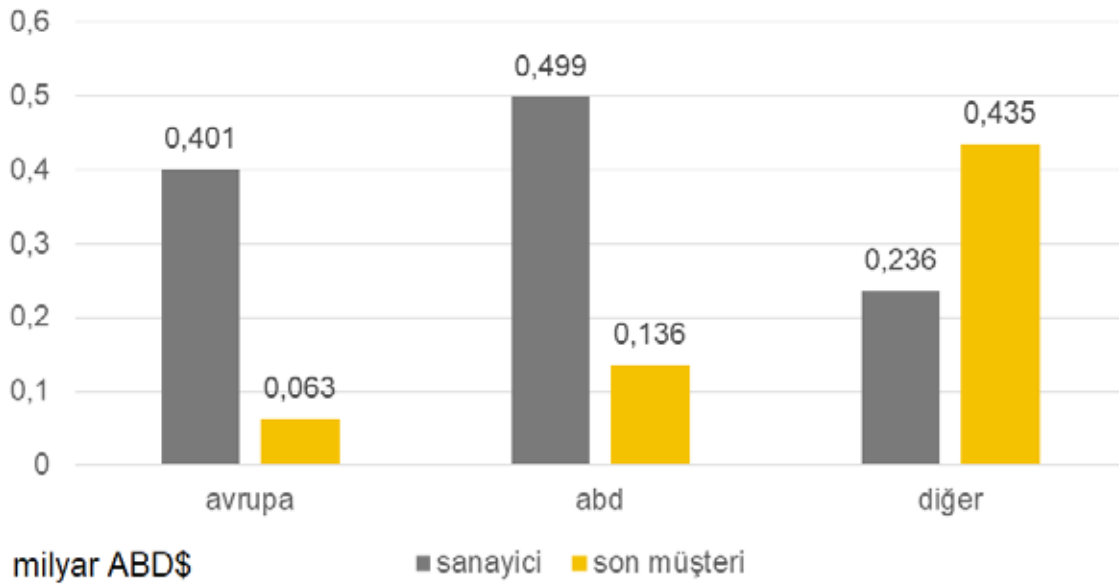
Kaynak: SASAD

Yukarıda yer verilen grafikte görüleceği üzere, en fazla yurtdışı siparişin alındığı kara platformları ve sistemleri ürün grubunda Türkiye'nin başlıca müşterileri diğer ülkeler grubunda yer alan Afrika, Orta Doğu, Asya ve Güney Amerika ülkeleridir. Dünyanın sektörde önde gelen pazarları olan ABD ve Avrupa ise ağırlıklı olarak havacılık ürünlerinin müşterisi durumundadır.

Grafikte çok net olarak dikkat çeken nokta Türk SSHS'nün ihracatının ağırlıklı olarak ABD ve Avrupa ülkelerine yapılan havacılık ve diğer ülkelere yapılan kara platformları ve sistemleri

ürünleri satışları ile gerçekleştirilmiştir. Ülke ve ürün bazında incelendiğinde ise ABD'ye yapılan toplam 0.313 milyar ABD\$ tutarındaki sivil havacılık ürünleri satışının başta geldiği görülmektedir.

Pazar Bazında Müşteri Profili

Kaynak: SSIB

Yukarıda yer alan grafikte gösterildiği üzere, Türkiye'nin önde gelen ihracat pazarlarını oluşturan ABD ve Avrupa'daki müşteriler sanayicilerden oluşmaktadır. Bu pazara yapılmakta olan ihracatın genel olarak askeri ve sivil havacılık ürünleri olduğu bilgisinden yola çıkarak ihraç edilen ürünlerin ana müşterilerinin bu ülkelerdeki hava taşıtı ve sistemleri üreticileri olduğu rahatlıkla söylenebilir.

Diğer yandan, diğer ülkeler kategorisine giren ülkelerin ise genel olarak kara platformları ve sistemleri alan son müşteriler olması, bu ürünlerin savunma sistemleri için satın alınan mamul ürünler olduğunu göstermektedir.

Ülkemizin geçmiş beş yıllık (2014-2018) SSHS ihracat rakamlarını gösterir tablo aşağıda yer almaktadır. Tabloda yer alan ülkeler 2018 verilerine göre sıralanmış ve sadece 1 milyon ABD\$ üzerinde ihracat yapılan ülkelere yer verilmiştir. Yıllar bazında gerçekleştirilen ihracat rakamları incelendiğinde, beş yıllık

dönemde ihracatımızın 1.6 milyar ABD\$'dan 2.0 milyar ABD\$'a yükseldiği görülür. Bu artış toplamda % 25'lik bir artışı göstermektedir.

SSHS yurtdışı pazarında ülkemizin en önemli pazarı ABD'dir. 2018 yılında toplam 2.035 milyar ABD\$ tutarındaki ihracatın %35.6'sına karşılık gelen 726 milyon ABD\$'lık ihracat bu ülkeye gerçekleşmiştir. Bu ülke pazarında ürünler bazında Türk ürünlerinin ve rakiplerin payları ileri bölümlerde detaylı olarak incelenmiştir. ABD'yi 226 milyon ABD\$'lık alımı ile Almanya ve 153 milyon ABD\$'lık alımı ile Umman takip etmiştir. Başlıca ihracat pazarımızı oluşturan ilk 10 ülke içerisinde 4 AB ülkesi, 3 KİK (Körfez İşbirliği Konseyi) ülkesi ile Hindistan, Azerbaycan-Nahcivan ve ABD yer almaktadır.

2014-2018 Türk SSHS Mevcut İhracat Pazarları (1000 ABD\$)

		2014	2015	2016	2017	2018
NO	TOPLAM	1.647.798.57	1.654.087.92	1.677.512.77	1.738.511.59	2.035.333.66
1	ABD	547.677.78	37.319.00	64.069.24	691.757.13	726.065.54
2	ALMANYA	49.595.27	103.024.59	185.236.76	208.641.13	226.118.79
3	UMMAN	55,55	19,71	19,99	13.378.32	153.373.01
4	KATAR	52.782.84	10.374.53	52.276.78	24.484.00	83.454.58
5	HOLLANDA	10.171.33	11.125.93	12.072.80	13.621.99	75.581.75
6	HINDISTAN	98,85	235,29	47.374.26	106.871.18	71.699.72
7	AZERBAIJAN-NAHÇIVAN	77.194.95	57.863.82	83.617.01	34.142.51	63.409.33
8	BİRLEŞİK KRALLIK	35.525.59	0	74,14	48.536.59	53.299.06
9	POLONYA	4.739.59	4.997.43	16.631.32	58.684.99	51.530.74
10	FRANSA	60.094.75	88.663.55	30.255.43	59.228.89	46.079.71
11	BAE	106.580.59	556.455.53	587.240.51	7.406.08	35.278.50
12	UKRAYNA	6.310.25	2.615.26	2.890.35	8.800.04	32.345.09
13	İSPANYA	87.746.51	53.967.31	14.692.22	16.889.61	28.575.07
14	SENEGAL	84,55	278,71	630,41	685,51	26.866.86
15	BANGLADEŞ	610,08	417,42	353,79	16.375.12	24.113.01
16	MALEZYA	120.076.05	121.641.74	99.422.26	41.481.28	21.391.35
17	BELÇİKA	11.981.97	1,1	0	16.546.94	20.615.79
18	BURKİNA FASO	1.027.97	20,91	515,84	862,63	18.103.01
19	KANADA	8.122.22	10.441.83	12.107.78	15.553.11	16.157.86
20	İTALYA	77.108.05	53.254.75	34.464.55	42.749.89	15.376.29
21	FİLİPİNLER	5.817.53	4.077.30	5.852.07	12.439.77	12.728.41
22	PAKİSTAN	21.896.70	24.696.93	20.950.63	11.317.27	12.157.46
23	BAHREYN	18.729.88	23.427.48	11.197.73	18.435.75	11.939.37
24	İSVİÇRE	792,91	738,6	1.350.43	3.244.74	10.308.63
25	CAD		7.300.00	0	498,92	10.080.00
26	SİRBİSTAN	976,13	252,19	517,87	420,64	9.111.51
27	G. KORE	11.795.52	13.303.64	11.561.31	10.494.41	9.077.26
28	ÇİN	50,28	167,95	494,6	718,58	8.410.60
29	S. ARABİSTAN	27.610.08	105.005.49	47.971.42	44.635.64	8.324.92
30	ÇEKYA	7.963.10	4.006.52	3.714.26	5.282.24	8.122.39
31	KAZAKİSTAN	11.231.30	30.885.31	8.876.53	9.011.33	8.112.35
32	RUSYA	14.776.43	8.681.52	3.327.23	5.750.69	6.815.24
33	KKTC	3.305.98	3.795.92	3.872.82	2.848.82	6.651.53
34	IRAK	6.168.11	8.629.78	2.853.61	6.429.41	6.531.15
35	MERSİN SERBEST B.	198,49	1.391.84	2.923.69	3.266.57	6.507.87
36	GÜNEY AFRIKA C.	1.586.86	1.622.30	1.608.64	2.307.76	5.861.83
37	ENDONEZYA	88,87	207,23	9,66	2.076.89	4.439.53
40	LÜBNAN	17.408.72	11.771.54	4.406.12	5.764.16	3.694.79
41	PORTEKİZ	5.341.17	3.670.80	2.723.32	3.630.06	3.600.60
42	GÜRCİSTAN	8.440.66	9.618.02	5.867.20	5.256.03	3.461.68
43	MORİTANYA	29,46	11.704.49	3.335.99	616,19	3.299.37
44	AFGANİSTAN	1.466.89	4.883.99	3.720.22	5.113.55	3.214.11
45	ETİYOPYA	1.252.68	2.886.91	4.669.49	3.001.64	3.015.44
46	ARJANTİN	1.604.35	1.160.13	1.729.96	718,94	2.979.49
47	AVUSTRALYA	3.968.92	2.831.97	7.513.83	4.221.85	2.866.11
48	İRAN (İSLAM CUM.)	9.037.37	7.419.93	6.006.91	4.519.12	2.720.90

		2014	2015	2016	2017	2018
NO	TOPLAM	1.647.798.57	1.654.087.92	1.677.512.77	1.738.511.59	2.035.333.66
49	BULGARİSTAN	1.587.56	578,95	516,65	2.506.88	2.619.91
50	TAYLAND	1.896.24	1.654.75	2.494.32	2.725.09	2.615.39
51	MEKSİKA	1.016.07	777,53	1.911.71	1.267.52	2.515.36
52	İSVEÇ	1.082.61	1.960.61	1.821.80	2.050.77	2.438.09
53	KOLOMBİYA	236,03	405,06	741,03	845,54	2.402.70
54	EGE SERBEST B.	219,96	834,32	1.313.32	2.328.40	2.385.25
55	ÖZBEKİSTAN	189,9	666,81	225,76	221,39	2.286.30
56	SUDAN	1.109.61	2.549.63	1.345.07	4.155.40	2.154.44
57	TUNUS	25.671.37	19.607.96	37.458.58	13.919.06	2.088.27
58	GANA	369,97	960,61	980,93	407,24	2.000.04
59	DUBAİ		0	15,53	33,02	1.772.88
60	BREZİLYA	1.054.18	1.582.14	2.207.86	1.018.32	1.667.20
61	LİTVANYA	540,57	183,88	270,7	104,52	1.665.95
62	AVUSTURYA	6.080.78	1.234.65	2.618.80	3.338.54	1.662.94
63	YUNANİSTAN	5.090.71	2.655.45	2.573.50	2.239.63	1.599.36
64	ÜRDÜN	8.749.73	17.814.26	19.645.18	569,76	1.510.28
65	KARADAĞ	39,22	303,45	770,04	2.328.83	1.480.87
66	KAMERUN	273,29	426,35	352,89	499,42	1.403.80
67	YENİ ZELANDA	1.247.23	1.381.34	1.076.22	1.154.84	1.329.51
68	JAPONYA	1.316.46	613,46	731,63	457,11	1.268.82
69	FİNLANDİYA	276,98	147,94	176,04	377,87	1.233.23

Kaynak: Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)

Türkiye'nin son 5 yıllık ihracat pazar görünümü incelendiğinde, en dikkat çekici nokta çok az ülkenin alımlarının düzenli seyrettiğidir. Örnek vermek gerekirse: en büyük pazarı oluşturan ABD'nin alımlarının bile özellikle 2014-2017 döneminde son derece düzensiz gerçekleştiği rahatlıkla görülebilir. Keza, yine en önemli pazarlardan biri olan Umman'ın ithalatı 2016 yılında 19 bin 700 ABD\$ iken 2018 yılında ithalat 153 milyon ABD'a yükselmiştir. Bu durum SSHS'nün ihracat pazarının daha yeni yeni şekillenmekte olmasından kaynaklanmaktadır. Zamanla ülkeler bazında daha düzenli seyreden ihracat rakamları

görülecektir.

Bu dönemde ülkemizden ihracatı gerçekleştirilen ürünler ise aşağıda yer alan listede gösterilmektedir. Türkiye İhracatçılar Meclisinin yaptığı değerlendirme ve sınıflandırmalar çerçevesinde Türk SSHS 2018 ihracatı gümrük tarife istatistik pozisyon (GTİP) numarası bazında toplamda 41 ürün grubundan oluşmaktadır.

GTIP Numarası Bazında SSHS İhracat Ürünleri Listesi

1	84091000	HAVA TAŞITLARININ MOTOR AKSAM-PARÇALARI
2	8411230	TURBOJETLER (44 KN < İTİCİ GÜÇ=< 132 KN)
3	84119100	TURBOJETLER/TURBOPROPELLERİN AKSAM-PARÇALARI
4	84119900	DİĞER GAZ TÜRBİNLERİNİN AKSAM-PARÇALARI
5	84129040	HİDROLİK GÜÇ MOTORLARI VE MAKİNELERİNE AİT AKSAM. PARÇALAR
6	84213985	GAZLARIN FİLTRE EDİLMESİ VEYA ARITILMASINA MAHSUS DİĞER MAKİNE VE CİHAZLAR
7	85176930	TELSİZ TELEFON. TELSİZ TELGRAF İÇİN ALICI CİHAZLAR
8	85176990	ALICISI/VERİCİSİ BULUNAN CİHAZLAR
9	85183095	DİĞER KULAKLIKLAR. KOMBİNE HALDE MİKROFON VE KULAKLIKLAR
10	85258019	TELEVİZYON KAMERALARI. DİĞER
11	85261000	RADAR CİHAZLARI
12	85269200	UZAKTAN KUMANDA ETMEYE MAHSUS TELSİZ CİHAZLARI
13	87100000	TANKLAR VE DİĞER ZİRHLI SAVAŞ TAŞITLARI (MOTORLU
14	88010010	BALON VE HAVA GEMİLERİ; PLANÖR VE DELTA KANATLI PLANÖRLER
15	88021100	HELİKOPTER (BOŞ HALDEKİ AĞIRLIKLARI <= 2000 KG)
16	88021200	HELİKOPTER (BOŞ HALDEKİ AĞIRLIKLARI >2000 KG)
17	88022000	UÇAK VE DİĞER HAVA TAŞITLARI (BOŞ AĞIRLIK < 2000 KG)
18	88023000	UÇAK VE DİĞER HAVA TAŞITLARI (2000KG<BOŞ AĞIRLIK<15000 KG)
19	88024000	UÇAK VE DİĞER HAVA TAŞITLARI (BOŞ AĞIRLIK >15000 KG)
20	88031000	PERVANELER VE ROTORLAR VB. AKSAM VE PARÇALARI; HAVA TAŞITLARININ
21	88032000	İNİŞ TAKIMLARI VB. AKSAM VE PARÇALARI. HAVA TAŞITLARININ
22	88033000	UÇAK VE HELİKOPTERLERİN DİĞER AKSAM VE PARÇALARI
23	88039090	88.01 VE 88.02 POZİSYONLARINDAKİ DİĞER HAVA TAŞITLARINA AİT AKSAM. PARÇALAR
24	90051000	ÇİFT GÖZLÜ DÜRBÜNLER
25	90058000	DİĞER DÜRBÜNLER. OPTİK TELESKOPLAR. ASTRONOMİ ALETLERİ VB. MESNETLERİ
26	90132000	LAZERLER (LAZER DİYOTLARI HARİÇ)
27	90138090	DİĞER OPTİK ALET. CİHAZ. TERTİBAT
28	90142080	DİĞER HAVACILIK. UZAY YOLCULUKLARI İÇİN SİSTEM
29	93011000	TOPÇU SİLAHLARI (ÖRNEĞİN. TOPLAR. OBÜSLER VE HAVANLAR)
30	93012000	ROKET FİRLATICI. ALEV-ALICI. EL BOMBASI ATICILARI. TORPİL TÜPLERİ
31	93019000	DİĞER HARP SİLAHLARI
32	93020000	REVOLVERLER VE TABANCALAR
33	93032010	YİVSİZ. TEK NAMLULU AV. SPOR. ATIŞ TÜFEĞİ
34	93033000	DİĞER SPOR. AV/HEDEF TÜFEKLERİ
35	93040000	DİĞER SİLAHLAR (YAYLI. HAVALI/GAZLI TÜFEK VE TABANCALAR. COP VB.)
36	93051000	REVOLVERLER VE TABANCALARIN AKSAM. PARÇALARI
37	93052000	DİĞER ÜRÜNLERDEN AKSAM PARÇA VE AKSESUAR. 93.03 POZİSYONLARINDA YER ALAN TÜFEKLER İÇİN
38	93059100	HARP SİLAHLARININ (93.01 POZİSYONUNDAKİ) AKSAM VE PARÇASI
39	93059100	HARP SİLAHLARININ (93.01 POZİSYONUNDAKİ) AKSAM VE PARÇASI
40	93059900	ATEŞLİ SİLAHLARA AİT DİĞER AKSAM. PARÇALAR
41	93069010	HARP SİLAHLARA AİT MERMİLER VE MÜHİMMAT

Kaynak: Gümrükler Genel Müdürlüğü 2019 GTIP Cetveli

Listede yer alan 41 ürün, dikkat edileceği üzere toplamda 6 fasıl numarası altında sıralanmıştır. Bunlar; 84, 85, 87, 88, 90, 93 numaralı fasıllardır.

NO	FASIL	GTIP	Detaylı Ürün Adı ve Tanımlaması
1	84	8409 8411 8412 8421	• Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu. Motorlar ve Sıkıştırıcıyla ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar için aksam ve parçalar. • Turbojetler. turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri. • Diğer motorlar ve kuvvet hasıl eden makinalar. • Santrifüjler (santrifüj kurutma makinaları dahil); sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya artırılmasına mahsus makina ve cihazlar.
2	85	8517 8525 8526	• Telefon cihazları (hücresel ağlar için veya diğer kablolu ağlar için olan telefonlar dahil); ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar (kablolu veya kablolu ağlarda (yerel veya geniş kapsamlı alan ağları gibi) iletişime mahsus cihazlar dahil).(84.43. 85.25. 85.27 veya 85.28 pozisyonunda yer alan alıcı veya verici cihazlar hariç). • Radyo veya televizyon yayınlarına mahsus verici cihazlar (alıcı cihazı veya ses kaydetme ya da kaydedilen sesi tekrar vermeye mahsus cihazı olsun olmasın); televizyon kameraları, dijital kameralar ve görüntü kaydedici kameralar. • Radar cihazları, telsiz seyrüsefer yardımcı cihazları ve uzaktan kumanda etmeye mahsus telsiz kontrol cihazları.
3	87	8710	• Tanklar ve diğer zırhlı savaş taşıtları (motorlu) (silahla donatılmış olsun olmasın) ve bunların aksam ve parçaları
4	88	8802 8803	• Diğer hava taşıtları (helikopterler, uçaklar gibi); uzay araçları (uydular dahil). uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları. helikopterler. • 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları.
5	90	9005 9014	• Çift gözlü dürbünler. tek gözlü dürbünler. diğer optik teleskoplar ve bunların mesnetleri; diğer astronomi aletleri ve bunların mesnetleri (telsiz astronomi cihazları hariç). • Pusulalar; diğer seyrüsefer alet ve cihazları.
6	93	9302 9303 9306	• Revolverler ve tabancalar (93.03 veya 93.04 pozisyonundakiler hariç). • Bir patlayıcının itiş gücü ile çalışan diğer ateşli silahlar ve benzeri cihazlar (spor için av tüfekleri ve tüfekler. ağızdan doldurulan ateşli silahlar. sadece işaret fişegi atmak üzere imal edilmiş tabanca ve diğer cihazlar. manevra fişegi atmak için tabanca ve revolverler. hayvan öldürmeye mahsus sürgülü silahlar. ok-atar tüfekler gibi). • Bombalar. el bombaları. torpidolar. mayınlar. güdümlü mermiler ve benzeri harp mühimmatı ve bunların aksam ve parçaları; fişekler ve diğer mühimmat ve mermiler ve bunların aksam ve parçaları (saçmalar. fişek barut sıkıştırıcıları dahil). Av tüfekleri için fişekler ve bunların aksam ve parçaları; havai silah kurşunları.

Kaynak: Gümrükler Genel Müdürlüğü 2019 GTIP Cetveli

Yani, 84 numaralı fasıl kapsamına giren ürünler motorlar, gaz tribünleri, turbojetler ve bunların aksam ve parçaları, 85 numaralı fasıla giren ürünler iletişim, telekomünikasyon cihazları ve bunların aksam ve parçaları, 87 numaralı fasıla giren ürünler tanklar, zırhlı araçlar ve bunların aksam ve parçaları, 88 numaralı fasıla giren ürünler sivil ve askeri hava araçları ile bunların aksam ve parçaları, 90 numaralı fasıla girenler dürbünler, teleskoplar, navigasyon araç ve gerçleri, bunların aksam ve parçaları, 93 numaralı fasıla giren ürünler ise harp silahları, patlayıcılar, kurşunlar, mühimmat, bunların aksam ve parçalarından oluşmaktadır.

Bir sonraki bölümde yer alan söz konusu ürünlerin ihracat hedef pazar ve müşteri araştırmasında, ürünlerin yukarıda gösterilen 4 rakamdan oluşan

uluslararası Harmonized System (HS) kodlama sistemi esas alınmıştır.

SSHS İhracat Hedef Pazarları ve Potansiyel Alıcıları

Bu bölümde Türk SSHS ürünlerinden ihracat yapılan ve ihracat potansiyeli olan ürünlerin dünyadaki mevcut pazarları ile eğer ihracatı yapılıyorsa sektöre ait Türk ürünlerinin ihracat pazarları incelenerek bunlar içerisinden potansiyeli yüksek olan, talebin arttığı pazarlar belirtilmiştir. Ayrıca, SSHS sektöründe faaliyette olan işletmelerin pazarlama satış çalışmalarına destek olabilmek maksadı ile söz konusu ürünlerin dünyada önde gelen mevcut müşterinin irtibat bilgileri de eklenmiştir.

1. KIVILCIM İLE ATEŞLEMELİ İÇTEN YANMALI DOĞRUSAL VEYA DÖNER PİSTONLU MOTORLAR VE SIKIŞTIRMAYLA ATEŞLEMELİ İÇTEN YANMALI PİSTONLU MOTORLAR İÇİN AKSAM VE PARÇALAR

GTIP 8409

Söz konusu ürün grubuna giren ürünler ağırlıklı olarak sivil ve askeri havacılıkta kullanılan uçakların motor ve aksamlarından oluşmaktadır.

Resim 1

Dünyanın Önde Gelen Pazarları

GTIP 8409 2014-2017 Dünyanın Önde Gelen Pazarları				
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017
Dünya	68.880.091	62.472.188	60.596.243	65.239.436
ABD	9.882.536	10.156.922	9.286.596	9.425.343
Almanya	7.203.688	6.264.072	6.333.058	6.677.581
UK	3.842.799	3.306.143	3.425.724	4.004.686
Meksika	3.741.962	3.666.616	3.615.383	3.944.994
Çin	3.910.581	3.344.924	3.267.623	3.696.821
Fransa	3.020.031	2.840.290	2.634.915	2.756.496
Macaristan	2.546.708	2.287.038	2.333.060	2.339.766
İtalya	2.293.423	1.992.985	1.981.672	2.222.292
Avusturya	2.292.807	2.060.345	2.079.289	2.051.461
Kanada	2.253.494	2.182.556	2.037.602	2.031.057

Tablo 1

Kaynak: Trademap

2014-2017 yılları arasında dünya dış ticaretini gösteren yukarıdaki tabloda da görüleceği gibi dünyada yaklaşık 65 milyar ABD\$ tutarında bir dış ticaret hacmi mevcuttur. En büyük Pazar 9 milyar ABD\$ tutarındaki alımları ile ABD'dir. Onu sırasıyla 6, 4, ve 3 milyar ABD\$'lık alımları ile Almanya, Birleşik Krallık ve Meksika takip etmektedir.

Tabloda görüldüğü gibi dünyanın önde gelen ilk on ülkesinin alımlarında geçen 4 yıllık dönemde %10 civarında yükselişler ve düşüşler olmuştur. Pazarı domine eden ülkelerde çok önemli makro değişiklikler yaşanmadığı sürece dış alımların önümüzdeki 10 yıllık süreçte 65-70 milyar ABD\$ seviyesinde gerçekleşmesi beklenebilir. 2014-2016 döneminde 9 milyar ABD\$'a yaklaşan düşüş ve bir yıl içerisinde 5 milyar ABD\$ civarında bir artış dikkat çekicidir.

Türkiye'nin İhracat Pazarları

Savunma Sanayi ve Havacılık İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği (SSİB) verilerine göre 2017 yılında ihracatı gerçekleşen toplam ürün bedeli 1.739 milyar ABD \$ (84 milyar ABD\$ hizmet satılmıştır) olmuştur. Bu rakamın pazar dağılımı incelendiğinde 0.635 milyar ABD\$'lık alımı ile ABD'nin ilk sırada yer aldığı görülür. ABD'yi 0.464 milyar ABD\$ ile Avrupa ve 0.721 milyar ABD\$ ile diğer ülkeler (Orta Doğu. Asya. Afrika. Güney Amerika) takip etmektedir.

GTIP 8409 Türkiye'nin 2014-2018 ihracat pazarları					
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017	2018
Dünya	1.732.680	1.546.363	1.554.931	1.664.240	1.622.138
Almanya	1.104.452	956.275	988.921	1.023.392	949.123
UK	74.134	65.636	60.676	77.322	107.585
İtalya	70.893	67.932	67.251	78.801	75.249
ABD	103.22	72.304	61.399	49.821	74.858
Polonya	26.445	28.09	33.495	38.481	40.236
Hindistan	15.845	12.641	14.583	23.207	38.507
Serbest Bölgeler	26.383	24.285	22.117	23.17	23.603
Fransa	35.148	30.335	22.762	20.909	23.448
Çekya	26.374	19.485	7.773	21.259	22.069
Kore	18.291	37.35	37.202	27.874	21.959

Tablo 2

Kaynak: Trademap

Trademap'ten temin edilen 2018 yılsonu verilerine göre Türkiye SSHS dünyaya 1 milyar 622 milyon ABD\$ ihracat gerçekleştirmiştir. Tabloda çok net görüldüğü gibi Almanya söz konusu ürün grubunda Türkiye'nin tartışmasız en büyük pazarıdır. Almanya ülkemizden 2018 yılı içerisinde 949 milyon ABD\$ tutarında ithalat yapmıştır. Geçmiş beş yıllık veriler göz önüne alındığında Almanya'nın 950-1000 milyon ABD\$ bandında alımlar gerçekleştirdiği görülür. İki ülke arasındaki ticari ve siyasi ilişkilerin aynı düzeyde gerçekleşeceği öngörülürse önümüzdeki beş yıllık dönemde Türkiye'nin Almanya'ya toplam yaklaşık 5-5.5 milyar ABD\$ ihracat gerçekleştireceğinden söz edilebilir.

Almanya'yı 107 milyon ABD\$'lık alımı ile Birleşik Krallık ve yaklaşık 75 milyon ABD\$'lık alımları ile İtalya ve ABD takip etmiştir.

Aşağıda yer alan Tablo-3'te Türkiye'nin 8409 GTIP grubunda ihracat yaptığı ülkelerle gerçekleştirdiği ticaretin detaylı verileri yer almaktadır. Görüleceği üzere Türkiye'nin 2017 yılında dünyaya gerçekleştirdiği satış 1.6 milyar ABD\$ seviyesinde iken ithalatı sonrası dış ticaret fazlası yaklaşık 630 milyon ABD\$ seviyesinde gerçekleşmiştir. İlk on ülke içerisinde sadece İspanya ve Hindistan ile yapılan ticarete ithalat fazlası görülmektedir. Diğer Pazar ülkeler ile ticaretin hepsinde Türkiye'nin o ülkeye ihracatı ithalatından fazla olmuştur. En büyük Pazar durumunda olan Almanya ile gerçekleşen dış ticaretin verileri incelendiğinde, bu ülkeye 2017 yılında gerçekleştirilen 1 milyar 23 milyon ABD\$ ihracat karşılığında yaklaşık 300 milyon ABD\$ tutarında bir ithalat yapıldığı ve dış ticaret dengemizin Türkiye lehine 697 milyon

ABD\$ fazla verdiği görülür.

İran ve Hindistan dışında Türkiye'nin ilk on büyük pazarı Türkiye'den gönderilen ürünlere %0 gümrük vergisi uygulamaktadır. Vergi oranı İran'da %10 ve Hindistan'da %7.5'tur.

GTIP 8409 Türkiye'nin 2017 İhracatı					
ÜLKELER	2017 İHRACAT 1000\$	DIŞ TİCARET DENGESİ 1000\$	TON	TON FİYAT ABD\$	TÜRKİYE'YE UYGULANAN GÜMRÜK VERGİSİ
Dünya	1664240	630727	100231	16604	
Almanya	1023392	697055	31760	32223	0
İtalya	78801	42083	2928	26913	0
UK	77322	43140	13541	5710	0
İran	61459	61458	7641	8043	10
ABD	49821	29735	2532	19677	0
Polonya	38481	4572	2377	16189	0
İspanya	36763	-41609	6895	5332	0
Kore	27874	21725	776	35920	0
Hindistan	23207	-9207	2717	8541	7,5
Serbest Bölgeler	23170	19794	3142	7374	

Tablo 3
Kaynak: Trademap

Ülkemizin ihracat pazarlarının gelişimini gösteren Grafik-1'de öncelikle dikkat çeken nokta dünyada söz konusu ürün grubunun dış ticaretinin son beş yıl içerisinde yıllık ortalama %2 oranında gerilemiş olduğudur (enine kırmızı çizgi). Diğer yandan ülkemizin ve dünyanın önde gelen alıcı pazarlarından biri olan ABD'de alımlar son beş yıl içerisinde %0 oranında artmıştır. Ayrıca, grafikte bu ülkenin sarı renkle gösterilmiş olması Türkiye'nin son beş yıl içerisinde bu pazarda pazar payının azalmakta olduğunu göstermektedir. ABD'nin dünyadan alımları %0 oranında artarken (sabit kalırken), ülkemizden yaptığı alımlarda %20'ye yakın düşüşler görülmektedir.

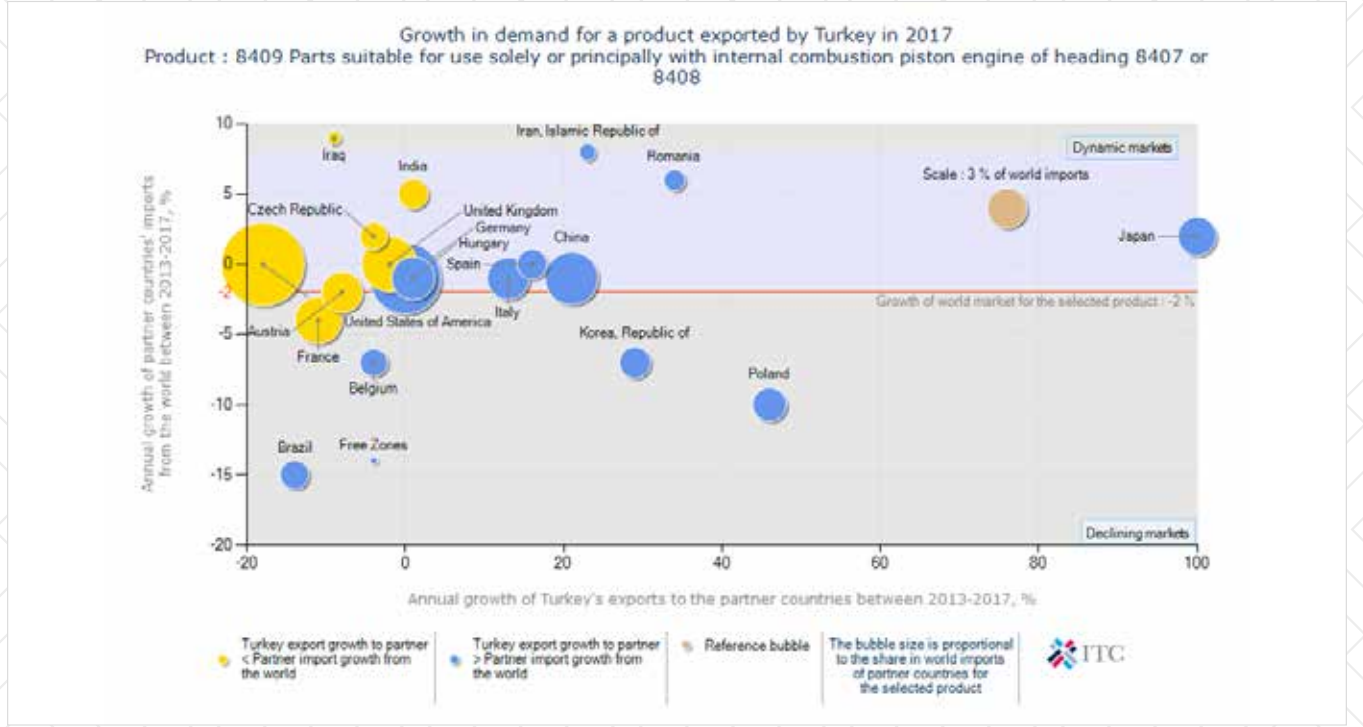
Diğer yandan ülkemizin bu üründe en önemli pazarı olan Almanya'nın dünyadan alımları son beş yılda yıllık ortalama %1 düzeyinde düşüş göstermiştir. Ülkemizin aynı dönemde Almanya'ya ihracatı ise hemen hemen aynı aranda artış göstermiştir. Almanya'nın mavi renkle gösterilmiş olması Türk ürünlerinin

pazar payının her geçen yıl bu ülkede artmakta olduğunu göstermektedir.

Grafikte en sağda ve mavi renkle gösterilmiş olan Japonya ihracat anlamında dikkat çekici bir ülkedir. Türk SSHS'nün bu ülkeye son beş yıl içerisinde gerçekleştirdiği ihracat yıllık ortalama %208 artmıştır. Japonya'nın aynı dönemde dünyadan yaptığı ithalatın büyümesi ise %2 olarak gerçekleşmiştir. Bu grafikte %0 hattının üzerinde ve yine %0 hattının sağında kalan ülkeler ihracat pazarlama faaliyetlerine başlamak maksadı ile öncelikle değerlendirilebilir. Bu ülkeler sırasıyla Japonya, Romanya, İran ve Hindistan olabilir. Diğer ülkelerin dünyadan yaptıkları ithalatın %0 bandının altında kalmış olması bu ülkelerde pazarın bu dönemde bir artış göstermediğini belirtmektedir.

Grafiğin en üst çizgisine en yakın, yani, dünyadan ithalatını en fazla arttırmış (%9) ülke olan Irak'ın Türkiye'den ithalatının son beş yılda yıllık ortalama %9 oranında düşmüş ve

ülke renginin sarı olması hatta diğer ülkelere göre dünya ithalatından aldığı payın düşük olması bu ülkeye temkinli yaklaşılması gerektiğini göstermektedir.

Grafik 1
Kaynak: Trademap

8409 Ürün Grubunda Dünya'daki Bazı Potansiyel Alıcılar

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
ACAR RAM. Srl	Italy	http://www.acarmilano.com
Aero Services (Pty) Ltd	South Africa	http://www.aeroservices.co.za
AERO COMPONENTS	USA	http://www.aero-components.com/
AERO TRADE a.s.	Czech Republic	http://www.aerotrade.cz
AEROSERVICES S.A.	Greece	http://www.aeroservices.gr
Aerotec AG	Switzerland	http://www.aerotec.ch
Aerotechnic (Pty) Ltd	South Africa	http://www.aerotechnic-group.com
B.M.T. SPEDITION, s.r.o.	Slovakia	http://www.aeroflotcargo.sk
Benz Trading Agency	India	http://www.gurujinternational.com
D.R.E.M., Srl	Italy	http://www.drem.it
DECORT PrivJSC	Ukraine	http://www.decort.kiev.ua
Denel Aviation (Pty) Ltd	South Africa	http://www.denelaviation.co.za
Depco Engine Spareparts	United Arab Emirates	http://www.depco.gulf.com
Diesel Technic (ME) FZE	United Arab Emirates	http://www.diesel-technic.com
Dometic Switzerland AG	Switzerland	http://www.waeco.ch
EUROVEICOLI. Srl	Italy	http://www.euroveicolisrl.it
Eulless Aero Components Inc.	USA	http://www.eullessaero.com/
Exedy	United Arab Emirates	http://www.exedy.ae
FEBI ITALIA. Srl	Italy	http://www.febi.com
FESTO PNEUMATIC. S.A.	Mexico	http://www.festo.com
Fibertecnic. S.A.U.	Spain	http://www.aernnova.com
GREEK AIR AVIATION SERVICES sa	Greece	http://www.greekair.gr

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
HAMASIA Hamburg GmbH	Germany	http://www.hamasia.de
HANWHA EUROPE GmbH	Germany	http://www.hanwha.de
High Power Trading LLC	United Arab Emirates	http://www.hpdiesel.org
Honeywell. spol. s r.o.	Czech Republic	http://www.honeywell.cz
Hutchinson (Suisse) S.A.	Switzerland	http://www.hutchinson.ch
INDUSTRIALIZADORA DANAMEX	Mexico	http://www.danamex.com
Inter-Team Sp. z o.o. Części	Poland	http://www.inter-team.com.pl
J.R.Motor-Services G.B.	Poland	http://www.jrmotors.pl
Jadexim Sp. z o.o.	Poland	http://www.jadexim.com.pl
JEC Import S.A.	Switzerland	http://www.jec-import.ch
KW automotive (Schweiz) AG	Switzerland	http://www.kw-suspensions.eu
KZNS Serwis Sp. z o.o.	Poland	http://www.kzns.com.pl
L D Aviation Prague. s.r.o.	Czech Republic	http://www.ldap.aero
Łopiński Sp.j.	Poland	http://www.lopinski.com.pl
Majelan Auto Spareparts	United Arab Emirates	http://www.majelanuae.com
Management & Air-port	Egypt	http://www.mavicon.com.eg
Mario Ravasi SA	Switzerland	http://www.ravasicorse.ch
MARTIMEX. akciová	Slovakia	http://www.martimex.sk
MAX MERLIN spol. s r.o.	Czech Republic	http://www.maxmerlin.cz
MEC Bearings Private Limited	India	http://www.mecneedle.com
Mira Group-Raouf Ramzi.	Egypt	http://www.miraegypt.com
Misr Advanced Systems	Egypt	http://www.mas-eg.com
Moezeddin General Trading	United Arab Emirates	http://www.moezeddini.com
Mok Corporation General	United Arab Emirates	http://www.moksupplies.com
MTU AERO ENGINE COMPONENTS	USA	http://mtuusa.com/
SACER. SpA	Italy	http://www.frenocar.com
Safomar Aviation (Pty) Ltd	South Africa	http://www.safomar.co.za
SAGA-AUTO PrivJSC	Ukraine	http://www.sagaauto.com.ua
SAIM. SpA	Italy	http://www.saim-group.com
Scania Schweiz AG	Switzerland	http://www.scania.ch
Sedana Trading	United Arab Emirates	http://www.sedana.com
Skyway Aviation Sarl	Lebanon	http://www.besttechindusgroup.com
SONIMEX. s.r.o.	Slovakia	http://www.sonimex.sk
Spot Aviation	Egypt	http://www.spotaviation.com
SV Private Business	Ukraine	http://www.bonpos.com.ua
TBH Technik. s.r.o.	Slovakia	http://www.rexroth.sk
Techno Parts Trading LLC	United Arab Emirates	http://www.technoparts.ae
TECHNOSVIT Private Business	Ukraine	http://www.tehnomir.com.ua
TECNO 2. Srl	Italy	http://www.tecno2.it
Tecomar. S.L.	Spain	http://tecomar.es
TEVESO. s.r.o.	Czech Republic	http://www.teveso.cz
Topcast Aviation Supplies Co	Hong Kong. China	http://www.topcast.com.hk
Touron. S.A.	Spain	http://www.touron-nautica.com
UKRAVIASNAB Trading House.	Ukraine	http://www.ukravianasab.com
Varman Aviation Private	India	http://www.varman.com
UTC Aerospace Systems - Engine Components	USA	https://utcaerospacesystems.com/commercial-aviation/

Liste 1 Kaynak:KOMPASS, D&B

2. TURBOJETLER, TURBOPROPELLERLER VE DİĞER GAZ TÜRBİNLERİ

GTIP 8411

Bu bölüm altında değerlendirilen ürünler uçaklar ve diğer hava araçlarında kullanılan turbojetler, turbopropellerlar ve gaz tribünleri ile bunların aksam ve parçalarıdır.

Resim 2

Dünyanın Önde Gelen Pazarları

Söz konusu ürün grubunda dünyanın önde gelen pazarları aşağıda yer alan Tablo - 4'te gösterilmiştir. 2017 yılında bu ürün grubunda dünyada gerçekleştirilen dış ticaretin hacmi 154.5 milyar ABD\$ olmuştur. Dünyada önde gelen pazarlar, 23.6 milyar ABD\$ tutarındaki ithalatı ile ABD, 20.6 milyar ABD\$'lık ithalatı ile Almanya ve 20 milyar ABD\$'lık alımı ile Birleşik Krallık'tır. Tabloda ilk dikkat çekici nokta Fransa'nın 2016-2017 döneminde gerçekleştirdiği alımlarda görülen %100

oranındaki artıştır. Bununla beraber, Birleşik Krallık ithalatlarının 2015-2017 döneminde 15.7 milyar ABD\$'dan 20 milyar ABD\$'a yükselmiş olması bu ülkede talebin düzenli ve kayda değer oranlarda artmakta olduğunu göstermektedir.

Pazar dağılımına bakıldığında ise alımların ağırlıklı olarak doğu ve batılı gelişmiş ülkeler tarafından gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu alanda ABD ile Kanada'nın, Birleşik Krallık ile Almanya ve Fransa'nın ciddi üretim projeleri bulunmaktadır.

GTIP 8411 2014-2017 Dünyanın Önde Gelen Pazarları				
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017
Dünya	121.524.978	119.346.874	132.730.672	154.508.619
ABD	21.437.651	22.272.336	22.002.646	23.691.982
UK	16.276.728	15.745.199	17.497.063	20.660.649
Fransa	9.113.249	9.474.928	10.668.047	20.060.043
Almanya	10.602.833	8.746.935	9.715.034	10.347.736
Singapur	7.510.433	6.202.008	7.370.234	8.731.982
Çin	4.846.863	4.571.201	5.724.613	6.593.432
Japonya	4.751.480	5.066.958	6.253.725	6.568.468
BAE	4.891.918	3.954.785	5.248.703	5.736.678
Hong Kong	4.217.047	4.428.511	5.168.091	5.313.501
Kanada	4.466.238	5.032.672	4.492.519	4.617.664

Tablo 4
Kaynak: Trademap

Türkiye'nin İhracat Pazarları

GTIP 8411 Türkiye'nin 2014-2018 ihracat pazarları					
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017	2018
Dünya	306.121	327.115	355.509	369.776	469.958
ABD	227.518	231.174	255.068	266.677	325.464
Almanya	6.202	3.688	10.941	18.893	43.262
Belçika	11.531	11.190	10.691	15.309	19.167
Fransa	13.638	11.343	11.510	11.631	15.501
Hollanda	316	2.294	647	7.347	14.114
İspanya	8.193	6.301	28.014	9.205	11.518
Switzerland	124	1.152	43	499	10.356
UK	4.553	7.236	7.490	6.892	8.232
Kanada	1.995	4.717	5.262	4.526	3.924
Polonya	1.600	2.215	2.088	2.786	2.363

Tablo 5
Kaynak: Trademap

Turbojetler, turbopropellerler ve gaz tribünleri grubunda Türkiye'nin 2018 yılı ihracatı toplam 470 milyon ABD\$ seviyesinde gerçekleşmiştir. 2017-2018 döneminde %30 seviyesinde gerçekleşen artış ile ihracat rakamı 369 milyon ABD\$'dan 469 milyon ABD\$'a yükselmiştir. Polonya ve Kanada'ya gerçekleşen ihracatlar dışında Türkiye'nin ana pazarlarını oluşturan ilk on ülkenin tamamında ciddi satış artışları sağlanmıştır. Aşağıda yer alan Tablo - 6'da Türkiye'nin 2017 yılı itibarıyla ticaret yaptığı ülkelerle ikili ticaret detayları gösterilmektedir. Dikkat edilecek ilk

nokta Türkiye'nin söz konusu ürün grubunda 1 milyar ABD\$ seviyesinde bir dış ticaret açığına sahip olduğudur. Türkiye 2017 yılında gerçekleştirdiği 369 milyon ABD\$'lık ihracata karşılık yaklaşık 1.4 milyar ABD\$ tutarında ithalat gerçekleştirmiş bu durum da 1 milyar ABD\$ dış ticaret açığı vermesine neden olmuştur. Ülkemiz söz konusu ürün grubunda aksam ve parça ihracat ederek mamul ürün ithal etmektedir. Havacılık sektöründe konan hedefler doğrultusunda (yerli jet motoru üretimi hedefi gibi) bu açığın önümüzdeki dönemde azalarak dış ticaretimizin fazla verir

duruma gelmesi beklenmektedir. Aynı tabloda Belçika, Hollanda, Pakistan ve Macaristan ile olan dış ticaretimizde ihracat fazlası görülmektedir.

GTIP 8411 Türkiye'nin 2017 İhracatı					
ÜLKELER	2017 İHRACAT 1000\$	DİŞ TİCARET DENGESİ 1000\$	TON	TON FİYAT ABD\$	TÜRKİYE'YE UYGULANAN GÜMRÜK VERGİSİ
Dünya	369776	-1043139	1980	186756	
ABD	266677	-451491	440	606084	0
Almanya	18893	-120605	242	78070	0
Belçika	15309	14542	148	103439	0
Fransa	11631	-155187	252	46155	0
İspanya	9205	-8425	11	836818	0
Hollanda	7347	4682	55	133582	0
UK	6892	-103969	30	229733	0
Pakistan	4772	4772	4	1193000	3
Kanada	4526	-20940	51	88745	0
Macaristan	3794	679	4	948500	0
Polonya	2786	-6963	5	557200	0

Tablo 6

Kaynak: Trademap

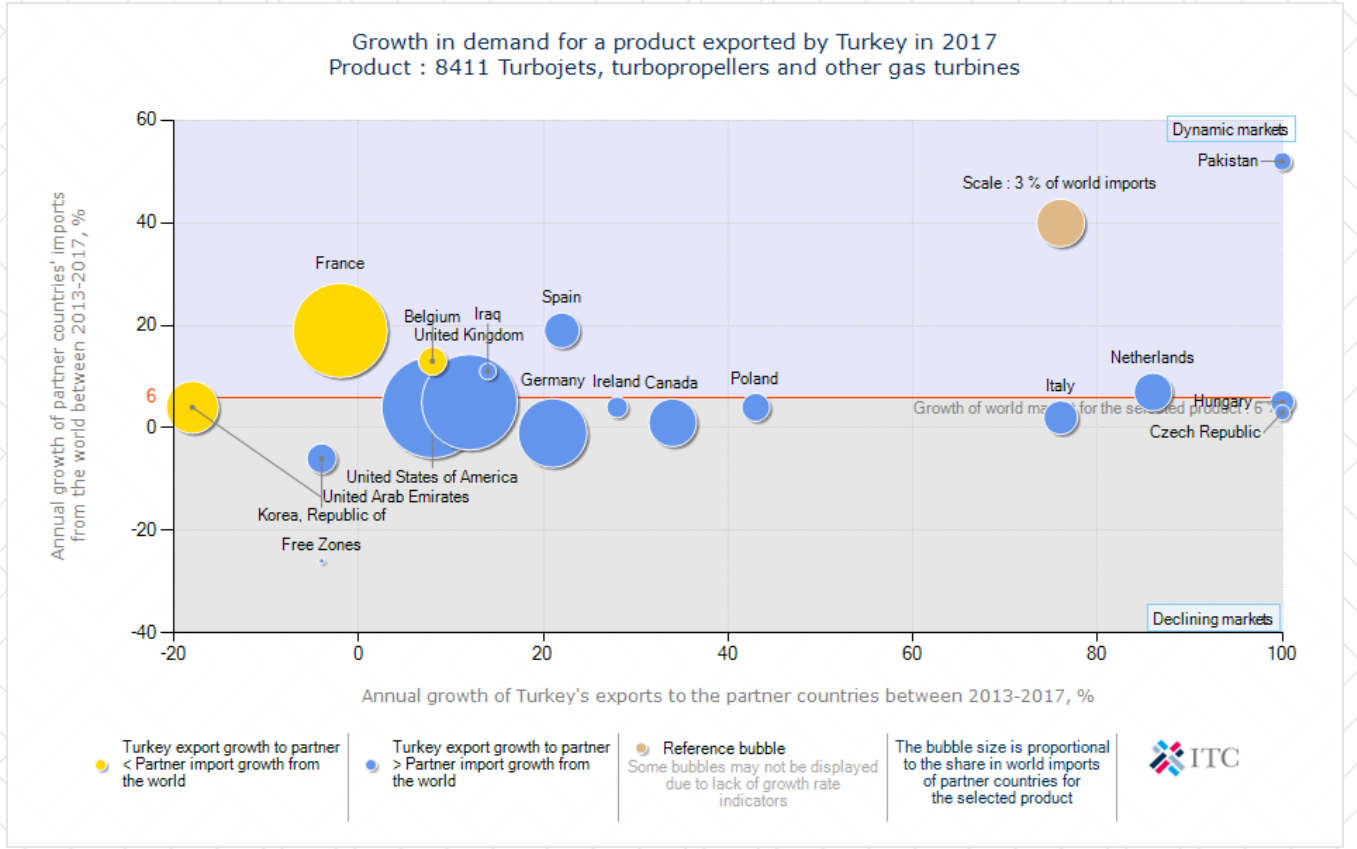
Ülkemizin ilk on pazar ülkesi içerisinde sadece Pakistan %3 oranında bir gümrük vergisi uygulamaktadır. Diğer ülkelerin Türkiye'den gönderilen ürünlere uygulamakta olduğu gümrük vergi oranı ise %0'dır. Bu durum Türkiye'den ihraç edilen ürünlerin pazara giriş maliyetlerinin aşağı çekilmesinde önemli derecede katkı sağlamaktadır.

Grafik - 2'de Türkiye'nin halihazırda ihracat yaptığı ülkelerde pazar eğilimleri ve gelişimler gösterilmiştir. Son beş yıl içerisinde bahse konu ürünlerin dış ticaretinde yıllık ortalama %6'lık bir artış olduğu görülmektedir. Bu durum sektöre yeni müşterilerin girdiğini ve talebin artmakta olduğunu göstermektedir. Grafikte gösterilen ülkelerin soldan sağa doğru grafikte yerleşimleri Türkiye'den yaptıkları alımların artış oranlarına göredir. Buna göre geçen beş yıllık dönemde Türkiye'den alımlarını en fazla arttıran ülke Macaristan olmuştur. Türkiye Macaristan'a

yaptığı ihracatı son beş yılda yıllık ortalama %663 arttırmıştır. Aynı şekilde Pakistan'a yapılan ihracat %164 ve Çekya'ya yapılan ihracat %148 artmıştır. Bu ülkeler içerisinde Pakistan'ın aynı zamanda dünyadan yaptığı ithalatta son beş yılda yıllık ortalama %52 artış göstermiştir. Bu durum Pakistan'ın önemli bir pazar durumuna geldiğini göstermektedir. Pakistan'ın mavi renkle gösterilmiş olması Türkiye'den gönderilen ürünlerin bu ülke pazarında payını arttırmakta olduğunu belirtmektedir. Yani Pakistan'da bu ürün grubunda Türkiye'den gönderilen ürünler her geçen yıl daha fazla talep ediliyor duruma gelmektedir. Esasen grafikte gösterilen sadece üç ülkede - Fransa, Belçika ve BAE'de Türkiye'den gönderilen ürünlerin pazarı daralmıştır.

Grafikte 0 (sıfır) bandının sağında ve üzerinde yer alan ülkeler grafikteki konumlarına göre sağ üst köşeden sol alt köşeye doğru

sıralanarak hedef pazarlar olarak çalışılabilir. Bu sıralama, Pakistan, Macaristan, Çekya, Hollanda, İtalya, Polonya, Kanada, İrlanda, İspanya ve Almanya şeklinde yapılabilir.

Grafik 2
Kaynak: Trademap

8411 Ürün Grubunda Dünya'daki Bazı Potansiyel Alıcılar

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
ADVANCED AEROFOİL	Switzerland	http://www.aatgroup.com
AERONAVES DINAMICAS DEL	Mexico	http://www.lomexaeronautica.com/
ASAP LOGISTICS	USA	http://www.asaplogistics.com/
AVIO POLSKA SP. Z O.O.	Poland	http://www.aviopolska.com
AVIO. SPA	Italy	http://www.aviogroup.it
AVIONES PIEZAS Y ACCESORIOS.	Spain	http://apaair.aero
BUYNSEN	USA	https://www.buynsn.com/
MANLEY EQUIPMENT	USA	https://manleyequipment.com/
MC-MONITORING S.A.	Switzerland	http://www.mc-monitoring.com
NORRØNAFLY PROPELLER	Norway	http://www.norrønafly.com
PIAGGIO AERO INDUSTRIES. SPA	Italy	http://www.piaggioaero.com
SATAIR A/S	Denmark	http://www.satair.com
TECHSPACE AERO SA	Belgium	http://www.techspace-aero.be
TOPCAST AVIATION SUPPLIES CO	Hong Kong	http://www.topcast.com.hk

Liste 2
Kaynak: KOMPASS, D&B

3. DİĞER MOTORLAR VE KUVVET HASIL EDEN MAKİNELER

GTIP 8412

Resim 3

8412 grubu motor ürünleri dünyada ilgili sektörde en fazla dış ticaretin yapıldığı alanlardan biridir. 2017 yıl sonu verilerine göre dünya dış ticaret rakamı 20 milyar ABD\$ seviyesindedir. En büyük pazar diğer pek çok üründe olduğu gibi ABD'dir. 20 milyar ABD\$ tutarındaki ithalatın %25'i bu ülkede gerçekleştirilmiştir. ABD'yi 2 ve 1.7 milyar

Dünyanın Önde Gelen Pazarları

GTIP 8412 2014-2017 Dünyanın önde gelen pazarları				
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017
Dünya	21.660.727	19.865.885	18.904.815	20.719.351
ABD	4.691.845	4.715.053	4.531.897	5.083.871
Almanya	2.076.138	1.973.116	2.017.281	2.104.511

GTİP 8412 2014-2017 Dünyanın önde gelen pazarları				
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017
Çin	1.850.046	1.600.469	1.407.043	1.711.319
UK	987.064	777.796	863.953	885.630
Canada	974.144	741.911	691.663	741.692
Japonya	564.623	540.680	556.000	592.455
França	490.123	437.137	491.025	585.664
Kore	406.866	344.734	444.485	470.947
İtalya	438.675	403.264	414.583	466.662
Rusya	467.467	346.551	358.169	441.505

Tablo 7
Kaynak: Trademap

Söz konusu ürün grubunda Türkiye 2018 yılında dünya pazarının sadece %0,5'lik (binde beş) bir kesimine ihracat gerçekleştirmiştir. 2014-2018 döneminde ihracatın 58 milyon ABD\$'dan 110 milyon ABD\$'a yükselmiş olması (%100'e yakın artış) son derece sevindiricidir. Bu artışta ilk on ülke içerisinde

yer alan ve dünyanın önde gelen pazarlarını oluşturan Almanya – 4 milyon ABD\$'dan 46 milyon ABD\$'a - , ABD – 2 milyon ABD\$'dan 8.8 milyon ABD\$'a, Hollanda – 1.7 milyon ABD\$'dan 5.4 milyon ABD\$'a, Çin – 362 bin ABD\$'dan 3.1 milyon ABD\$'a – pazarlarında elde edilen artışlar etkili olmuştur.

Türkiye'nin İhracat Pazarları

8412 GTİP Türkiye'nin 2014-2018 ihracat pazarları					
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017	2018
Dünya	58.901	62.318	71.279	83.340	110.926
Almanya	4.475	13.431	24.030	32.867	46.205
ABD	2.206	2.113	2.350	3.189	8.807
Hollanda	1.719	2.454	3.553	3.182	5.450
Avusturya	6.202	5.225	4.723	4.403	5.434
Çin	362	329	330	1.048	3.144
França	2.305	2.123	1.251	2.063	2.433
Bulgaristan	1.110	1.039	1.340	1.269	2.235
Cezayir	1.276	1.094	767	965	2.218
İran.	8.089	5.471	5.307	4.672	2.184
S. Arabistan	7.796	5.194	1.871	1.253	2.024

Tablo 8
Kaynak: Trademap

Tablo-9'da Türkiye'nin 2017 ihracatı şekilde gösterilmektedir. Türkiye'nin ilgili ürün grubunda 2017 dış ticareti 90 milyon ABD\$ açık vermiştir. 2017 yılında Türkiye, Almanya ve ABD karşısında net ihracatçı olarak

görünürken özellikle İtalya ile yapılan dış ticaret 15.7 milyon ABD\$ açık vermiştir. İran, Avustralya ve Hindistan dışındaki ülkeler Türkiye'den gönderilen ürünlerde gümrük vergisini %0 olarak uygulamışlardır.

8412 GTİP Türkiye'nin 2017 ihracatı					
ÜLKELER	2017 İHRACAT 1000\$	DIŞ TİCARET DENGESİ 1000\$	TON	TON FİYAT ABD\$	TÜRKİYE'YE UYGULANAN GÜMRÜK VERGİSİ
World	83340	-90903	11389	7318	
Germany	32867	-10065	3844	8550	0
Iran. Islamic Republic of	4672	4669	1221	3826	4
Austria	4403	2998	957	4601	0
United States of America	3189	-11393	229	13926	0
Netherlands	3182	63	503	6326	0
Australia	3028	2927	709	4271	3,4
Italy	2506	-15703	61	41082	0
France	2063	-3396	253	8154	0
India	1422	594	84	16929	7,6
Turkmenistan	1359	1349	132	10295	

Tablo 9
Kaynak: Trademap

Aşağıda yer alan Grafik-3'te 2013-2017 döneminde 8412 GTİP grubunda dünya dış ticaretinin %1 oranında gerilediği görülmektedir. Bu üründe Türkiye'nin ihracat pazarını oluşturan ve grafikte gösterilen ilk 20 ülke içerisinde %0 (sıfır) bandının üzerinde ve sağında yer alan (hem dünyadan hem de Türkiye'den alımlarını arttırmış olan) ülkeler Almanya, Hindistan, ABD, İtalya, İsrail ve Cezayir'dir. Cezayir geçen beş yıllık dönemde dünyadan yaptığı alımlarını yıllık ortalama %10'a yakın arttırmıştır. Alımını en az arttıran ülke ise İtalya olmuştur. Diğer yandan Almanya %80'a varan oranda artışla geçen beş yıllık dönemde Türkiye'den alımlarını en fazla arttıran ülke olmuştur. Almanya'yı Hindistan ve ABD takip etmiştir.

Grafığın genelinde sadece Fransa, S. Arabistan, Rusya ve Avusturya'da Türkiye'den gönderilen ürünlerin pazar payı düşmüştür (sarı renkle gösterilen ülkeler). Diğer ülkelerin tamamında pazar payı artmıştır.

Ülkelerin alan büyüklükleri dünya ithalatından aldıkları payın büyüklüğünü göstermektedir.

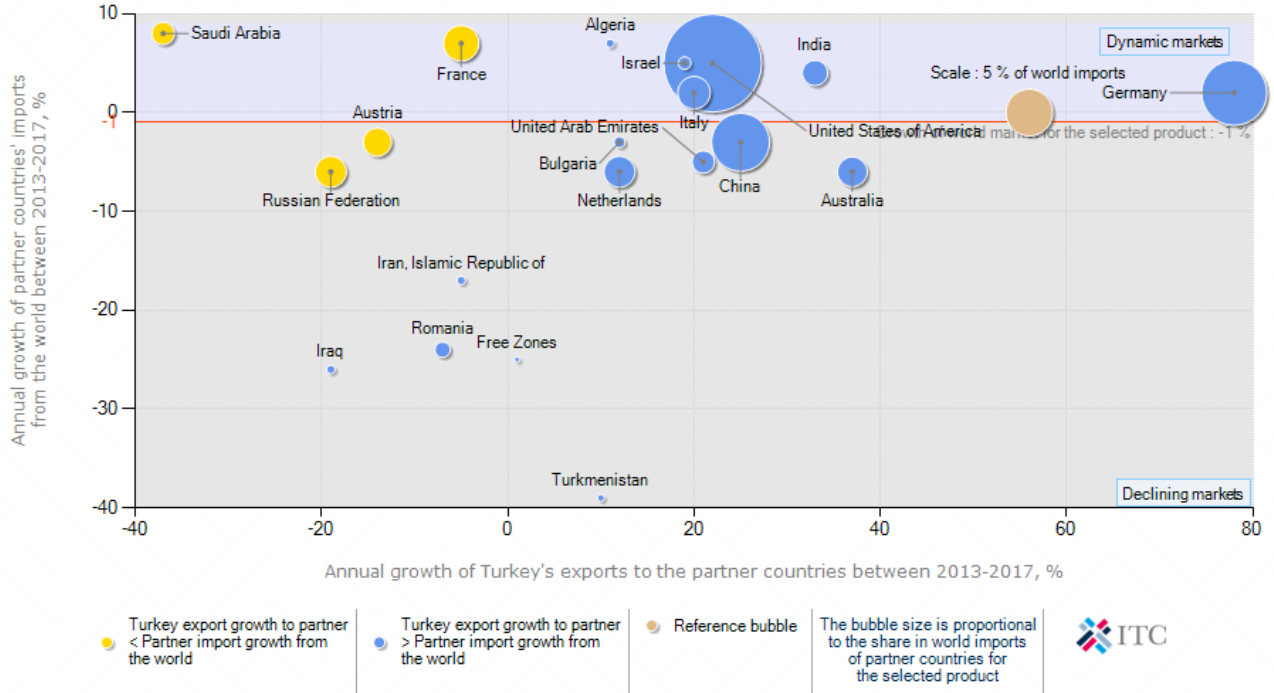
Her ne kadar Cezayir dünyadan alımlarını en fazla arttıran ülke olarak görünse de dünya pazarındaki payı çok küçüktür. Keza Irak, İran, Türkmenistan ve Bulgaristan bu kategoride değerlendirilebilir.

Pazarlama faaliyetleri için ülkeler OK yönünde takip edilerek sıralanabilir.

Kaynak: www.tai.com.tr

Growth in demand for a product exported by Turkey in 2017
Product : 8412 Engines and motors (excluding steam turbines, internal combustion piston engine, hydraulic turbines, water wheels, gas turbines and electric motors); parts thereof

Grafik 3
Kaynak: Trademap

8412 Ürün Grubunda Dünya'daki Bazı Potansiyel Alıcılar

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
AGGREKO FİNLAND OY	Finland	http://www.aggreko.fi
AIRMATIC. SRL	Italy	http://www.airmatic.it
ATLAS COPCO TOOLS AB	Sweden	http://www.atlascopco.se
ATLAS COPCO TOOLS AS	Norway	http://www.atlascopco.no
ATLAS COPCO. S.A.	Spain	http://www.atlascopco.es
AVN TEKNİK A/S	Denmark	http://www.avn.dk
CARL HASSINGS A/S	Denmark	http://www.hassing.dk
CASTING TRADING SRL	Romania	http://www.casting-trading.ro
CEDREY	France	http://www.cedrey.fr
CELİNFA. S.A.	Spain	http://www.celinfa.com
ÇİPSA PRODUCTOS	Spain	http://www.cpsl.com
COMERCIAL BEANUVI. S.L.	Spain	http://www.beanuvi.es
DİCON SRL	Moldova. Republic of	http://www.dicon.md
EDSTRÖMSGRUPPEN FASTIGHET	Sweden	http://www.edstroms.com
EL O MASKİN CİTY	Sweden	http://www.emc-ab.se
EMC SERVICE AB	Sweden	http://www.emc-ab.se
ENERCONTROL. S.L.	Spain	http://www.enercontrolsl.com
EURO HERRAMIENTAS. S.L.	Spain	http://www.euroherramientas.com
FALLEM SPRL	Belgium	http://www.fallem.be
FIAM UTENSILI PNEUMATICI. SPA	Italy	http://www.fiamairtools.com
FLUITECNİK. S.A.	Spain	http://www.fluitecnik.com

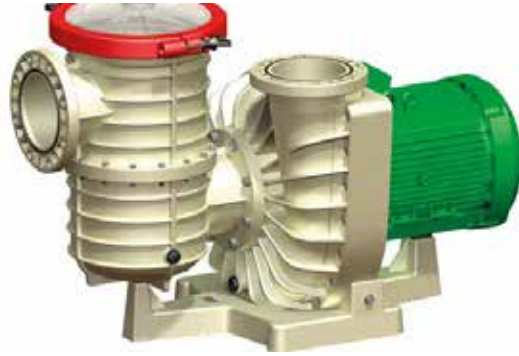
FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
GRANZOW A/S	Denmark	http://www.granzow.dk
GRİÑO ROTAMİK. S.A.	Spain	http://www.grino-rotamik.es
HMKL FASTİGHETER MALMÖ AB	Sweden	http://www.emc-ab.se
HNC GROUP A/S	Denmark	http://www.hncgroup.dk
I.CO.. SRL	Italy	http://www.icotools.com
IJZERWAREN PIERARD NV	Belgium	http://www.pierard.be
INGERSOLL RAND ITALIANA. SPA	Italy	http://www.irco.com
INGERSOLL-RAND GMBH	Germany	http://www.ingersollrand.de
JERGO AB	Sweden	http://www.jergo.se
JETPART 360	USA	https://www.jetparts360.com/
KARCZ SP. Z O.O. BIURO	Poland	http://www.bhkarcz.pl
KAVON CZ S.R.O.	Czech Republic	http://www.kavon.cz
LOGICSYSTEM PNEUMATİK AB	Sweden	http://logicsystemab.com
MECO MOTORS	USA	http://www.mecomotors.com/
M & V. SPOL. S R.O.	Czech Republic	http://www.mav.cz
MABER. SRL	Italy	http://www.mabertools.it
MR MASZYN S.C.	Poland	http://www.maszyny.com.pl
NEOOS SA	Belgium	http://www.neoos.be
NTT AS	Norway	http://www.ntt.no
NÚÑEZ CORUÑA. S.L.	Spain	http://www.nunezcoruna.es
OTTENSTEN A/S	Denmark	http://www.ottensten.dk
PALO ALTO	USA	https://paloaltoelectricmotor.com/
PANAR AUTOMAZIONI. SRL	Italy	http://www.panar.com
PARKER HANNİFİN AS	Norway	http://www.parker.com/eu
PEGAMO NAVARRA. S.A.	Spain	http://pegamo.es
PROSERVICE SP. Z O.O.	Poland	http://www.proservice.pl
PSL TOTAL AIR LIMITED	New Zealand	http://www.psltotalair.co.nz
RENOWN ELECTRIC	USA	https://www.renown-electric.com/
RTENG	USA	http://www.rteng.com/
S.S TOOLS & COMPANY	India	http://www.sstools.org
SCARLETT HYDRAULICS LIMITED	New Zealand	http://www.scarlett-hydraulics.co.nz
SHORELINE	USA	http://www.shorelineaerospace.com/
TMC PARTNER AB	Sweden	http://www.tmc-partner.se
TRANSFLEX	France	http://www.transflex.fr
TRYKLUFF CENTRET A/S	Denmark	http://www.trykluff-centret.dk
UNİVER SWEDEN AB	Sweden	http://www.univer.se
UPPSALA MASKİN & VERKTYG AB	Sweden	http://www.maskinochverktyg.se
VERITABLE AVIATION	USA	https://www.veritableaviation.com/

Liste 3

Kaynak: KOMPASS, D&B, THOMASNET

4. SANTRİFÜJLER (SANTRİFÜJ KURUTMA MAKİNELERİ DAHİL); SIVILARIN VEYA GAZLARIN FİLTRE EDİLMESİNE VEYA ARITILMASINA MAHSUS MAKİNE VE CİHAZLAR

GTIP 8421

Resim 4

Söz konusu ürün grubu sanayide kullanılan her türlü santrifüj motorunu, bunların aksam ve parçalarını kapsamaktadır. Bu ürünler SSHS’nde özellikle ısıtma-soğutma ve havalandırma sistemlerinde sıkça kullanılmaktadır.

Dünyanın Önde Gelen Pazarları

2014-2017 dönemi dünya dış ticaretini

gösteren aşağıda yer alan Tablo - 10’da görüldüğü gibi dünyada yaklaşık olarak 60 milyar ABD\$ tutarında bir dış ticaret pazarı mevcuttur. Bu üründe de dünyanın en büyük pazarı ABD’dir. 2017 yıl sonu verilerine göre ABD 8.2 milyar ABD\$ tutarında bir dış alım gerçekleştirmiştir. ABD’yi 5.7 ve 4 milyar ABD\$’lık alımları ile Almanya ve Çin takip etmiştir.

GTIP 8421 2014-2017 Dünyanın önde gelen pazarları				
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017
Dünya	63.616.309	59.287.196	58.623.196	62.577.116
ABD	7.923.130	8.000.845	7.896.719	8.246.318
Almanya	5.525.916	5.008.551	5.369.710	5.726.628
Çin	4.391.520	3.911.255	3.564.583	4.015.157
Fransa	2.266.651	2.121.267	2.234.280	2.374.303
Meksika	2.153.917	2.263.999	2.042.233	2.357.339
Kanada	2.421.468	2.457.128	2.559.856	2.332.069
UK	2.077.522	1.905.103	1.921.863	1.912.601
İspanya	1.321.524	1.478.644	1.573.828	1.650.907
Belçika	1.555.258	1.326.133	1.496.642	1.578.706
Rusya	2.282.094	1.321.174	1.334.090	1.560.530

Tablo 10

Kaynak: Trademap

İlk on ülkenin geçen dört yıllık verileri incelendiğinde dış ticaret pazarının gelişmediği, hatta 2014'ten sonra 2015 ve 2016 yıllarında gerilediği ve toplam rakamın 60 milyar ABD\$ seviyesinde (+/- %5) seyrettiği görülmektedir. Bu nedenle ihracat

çalışmalarına başlayacak işletmelerin pazara giriş stratejilerini belirlerken rekâbet güçlerini yükseltecek özellikleri ön plana çıkarmaları ve tanıtım pazarlama çalışmalarını bu çerçevede değerlendirmeleri gerekecektir.

Türkiye'nin İhracat Pazarları

GTİP 8421 Türkiye'nin 2014-2018 ihracat pazarları

ÜLKELER	2014	2015	2016	2017	2018
Dünya	403.228	383.498	355.214	377.011	427.842
Almanya	69.551	71.366	59.521	44.177	37.078
Fransa	14.006	11.363	11.704	16.013	20.684
İtalya	11.324	10.728	15.697	21.025	20.583
ABD	13.939	12.657	12.844	14.959	17.992
Irak	40.327	21.227	16.752	12.664	17.470
Belçika	19.561	18.350	16.321	15.789	15.787
Azerbaycan	14.025	10.622	8.825	13.593	15.473
Rusya	11.958	9.488	6.964	9.407	14.352
Özbekistan	2.060	2.072	1.875	3.345	13.211
Kazakistan	6.240	5.096	4.510	5.163	12.088

Tablo 11
Kaynak: Trademap

Yukarıda yer alan Tablo- 11, 8421 ürün grubunda Türkiye'nin 2014-2018 dönemi ihracat pazarlarını göstermektedir. Türkiye dünyanın önde gelen pazarları içerisinde; Almanya, Fransa, Belçika, ABD ve Rusya, ihracat gerçekleştirmiştir. Tabloda en dikkat çekici nokta ülkeler bazında geçen beş yıllık dönemde ciddi ihracat artışları ve düşüşlerinin yaşanmış olmasıdır. Almanya'ya gerçekleştirilen ihracatın tutarı 2014 yılında yaklaşık 70 milyon ABD\$'dan 2018 yılında 37 milyon ABD\$'a, Irak'a yapılan ihracat aynı dönemlerde 40 milyon ABD\$'dan 17 milyon ABD\$'a gerilemiştir. Diğer yandan İtalya, Fransa ve Türk Cumhuriyetlerine gerçekleştirilen ihracatlarda görülen ciddi artışlar dikkat çekicidir. Rusya, Özbekistan ve Kazakistan'a son üç yıl içerisinde yapılan ihracatlarda görülen artışın ana nedeni bu

bölgeye gerçekleştirilen satışların peşin döviz ile gerçekleştiriliyor olmasından ve Özbekistan'da yaşanan politik değişiklikler nedeniyle ülkenin dış ticarete daha açık hale gelmesidir. Söz konusu bölgeye gerçekleştirilecek ihracatın önümüzdeki yıllarda da bu şekilde artış göstermesi bu ürün grubunda ana pazarın batılı ülkelere bu bölgeye kaymasına neden olacaktır. Böyle bir durumda, sektörün genel gelişimi göz önüne alınarak, Türk sanayisinin kalite ve yenilik konularında gelişimine katkı sağlayan batılı pazarlardan çıkmadan, kapasiteyi arttırmak yoluyla, ki ihracatın ana sebep ve sonuçlarından biridir - her iki bölgeye de satış yapılması doğru strateji olacaktır.

GTİP 8421 Türkiye'nin 2017 ihracatı

ÜLKELER	2017 İHRACAT 1000\$	DIŞ TİCARET DENGESİ 1000\$	TON	TON FİYAT ABD\$	TÜRKİYE'YE UYGULANAN GÜMRÜK VERGİSİ
Dünya	377011	-765298	44569	8459	
Almanya	44177	-164754	4358	10137	0
İtalya	21025	-47663	2438	8624	0
Fransa	16013	-38517	2214	7233	0
Belçika	15789	11000	2189	7213	0
ABD	14959	-36468	1706	8768	0
Azerbaycan	13593	13593	1388	9793	5.2
Irak	12664	12609	2560	4947	
İran	11480	11367	1072	10709	13.1
Romanya	10025	5489	1399	7166	0
Serbest Bölgeler	9599	4293	1209	7940	

Tablo 12

Kaynak: Trademap

Yukarıda yer alan Tablo – 12’de Türkiye’nin 8421 ürün grubunda 2017 yılında 765 milyon ABD\$ dış ticaret açığı verdiği görülmektedir. Her ne kadar 377 milyon ABD\$ tutarında ihracat gerçekleştirilmiş olmasına rağmen yaklaşık %200’e varan dış ticaret açığı Türkiye’nin bu ürün grubunda net ithalatçı ülke olduğunu göstermektedir. Ürün grubunda ciddi bir iç talep mevcuttur. Bu durum yukarıda sözü edilen dış pazardaki yoğun rekabetin yanı sıra yerli üretici ve tüccarın ihracatı ikinci plana atmasına neden olabilir.

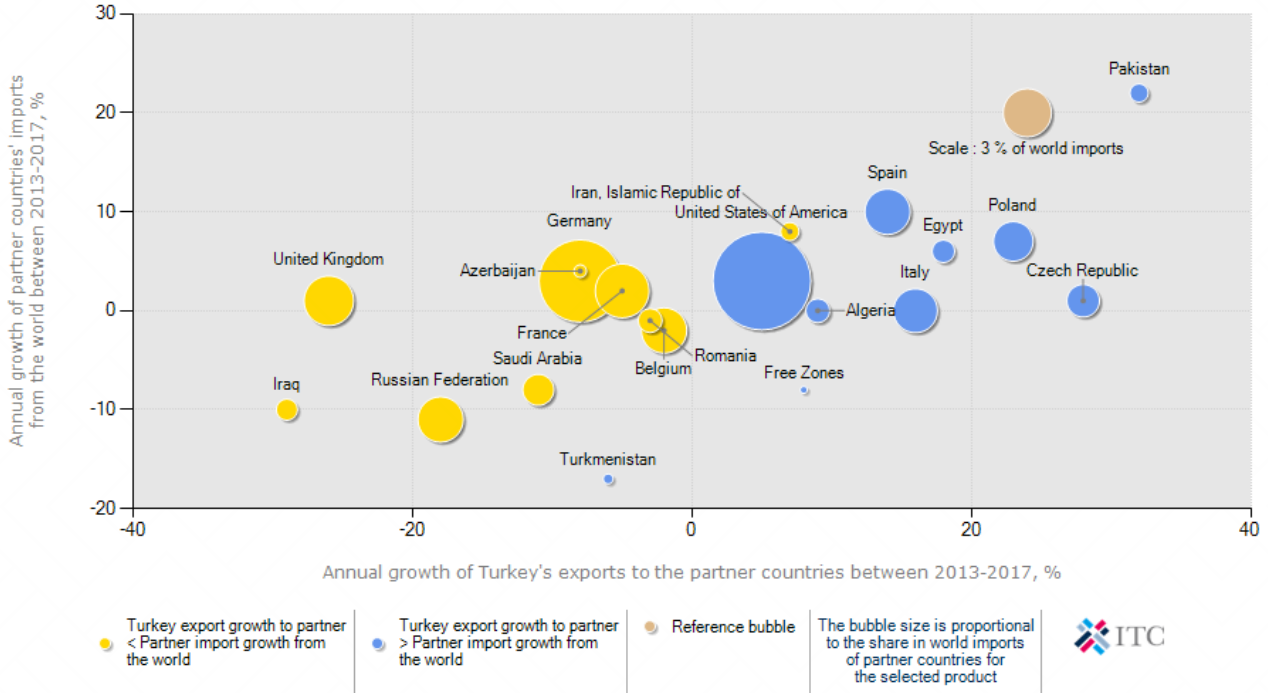
Tablonun en sağ sütununda gösterilen vergi oranları incelendiğinde ABD ve AB ülkelerinin Türkiye’den gönderilen ürünlerde %0 gümrük vergisi uyguladığı Azerbaycan ve İran’ın ise sırasıyla %5.2 ve %13.1 oranlarında gümrük vergisi ile Türkiye’den gönderilen ürünlerin gümrük işlemlerini gerçekleştirdiğini görmekteyiz.

Türkiye’nin genişleyen ve daralan ihracat pazarları Grafik – 4’te gösterilmektedir. Daha önceki bölümlerde de belirtildiği gibi bu grafiklerde ülkeler çeşitli kriterlere göre değerlendirilmektedir. Grafikte gösterilen

ülkeler sağ üst köşeden sol alt köşeye doğru bir sırayla ele alınır.

Grafikte sağ köşeye en yakın ülke olan Pakistan’ın dünyadan ithalatı son beş yılda yıllık ortalama %24, Türkiye’nin Pakistan’a yaptığı ihracat ise aynı dönemde yıllık ortalama %33 artmıştır. Pakistan’ın mavi renkle olması Türkiye’den gönderilen ürünlerin bu ülkedeki Pazar payının artmakta olduğunu göstermektedir. Pazarlama faaliyetlerine başlanacak ülkelerin sıralaması Pakistan, İspanya, Polonya, Çekya, Mısır şeklinde olabilir. Bilindiği gibi sarı ülkeler Türkiye’nin Pazar payı kaybettiği ülkelerdir. Bu ülkelerden %0 bandının solunda ve altında kalan ülkeler tercih edilmemelidir.

Growth in demand for a product exported by Turkey in 2017
Product : 8421 Centrifuges, incl. centrifugal dryers (excluding those for isotope separation); filtering or purifying machinery and apparatus, for liquids or gases; parts thereof (excluding artificial kidneys)

Grafik 4
Kaynak: Trademap

8421 Ürün Grubunda Dünya'daki Bazı Potansiyel Alıcılar

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
ABPUMP	USA	http://www.abpump.com/index.php
ACVATRON SA	Moldova, Republic of	http://www.acvatron.md
AERZEN ROMANIA SRL	Romania	http://www.aerzen.ro
AIROTEC INDUSTRIAL	Egypt	http://www.airotechtrading.com
ANDAİR AG	Switzerland	http://www.andair.ch
AOF FİLTATION SYSTEMS	India	http://www.kompass.in
ATLASKORP MMC	Azerbaijan	http://www.atlas.az
AUXIMECA FILTERS NV	Belgium	http://www.auximeca.be
CLİSER ODİN. S.L.	Spain	http://www.cliser.net
CNBM INTERNATIONAL	China	http://www.icnbm.com
DANFİLT APS	Denmark	http://www.danfilter.dk
DIPET SERVCOM SRL	Romania	http://www.dipet.ro
ELCAMP HSK AUTO SP. Z O.O.	Poland	http://www.elcamp.pl
ELEX AG	Switzerland	http://www.elex.ch
EMPRESAS MAYER. S.A. DE C.V.	Mexico	http://www.emayer.com
ENERGY MACHINERY	USA	http://energymachinery.com/
F.C.R.. SPA	Italy	http://www.fcr.it
FILCO. SPOL. S R.O.	Czech Republic	http://www.filco.cz
FİLTAC AB	Sweden	http://www.filtac.com
FİLTAR-TECHNICS BVBA	Belgium	http://www.filter-technics.be
FİLTAR TEKNOPAK CLEANROOM	India	http://www.teknopakonline.com

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
FİLTATION CVBA	Belgium	http://www.filtration.be
FLUXA FILTRI. SPA	Italy	http://www.fluxafiltri.com
GLOBAL TRUST ENTERPRISES	United Arab Emirates	http://www.globaltrustenterprises.com
GWF. S.R.O.	Czech Republic	http://www.gwf.cz
HARALD V. LASSEN A/S	Denmark	http://www.hvl.dk
HAS CZ A.S.	Czech Republic	http://www.has.cz
HERA AG	Switzerland	http://www.heratech.ch
Hİ SPEED TURBODRİVES	India	http://www.hispeedenergy.com
HUDSON PRODUCTS DE	Mexico	http://www.hudsonproducts.com
HYDROFER. S.A.	Spain	http://www.hydrofer.com
HYDROLİNK CO LTD	United Arab Emirates	http://www.hydrolinkgroup.com
INDUSTRIAS MASS. S.A. DE C.V.	Mexico	http://www.indmass.com.mx
INGERSOLL-RAND İBÉRİCA. S.L.	Spain	http://www.ingersollrandproducts.com
JOHN FOWLER İNDİA LİMİTED	India	http://www.johnfowlerindia.com
JOSHEPH JOHNSON	USA	http://www.josephbjohnson.com/
KAESER KOMPRESSOREN BVBA	Belgium	http://www.kaeser.be
KAESER KOMPRESSOREN SP. Z	Poland	http://www.kaeser.com
KAESER KOMPRESSOREN SRL	Romania	http://www.kaeser.ro
LA MAİSON DU FİLTRE.SARL	Algeria	http://www.lamaisondufiltre.com
LOGİCAİR S.A.	Switzerland	http://www.logicair.ch
MCKENNA ENGINEERING	USA	https://mckennaengineering.com/
	Algeria	http://www.magfrance.com
MAHLE FİLTRE SYSTEMS S.R.O.	Czech Republic	http://www.mahle-industrialfiltration.com
MOTORS İ VENTİLADORS. S.L.	Spain	http://www.airtecnics.com
NOVAİR-MTA. S.A.	Spain	http://novair-mta.com
NOVINTEC SA	France	http://www.novintec.com
OPTİCS TECHNOLOGY	India	http://www.kompass.in/optical-technology
PALL ESPAÑA. S.A.	Spain	http://www.pall.com
PALL NORGE AS	Norway	http://www.pall.com
PARTENAİR	France	http://www.partenair.fr
PROFİL BVBA	Belgium	http://www.profilan.be
PRO-KLİMA D.O.O.	Croatia	http://www.proklima.hr
PROYECTOS TECNİCOS DE	Spain	http://www.ptfpro-tec.com
REGUVENT APS	Denmark	http://www.reguvent.dk
SARTORIUS STEDİM İTALY. SPA	Italy	http://www.sartorius.it
SARTORIUS STEDİM	Switzerland	http://ch.sartorius.com
SAVİO. SRL	Italy	http://www.savioclima.it
SERVEX VENTİLATİON A/S	Denmark	http://www.servex.dk
SETASA	Spain	http://www.setasa.es
SF FİLTRES	France	http://www.sf-filter.com
SFM FİLTRY ŁUCZAK SP.J.	Poland	http://www.sfm.pl
SRP ENVİRO SYSTEMS PRİVATE	India	http://www.srpenviro.com
T.C. PRODUCTS POLSKA SP. Z	Poland	http://www.tcproducts.pl
TECHNICAİR	France	http://www.technic-air.com
TECHNO PRO. S.A. DE C.V.	Mexico	http://www.technopro.com.mx/
TECNOFİL AG FİLTATION	Switzerland	http://www.tecnofil.ch
THURNE TEKNIK AB	Sweden	http://www.thurne.eu
THURNE TEKNIK AB	Sweden	http://www.thurne.eu

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
TRANE ROMANIA SRL	Romania	http://www.trane.ro
UDENCO S.R.O.	Slovakia	http://www.udenco.com
ULTRAFILTER SRL	Romania	http://www.ultrafilter.ro
UMUC SA	Romania	http://www.umuc.ro
VIRGIS FILTER. SPA	Italy	http://www.virgis.com
VOKES-AIR. SRL	Italy	http://www.spxairfiltration.eu
WAAP FİLTROWENTYLACJA	Poland	http://www.waap.pl
YVEL FLUIDES	France	http://www.eurofluid.com
YVEL FLUIDES	France	http://www.eurofluid.com

Liste 4

Kaynak: KOMPASS, D&B, THOMASNET

5. TELEFON CİHAZLARI (HÜCRESEL AĞLAR İÇİN VEYA DİĞER KABLOSUZ AĞLAR İÇİN OLAN TELEFONLAR DAHİL); SES, GÖRÜNTÜ VEYA DİĞER BİLGİLERİ ALMAYA VEYA VERMEYE MAHSUS DİĞER CİHAZLAR (KABLOLU VEYA KABLOSUZ AĞLARDA (YEREL VEYA GENİŞ KAPSAMLI ALAN AĞLARI GİBİ) İLETİŞİME MAHSUS CİHAZLAR DAHİL).(84.43. 85.25. 85.27 VEYA 85.28 POZİSYONUNDA YER ALAN ALICI VEYA VERİCİ CİHAZLAR HARIÇ) GTIP 8517

Resim 5

Kaynak: Trademap

8517 Ürün grubunda TSSHS'ünde incelenecek ürünler iletişim ve haberleşme maksadı ile kullanılabilecek tüm araçları kapsamaktadır. Ülkemiz bu ürün grubunda dünyanın önde gelen tedarikçi ülkelerinden biri konumundadır.

Dünyanın Önde Gelen Pazarları

8517 ürün grubunda 2017 yılı verilerine göre dünyada 615 milyar ABD\$ seviyesinde bir uluslararası talep söz konusudur. 2016 yılında 543 milyar ABD\$ tutar seviyesinde olan talep 2017 yılında %10'dan fazla artarak 615 milyar ABD\$'a ulaşmıştır. Ürün grubunda en büyük

pazar ABD'dir. ABD'nin 2017 yılı dış alımı 113 milyar ABD\$ olarak gerçekleşmiştir. ABD'yi 76 milyar ABD\$ ile Hong Kong ve 47 milyar ABD\$ ile Çin takip etmiştir. Tabloda en dikkat çekici nokta Vietnam'ın son dört yıl içerisinde alımlarının %100'e yakın oranda artış göstermesidir. Dış alımlarında artış görülen ülkelerde en fazla artış %10 seviyesinde kalmıştır.

GTIP 8517 2014-2017 Dünyanın önde gelen pazarları				
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017
Dünya	547,680,276	555,304,438	543,963,692	615,440,459
ABD	96,084,102	102,516,246	104,944,613	113,336,520
Hong Kong	68,951,488	77,875,574	75,906,241	76,025,154
Çin	43,854,352	48,418,939	45,899,865	47,806,011
BAE	25,020,316	8,952,377	9,895,102	30,317,361
Japonya	25,512,836	22,689,153	23,595,953	26,149,711
Almanya	20,051,542	20,104,379	21,261,326	22,368,007
Hindistan	13,432,341	15,814,048	14,728,014	20,620,085
Hollanda	18,752,200	20,065,344	18,457,264	20,506,389
UK	16,651,604	17,603,679	17,013,173	18,507,604
Vietnam	9,376,331	11,721,011	11,990,240	17,553,042

Tablo 13
Kaynak: Trademap

Türkiye'nin İhracat Pazarları

8517 ürün grubunda Türkiye'nin 200 milyon ABD\$ yıllık ihracatı ile dünya dış ticaretinin yaklaşık %0.03'lük (onbindeüç) kısmını karşıladığı görülmektedir. En büyük pazar 2017 yılına kadar Hollanda iken 2018 yılındaki toplam 49 milyon ABD\$ tutarındaki alımları ile Azerbaycan Türkiye'nin birinci ihracat pazarı durumuna yükselmiştir. Ülkelerin yıllık alımları incelendiğinde Ukrayna ve Çin dışında kalan ülkelerin Türkiye'den

yaptıkları alım rakamlarının düzensiz ve dengesiz olduğu rahatlıkla görülmektedir. Bu durum bu ürün grubunda sabit ve yerleşik bir müşteri portföyü oluşturulamadığını alımların proje alımları şeklinde gerçekleşmekte olduğunu göstermektedir. Alımların düzenli bir artış gösterir duruma gelmesi müşteri ve pazar kararı verilmesini kolaylaştıracaktır. Hollanda, Hong Kong ve ABD'nin nispeten düzenli alımlar yapan ülkeler olduğu söylenebilir.

GTIP 8517 Türkiye'nin 2014-2018 İhracat Pazarları					
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017	2018
Dünya	170,545	179,123	224,294	196,182	195,266
Azerbaycan	10,288	3,279	7,970	7,418	49,005
Hollanda	22,062	30,188	50,088	44,378	34,649
Ukrayna	223	45	833	5,349	17,257
BAE	2,129	2,654	8,884	17,742	12,544
Cin	1,058	1,332	6,873	7,914	12,090
Hong Kong	12,514	13,670	13,179	6,933	8,232
Pakistan	30,108	16,089	10,726	6,920	7,065
ABD	4,149	4,333	5,057	7,412	4,859
Kıbrıs	0	0	0	3,760	4,756
Serbest Bölgeler	8,453	7,739	8,523	2,702	3,236

Tablo 14
Kaynak: Trademap

Türkiye'nin 2017 yılı ihracatının detaylı olarak incelendiği Tablo-15'te Türkiye'nin söz konusu ürün grubunda çok ciddi bir dış ticaret açığı verdiği görülmektedir. 2017 yılında gerçekleşen 196 milyon ABD\$'lık ihracat karşılığında yaklaşık 4.3 milyar ABD\$'lık dış alım gerçekleşmiş ve sonuçta 4.1

milyar ABD\$ düzeyinde dış açık oluşmuştur. Ancak, bu açığın asıl nedeninin sivil kullanıma yönelik iletişim araçlarının ithalatı olduğu da göz önüne alınmalıdır. Çin ile gerçekleşen ticarete görülen yaklaşık 3 milyar ABD\$ tutarındaki açığın sebebi budur.

GTIP 8517 Türkiye'nin 2017 ihracatı					
ÜLKELER	2017 İHRACAT 1000\$	DIŞ TİCARET DENGESİ 1000\$	TON	TON FİYAT ABD\$	TÜRKİYE'YE UYGULANAN GÜMRÜK VERGİSİ
Dünya	196.182	-4.088.701	1.253	156.570	
Hollanda	44.378	33.610	172	258.012	0
S. Arabistan	40.236	40.234	64	628.688	0
BAE	17.742	17.406	58	305.897	0
Çin	7.914	-2.821.116	30	263.800	0.5
Azerbaycan	7.418	7.417	21	353.238	12.3
ABD	7.412	-71.437	44	168.455	0
Hong Kong	6.933	4.638	103	67.311	0
Pakistan	6.920	6.919	23	300.870	11.4
Türkmenistan	6.090	6.089	177	34.407	
Tayvan	5.507	-43.863	30	183.567	0

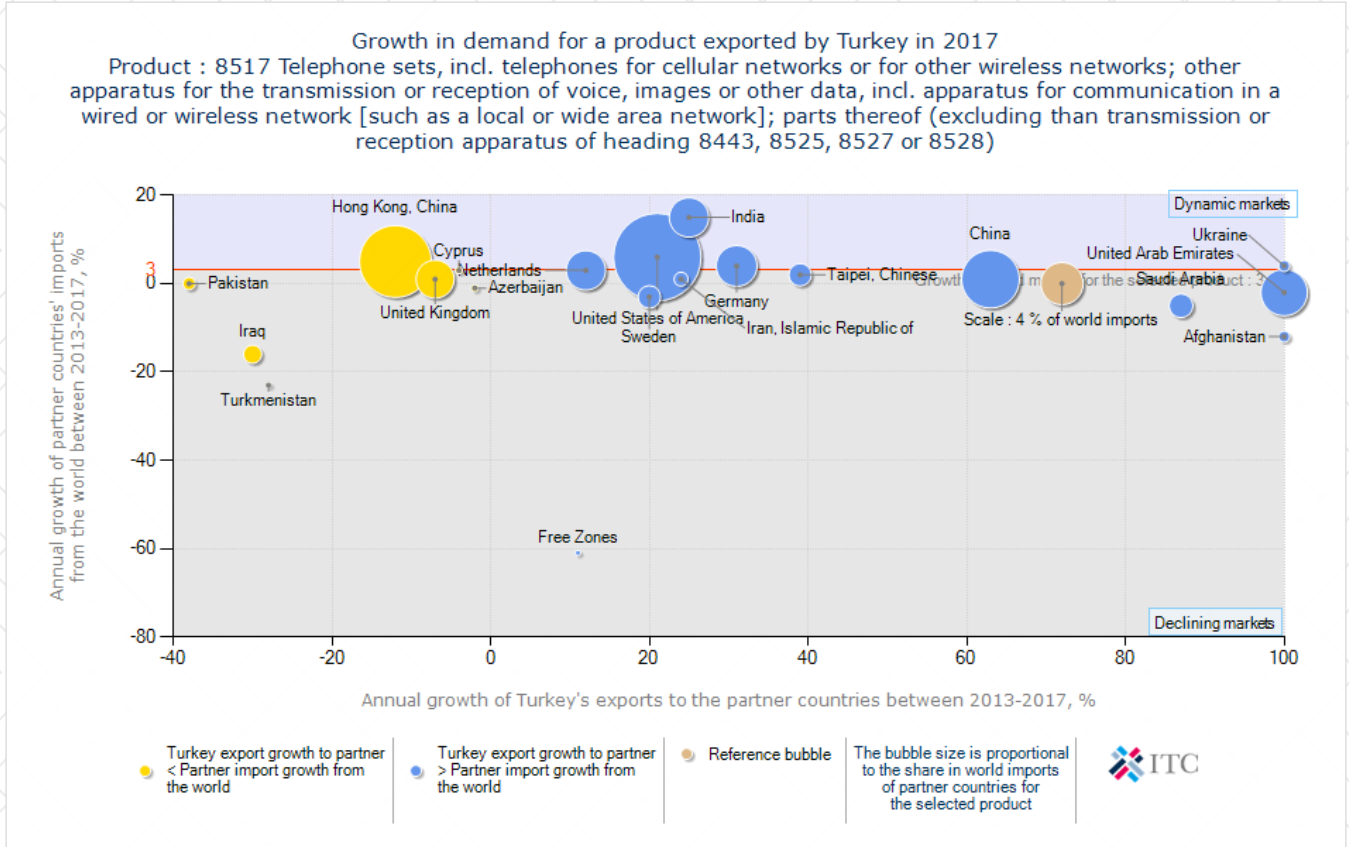
Tablo 15
Kaynak: Trademap

Türkiye'den gönderilen ürünlere mevcut pazarlarda uygulanan gümrük vergileri incelendiğinde AB, ABD ve Körfez ülkelerinin %0, Azerbaycan, Çin ve Pakistan'ın sırasıyla %12.5, %0.5 ve %11.4 vergi oranları uyguladıkları görülmektedir.

Türkiye'den gönderilen ürünlere olan talebin gösterildiği aşağıdaki Grafik-5'te Irak, Birleşik Krallık, Hong Kong ve Pakistan (sarı renkli ülkeler) dışındaki bütün pazarlarda Türkiye'den gönderilen ürünlerin Pazar payının artmakta olduğu net bir şekilde görülmektedir (mavi renkli ülkeler). Dünya'dan ve Türkiye'den alımlarını arttıran Hindistan, Almanya, ABD, Hollanda, Tayvan ve küçük bir Pazar olmasına rağmen Ukrayna ilk aşamada değerlendirilebilecek ülkeler olarak

görülmemektedir.

Dünyada 2013-2017 döneminde dış ticaret yıllık ortalama %3 seviyesinde yükselmiştir. Pazar çalışmaları yapılırken bu oranda veya üzerinde artış görülen ülkeler hedef pazar olarak değerlendirilebilir.

Grafik 5
Kaynak: Trademap

8517 Ürün Grubunda Dünyadaki Bazı Potansiyel Alıcılar

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
A KİCHLİ AND SONS	Lebanon	http://www.akichli.com
AAKASH INTERNATIONAL	Singapore	http://www.aakash.com.sg
AB SECURİTAS (PVT) LTD	Sri Lanka	http://www.absecuritas.com
ABED TAHAN CO.	Lebanon	http://www.abed-tahan.com
ABSATZPLUS AGENTUR FÜR WERBEARTİKEL E. K.	Germany	http://www.absatzplus.com
ABSATZPLUS GMBH AGENTUR	Germany	http://www.absatzplus.com
ACECRAFT SAL	Lebanon	http://www.homeandbeyond-lb.com
ACM SAL	Lebanon	http://www.acmsal.com
AIPTEK INTERNATIONAL GMBH	Germany	http://www.aiptek.de
ALARM SYSTEMS	Egypt	http://www.alarmsystems.com
ALBERT BASSOUL SARL	Lebanon	http://www.abassoul.com
ALLIANCE ELECTRONİCS SAL	Lebanon	http://www.kff.com.lb
ALLIED ELECTRONİCS SAL	Lebanon	http://www.bekolb.com
ALLSTAR MMC	Azerbaijan	http://www.allstaraz.com
ALPHA AUDIO	Egypt	http://www.alpha-audio.com
ALPHA-TECH LİBAN S.A.R.L.	Lebanon	http://www.alpha-tech.com.lb
ASMA EGYPT FOR COMMERCİAL AGENCİES	Egypt	http://www.asmagroup.com
ATLAS CORPORATION SRL	Romania	http://www.atlascorporation.ro
ATLAS TECHNOLOGİES CORPORATION PTE LTD	Singapore	http://www.atlascorp.com.sg
AUDIO & PHOTO DİSTRİBUTOR	Singapore	http://www.apds.com.sg
AUDIO GEOMETRY (PTY) LTD	South Africa	http://www.audiogeometry.co.za

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
AUDIO LAND	Lebanon	http://www.audiolandlb.com
AUDIO LIGHT ASIA PTE LTD	Singapore	http://www.audiolight.com.sg
AUDIO TECHNOLOGY	Egypt	http://www.audioteceg.com
AV ONE (S) PTE LTD	Singapore	http://www.av1group.com.sg
AVALON AUDIO 2010 LTD	New Zealand	http://www.avalon.co.nz
AVIS MEDICAL MARKET - 1	Azerbaijan	http://www.avismed.az
AVL PRO SARL	Lebanon	http://www.avlpro-lb.com
AVMARK SYSTEMS CC	South Africa	http://www.avmarksystems.co.za
AXION AG MOBILE MULTIMEDIA	Germany	http://www.axionag.de
AZAR ELECTRIC	Lebanon	http://www.azarelectric.com
AZARCO ELECTRONICS SARL	Lebanon	http://www.azarco.net
AZ-ELECTRONIC S.A.L.	Lebanon	http://www.azelectronic.com
BAGHDAD TRADING	Egypt	http://www.panasonicbtc.com
BAKU ELECTRONICS MMC	Azerbaijan	http://www.bakuelectronics.az
BAUSCH & LOMB (SINGAPORE)	Singapore	http://www.bausch.com.sg
BAYER NEW ZEALAND LTD	New Zealand	http://www.bayer.com
BDE TECHNOLOGY PTE LTD	Singapore	http://www.bdetech.com
BELING D.O.O.	Croatia	http://www.beling.hr
BELSS LTD	Latvia	http://www.belss.lv
BENQ DEUTSCHLAND GMBH	Germany	http://www.benq.de
EGYPTIAN MICRO SOLUTIONS	Egypt	http://www.emsegypt.net
EKOSOUND	Egypt	http://www.ekosound.com
FEROKOMERC D.O.O.	Croatia	http://www.ferokomerc.hr
FINAL COPY D.O.O.	Croatia	http://www.tms-musicshop.com
FORSTER D.O.O.	Croatia	http://www.forster.hr
FOTO EXPRESS MISR	Egypt	http://www.fujifilm.com
FUJIFILM	Egypt	http://www.fujifilm.com
FUNAI EUROPE GMBH	Germany	http://www.funai.de
FUTURE CINEMA & MEDIA	Egypt	http://www.nvmcs.com
GENERAL SECURITY SAL	Lebanon	http://www.gesecilb.com
GENIMEX TRADING CO. SARL	Lebanon	http://www.genimex.com
GHETALDUS OPTIKA D.D.	Croatia	http://www.ghetaldus.hr
GIMPEX AUDIOVISUAL	Egypt	http://www.gimpex-egypt.com
HTT	Lebanon	http://www.htt-lb.com
HURB TRADE FOR COMMERCE	Egypt	http://www.hurbtrade.com
I & I D.O.O.	Croatia	http://www.fujifilm.hr
ILEANA D.O.O.	Croatia	http://www.ileana.net
IMATEL CO. SARL	Lebanon	http://www.imatel.com.lb
INEM-ELECTRONIC D.O.O.	Croatia	http://www.inem.hr
INFOTELEC SARL	Lebanon	http://www.infotelec.com
INPHARMATION SARL	Lebanon	http://www.inpha.co
MANSOUR TECHNOLOGIES &	Egypt	http://www.mansourgroupp.com
MARION RAMM GMBH	Germany	http://www.marion-ramm.de
MATYCOM IMPORT & EXPORT	Egypt	http://www.matycom.com
MB DISTRIBUTION SAL	Lebanon	http://www.miragrouppme.com
N.T.T. ELECTRONIC	Romania	http://www.ntt.ro
NEESIN INVEST	South Africa	http://www.pro-tec.co.za
NETCOM SARL	Lebanon	http://www.netcomm.tv
NETELEKTRONIK MMC	Azerbaijan	http://www.netelectronic.az
NETGATES	Lebanon	http://www.net-gates.com

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
PC DEAL NET SAL	Lebanon	http://www.pcdealnet.com
PHARMASOL SARL	Lebanon	http://www.pharmasol-lb.com
PHİLİP D IZAAC PTE LTD	Singapore	http://www.philip-d-izaac.com.sg
PHİLİPPE PHOTO TRADE	Egypt	http://www.philippephototrade.com
PHİLİPS BALTIC LTD	Latvia	http://www.philips.lv
PHILIPS ROMANIA SRL	Romania	http://www.philips.com
PHİLİPS SOUTH AFRICA (PTY)	South Africa	http://www.philips.com
POWER LAND INC.	Egypt	http://www.egystore.com
PROKS LTD	Latvia	http://www.proks.lv
PROSOUND (PTY) LTD	South Africa	http://www.prosound.co.za
UNİDEN NEW ZEALAND LİMİTED	New Zealand	http://www.uniden.co.nz
UNİGYPT TRADE	Egypt	http://www.unigypttrade.com
UNİLEC SAL	Lebanon	http://www.unilec.com.lb
UNİMEC INTERNATIONAL	Lebanon	http://www.unimec.com.lb
VISION D.O.O.	Croatia	http://www.vision-solea.com
VİSİON HAKİM	Lebanon	http://www.visionhakim.com
VPL INDUSTRIALA OPTİKA LTD	Latvia	http://www.vpl.lv/industrija
WICKSAIRCRAFT	USA	http://www.wicksaircraft.com/index.html
YAMOUT OPTİCAL CENTER	Lebanon	http://www.yamout.us
ZOD SECURITY SARL	Lebanon	http://www.zodsecurity.com
ZONE	Lebanon	http://www.zonelebanon.com
ZOOM TECH ELECTRONİCS	Lebanon	http://www.zoomtechsarl.com

Liste 5

Kaynak: KOMPASS, D&B, THOMASNET

6. RADYO VEYA TELEVİZYON YAYINLARINA MAHSUS VERİCİ CİHAZLAR (ALICI CİHAZI VEYA SES KAYDETME YA DA KAYDEDİLEN SESİ TEKRAR VERMEYE MAHSUS CİHAZI OLSUN OLMASIN); TELEVİZYON KAMERALARI, DİJİTAL KAMERALAR VE GÖRÜNTÜ KAYDEDİCİ KAMERALAR

GTIP **8525**

Resim 6

Bu bölümde Savunma ve Havacılık alanlarında kullanılan görüntü ve ses yayınlama cihazları, bunların kaydedicileri ve kameralar incelenmiştir.

Dünyanın Önde Gelen Pazarları

8525 ürün grubunda dünyada oluşan dış ticaret pazarı 2017 yılı verilerine göre yaklaşık 45 milyar ABD\$ büyüklüğündedir. 2016 yılında gerçekleşen toplam dış alım rakamı olan 43 milyar ABD\$ ile karşılaştırıldığında geçen bir yıl içerisinde sektörde %7.5'dan

fazla bir büyüme gerçekleşmiştir. Söz konusu bir yıllık dönemde dünyanın önde gelen ilk on pazarında çok yüksek olmasa da genel bir dış alım artışı olduğu dikkat çekmektedir. Talebin stabil ve düzenli olması, sektörde oturmuş bir talep düzeyi ve müşteri profili olduğunu göstermektedir. İlk on pazarı oluşturan ülkelerin şimdiye kadar bu rapor çerçevesinde incelenen diğer ürünlerin pazarları ile son derece büyük bir benzerlik göstermesi söz konusu ürünün sektörün önde gelen lokomotif ürünlerinden biri olduğunu anlatmaktadır.

GTIP 8525 2014-2017 Dünyanın önde gelen pazarları				
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017
Dünya	51,621,847	48,978,515	43,445,756	45,448,290
ABD	9,447,347	10,571,645	10,646,597	11,945,096
Çin	10,385,411	9,704,655	5,779,418	4,667,154
Hong Kong	3,887,916	3,320,996	2,884,877	3,100,694
Almanya	2,328,577	2,116,090	2,264,734	2,523,395
Hollanda	2,502,388	2,167,467	1,963,238	2,018,698
Japonya	1,849,398	1,673,721	1,574,060	1,940,182
Kanada	1,553,647	1,534,967	1,514,188	1,675,827
UK	1,440,927	1,311,289	1,212,536	1,313,860
Fransa	1,062,785	893,131	857,744	991,510
Korea	607,264	1,188,956	1,551,789	989,459

Tablo 16
Kaynak: Trademap

Türkiye'nin İhracat Pazarları

8525 ürün grubunda Türkiye'nin başlıca pazarları aşağıdaki Tablo – 17'de gösterilmektedir. Söz konusu ürünlerde Türkiye 2018 yılında toplam 25.6 milyon ABD\$ ihracat gerçekleştirmiştir. Son beş yıllık ihracat rakamları karşılaştırıldığında Türkiye'nin bu ürün grubunda düzensiz bir

ihracat persormansı sergilediği rahatlıkla görülmektedir. Bu ürün grubunda 2018 verilerine göre önde gelen pazarlar Ukrayna, Polonya, Almanya, Kıbrıs ve Katar'dır. 2018 yılında gerçekleşen toplam 25.6 milyon ABD\$'lık ihracatın 10 milyon ABD\$'ı Ukrayna'ya yapılmıştır.

GTIP 8525 Türkiye'nin 2014-2018 ihracat pazarları					
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017	2018
Dünya	32,236	20,137	19,033	45,889	25,626
Ukrayna	60	40	133	105	10,091
Polonya	1	729	19	1	2,792
Almanya	4,919	453	784	1,203	1,419
Kıbrıs	0	0	0	866	998
Katar	37	88	48	80	818
Kanada	233	85	141	328	631
Serbest Bölgeler	1,803	1,765	1,991	1,028	569
ABD	7,702	4,115	4,358	1,998	504
Hollanda	1,141	942	1,272	1,250	454
Belçika	3	26	63	63	423

Tablo 17
Kaynak: Trademap

2017 yılı ihracatı detaylı olarak incelendiğinde söz konusu ürün grubunda Türkiye'nin 232 milyon civarı bir dış ticaret açığı verdiği görülmektedir. Toplamda 300 ton olarak gerçekleşen 2017 ihracatının en dikkat çekici noktası ABD'ye yapılan ve yaklaşık 1 ton ağırlığındaki ihracattır. Söz konusu ürünün Türk gümrüklerine beyan edilen FOB tutarı yaklaşık 2 milyon ABD\$'dır. Ürünlerin ton/

fiyat oranları dikkate alındığında sektörün teknoloji yoğun bir sektör olmasına bağlı olarak oldukça yüksek değerli ürünler içersiği dikkat çekmektedir.

Türkiye'den gönderilen ürünlere ihracat pazarlarında uygulanan gümrük vergilerine bakıldığında ise ABD ve AB ülkelerinde %0 diğer ülkelerde ise %2-10 oranında vergi oranlarının uygulanmakta olduğu görülmektedir.

GTIP 8525 Türkiye'nin 2017 ihracatı					
ÜLKELER	2017 İHRACAT 1000\$	DIŞ TİCARET DENGESİ 1000\$	TON	TON FİYAT ABD\$	TÜRKİYE'YE UYGULANAN GÜMRÜK VERGİSİ
Dünya	45889	-232247	299	153475	
Azerbaycan	29497	29497	85	347024	8.9
ABD	1998	-24660	1	1998000	0
Arjantin	1390	1390	23	60435	4.8
Hollanda	1250	-1676	5	250000	0
Almanya	1203	-15857	8	150375	0
Serbest Bölgeler	1028	1017	10	102800	
Belarus	993	991	0		1.9
Kıbrıs	866	866	13	66615	0
Türkmenistan	665	665	11	60455	
Özbekistan	620	620	9	68889	1.7

Tablo 18

Kaynak: Trademap

Türkiye'den gönderilen ürünlerin mevcut pazarlardaki talep artış/düşüşleri incelendiğinde ise, genel olarak talepte bir artış olduğu ancak mevcut pazarların (Çin, Hollanda, Kanada, Almanya ve ABD dışında) büyük açısından oldukça düşük bir hacme sahip olduğunu görmekteyiz. Ürünlerin genel olarak dünyadaki dış ticaret hareketlerini gösteren enine kırmızı çizgi bu üründe son beş yıl içerisinde yıllık ortalama %7 oranında bir düşüş olduğunu göstermektedir. Bu durum günümüzde ve yakın gelecekte pazarda rekâbetin artabileceğinin bir göstergesidir.

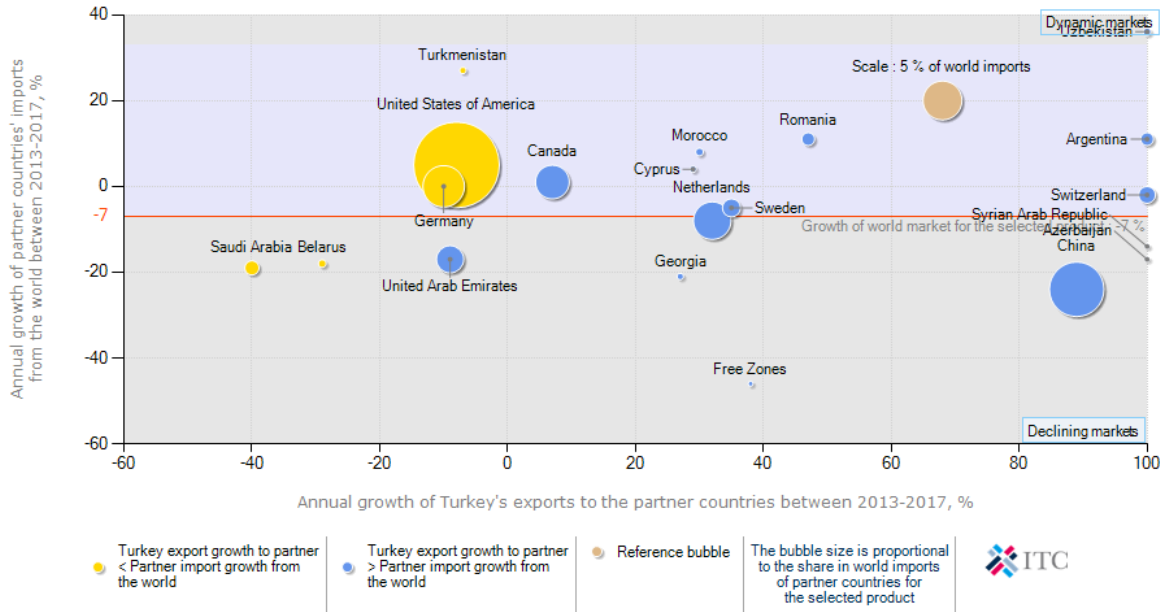
Geçen son beş yıl içerisinde Türkiye'den alımlarını en fazla arttıran ülke %310 ile olmuştur. Aynı dönemde Özbekistan'ın dünyadan yaptığı toplam ithalat ise yıllık ortalama %36 artmıştır.

Grafikte Özbekistan hakkında göze çarpan tek olumsuzluk bu ülkede pazarın oldukça dar olmasıdır. Özbekistan'ın Pazar payı son beş yılda ortalama %0.05 olmuştur.

Özbekistan'ı %310 artışla Arjantin ve %103 artışla İsviçre takip etmiştir. Ancak bu ülkelerin dünyadan yaptıkları toplam ithalatları Özbekistan kadar yüksek değildir. Arjantin %11 ve İsviçre -%2 artış göstermiştir. Her ne kadar bu ülkelerin pazar payları ABD, Hollanda, Almanya gibi olmamakla beraber ihracat çalışmaları açısından mutlaka değerlendirilmesi gereken ülkelerdir.

Grafikte %0 bantlarının altında ve solunda kalan ülkelere bu ülkelerin dünyadan ve Türkiye'den alımlarının düşüyor olması nedeniyle dikkatli yaklaşılması gerekmektedir.

Growth in demand for a product exported by Turkey in 2017
Product : 8525 Transmission apparatus for radio-broadcasting or television, whether or not incorporating reception apparatus or sound recording or reproducing apparatus; television cameras, digital cameras and video camera recorders

Grafik 6
Kaynak: Trademap

8525 Ürün Grubunda Dünyadaki Bazı Potansiyel Alıcılar

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
3M ROMANIA SRL	Romania	http://www.solutions.3m.com
A. MØLLER V/ANITA MØLLER	Denmark	http://www.anita-moeller.dk
AL SAFEER GROUP OF	United Arab Emirates	http://www.safeergroup.ae
ALTO HIFI AG	Switzerland	http://www.alto-hifi.ch
ALTROX, S.A. DE C.V.	Mexico	http://www.altrox.com.mx
APICELLA LUIGI & FIGLI, SRL	Italy	http://www.wtsolutions.eu
APOLLO ELECTRONICS SP. Z	Poland	http://www.apollo.com.pl
ARONET-ESITYSYHTIÖ OY	Finland	http://www.aronet.fi
AUDIO LIGHT ASIA PTE LTD	Singapore	http://www.audiolight.com.sg
AUDIO VISUAL LIGHTING BVBA	Belgium	http://www.avl.be
AUDIOTECHNIK ARBER + CO.	Switzerland	http://www.audio-arber.com
AUDIO-VIDEO G + M AG	Switzerland	http://www.audiovideo-sa.ch
AUDIOVISION LUXEMBOURG	Luxembourg	http://www.audiovision.lu
AV ONE (S) PTE LTD	Singapore	http://www.av1group.com.sg
BRIGHT GROUP SWEDEN AB	Sweden	http://www.uasl.se
CAMELIA SA	Moldova, Republic of	http://www.camelia.md
CARTEXIM R.T.STANISZ SP.J.	Poland	http://www.cartexim.pl
CENERO	USA	https://www.cenero.com/
CETI-SI OOD	Bulgaria	http://www.ceti-si.com
CONTROLMATICA ZAP-PNEFAL	Poland	http://www.controlmatica.com.pl
CY COMMUNICATIONS LTD	Hong Kong, China	http://www.cycomms.com
DICTRONIKA OOD	Bulgaria	http://www.ditronika.com
DRAPER EUROPE AB	Sweden	http://www.draperscreens.se

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
EASA SALEH AL GURG GROUP	United Arab Emirates	http://www.algurg.com
EDSON,SARL	Algeria	http://www.edson-algerie.com
ELECTRO SCİENCE	India	http://www.speciallamps.in
ESTE-CARGO, S.L.	Spain	http://www.estecargo.com
EUROSTAR OSTRAVA SPOL. S	Czech Republic	http://www.eurostar-ostrava.cz
EUROTERM GROUP SRL ICS	Moldova, Republic of	http://www.euroterm.md
EUROTERM GROUP SRL ICS	Moldova, Republic of	http://www.euroterm.md
FINAL COPY D.O.O.	Croatia	http://www.tms-musicshop.com
FİRMA ATLINE SP.J.	Poland	http://www.atline.pl
G. & G. TRADING BV	Netherlands	http://www.spita.nl
GALAXY COMMUNICATION	Hong Kong, China	http://www.gchk.net
GLOBAL ELECTRONIC	Bulgaria	http://www.bg.pioneer.eu
HAWKO TRADING CO. PTE LTD	Singapore	http://www.hawko.com
HDT GLOBAL	USA	http://www.hdtglobal.com/
HİFİ INTERNATIONAL SA	Luxembourg	http://www.hifi.lu
IDRISSOU MATÉRIEL DE	Algeria	http://www.sarl-idrissou.com
IGET INDUSTRIE	France	http://www.iget-international.com
IMEXFOR TRADING, S.A.	Portugal	http://www.imexfor.pt
INTERSTATEWIRE	USA	https://www.interstatewire.com
KADD,EURL	Algeria	http://www.kadd-dz.com/sony
KINEQUIP	USA	https://www.kinequip.com
KOURTY INFORMATIQUE,SARL	Algeria	http://www.mitrologie.com
KVR INTEXX	India	http://www.kompass.in/kvr-intexx
LİNTEX NORDIC GROUP OY	Finland	http://www.lintex.fi
LOTUS TELECOM SA	Romania	http://www.lotustelecom.ro
MACSOUND	USA	http://www.macsound.com/
MULTIVİSİON SCREENS SPRL	Belgium	http://www.multivisionscreens.com
NEW TRADE INKS	India	http://www.speciallampsatoz.com
NGC TRADING	Algeria	http://www.sarlngc.com
NORD SUD	Algeria	http://www.nsi-samy.com
OFFICEDAY LATVIA LTD	Latvia	http://www.officeday.lv
PLANIX OY	Finland	http://www.planix.fi
PROMO LIGHT (YEVSIEIENKO	Ukraine	http://www.promo-light.com
RPLUCE	USA	https://www.rpluce.com/
RİCFRED DOT COM LLP	Singapore	http://www.ricfred.com
SEPTON ELECTRONIC AB	Sweden	http://www.septon.se
SOCIÉTÉ ALGÉRIENNE DE	Algeria	http://www.sadimet-dz.com
SOCIÉTÉ ALGÉRIENNE DES	Algeria	http://www.salgetel.com.dz
TEHNOMAX RETEA DE	Moldova, Republic of	http://www.tehnomax.md
TELİON LTD.	Switzerland	http://www.telion.ch
TRANSFER MULTİSORT	Poland	http://www.tme.eu
UNOEFFE, SRL	Italy	http://www.unoeffe.it
VAİSHALİ GROUP	India	http://www.vaishaligroup.com
VİDEOİNFORM APS	Denmark	http://www.videoinform.dk
VİDIMOST LTD	Ukraine	http://www.vidimost.com
VİSİON SYSTEM PLUS,SARL	Algeria	http://www.vspalgerie.com
VSDİ,EURL	Algeria	http://www.vsdı.dz
XEOFIX	France	http://www.xeofix.com

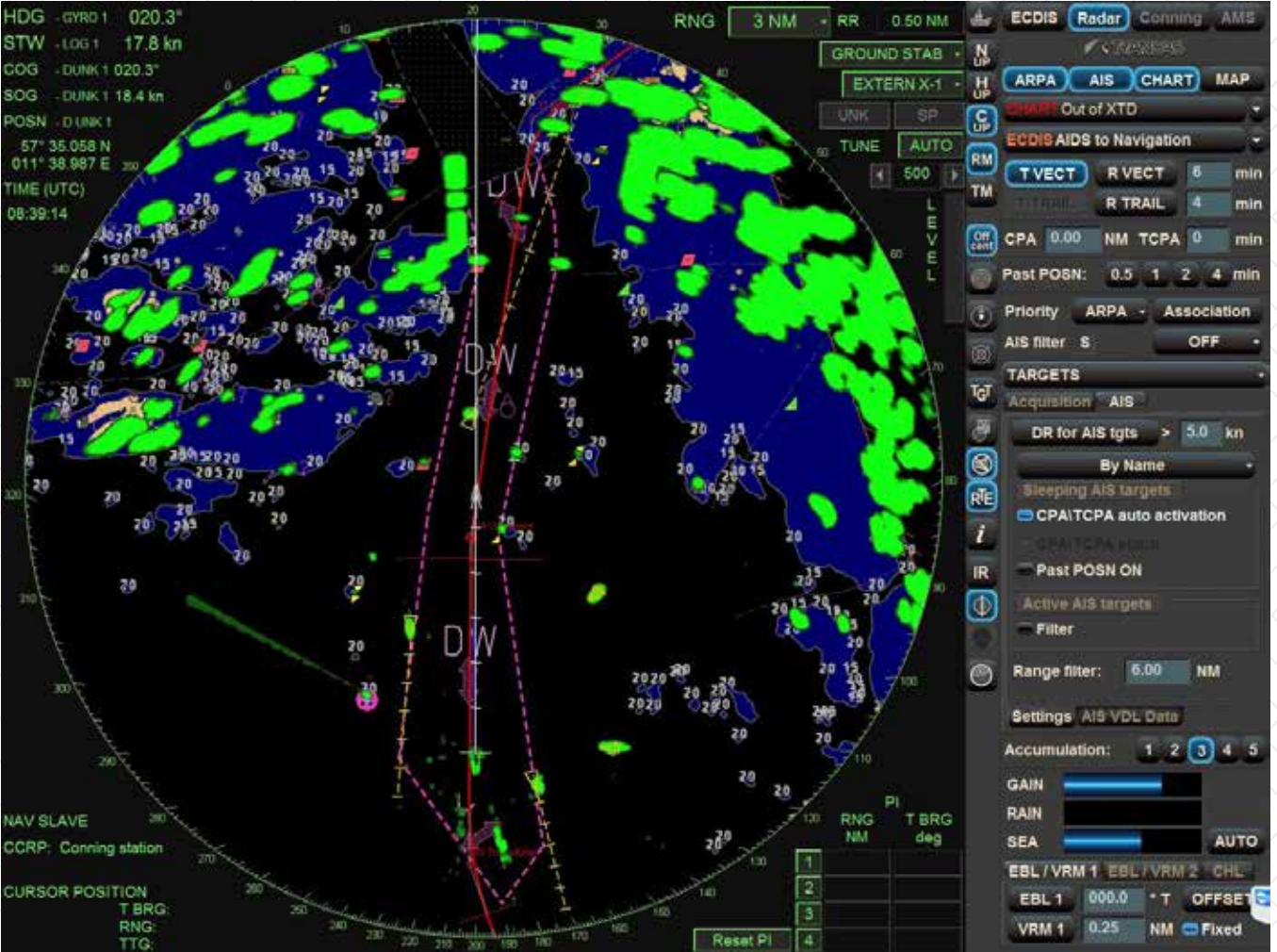
Liste 6

Kaynak: KOMPASS, D&B, THOMASNET

7. RADAR CİHAZLARI, TELSİZ SEYRÜSEFER YARDIMCI CİHAZLARI VE UZAKTAN KUMANDA ETMEYE MAHSUS TELSİZ KONTROL CİHAZLARI

GTIP 8526

8526 GTIP numaralı ürünler kapsamında radarlar, seyir aletleri ve bunları uzaktan kumanda etmeye yarayan kontrol cihazları incelenmiştir.

Resim 7

Dünyanın Önde Gelen Pazarları

8526 ürün grubunda dünyada yaklaşık 18 milyar ABD\$ seviyesinde bir dış ticaret pazarı mevcuttur. Geçen dört yıl boyunca alımların 18.2 ile 19.2 milyar ABD\$ düzeyinde seyretmiş olması dünyada gelecek beş yıl içerisinde çok önemli değişiklikler olmadığı sürece bu seviyede bir pazar oluşumu beklenebilir.

Alımların bu aralıkta inişli çıkışlı bir seyir izlemesi ayrıca pazarın düzenli bir büyüme içerisinde olmadığını, mevcut müşteri ve taleplerin pazara yön vermekte olduğunun göstergesidir. Bu sebeple ihracat çalışmalarına yeni başlayacak olan işletmelerin kendilerine mevcut tedarikçiler karşısında rekabet üstünlüğü sağlayacak stratejiler geliştirmeleri önerilebilir.

Aşağıdaki yer verilen Tablo – 19’da 8526 numaralı ürün grubunda dünyanın önde gelen Pazar ülkeleri 2017 CIF ithalat değerlerine göre sıralanmıştır.

GTIP 8526 2014-2017 Dünyanın önde gelen pazarları				
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017
Dünya	18,725,877	18,213,669	19,202,133	18,933,386
ABD	4,773,568	4,958,462	4,801,537	4,521,113
Almanya	2,111,285	1,824,460	1,984,942	2,256,440
Japonya	1,533,646	1,499,287	1,419,216	1,470,042
Çin	792,052	786,942	899,641	878,526
UK	1,230,578	1,168,122	963,738	804,903
Kanada	618,873	635,221	628,296	644,402
Kore	398,643	475,763	522,967	595,532
Fransa	485,583	437,222	412,581	538,648
Meksika	473,849	532,684	528,428	510,648
Hollanda	465,415	453,432	398,481	417,169

Tablo 19
Kaynak: Trademap

Tablo – 19’da net olarak görüldüğü üzere, ürün grubunda dünyanın en büyük pazarı ABD’dir. 2017 verilerine göre 4.5 milyar ABD\$ dış alım gerçekleştiren ABD’yi sırasıyla 2.2 ve 1.4 milyar ABD\$’lık alımları ile Almanya ve Japonya takip etmişlerdir. Kore’nin alımlarının dört yıl içerisinde %20 civarında artış, Birleşik Krallık’ın alımlarının ise %30 düzeyinde düşüş göstermesi dikkat edilmesi gereken noktalardır.

Türkiye’nin İhracat Pazarları

8525 ürün grubunda ülkemizin ihracat rakamları incelendiğinde 2014 yılında 32 milyon ABD\$ seviyesinde olan rakamların 2018 yılında yaklaşık %50 düşüş ile 14 milyon ABD\$’a gerilediği görülmektedir. Pakistan, Arjantin ve Bangladeş pazarlarına giriş yapan SSHS, ABD gibi dünyanın önde gelen pazarında ne yazık ki ciddi bir ihracat düşüşü yaşamıştır. 2017 yılı ihracatımızda ilk sırada yer alan ABD geçen bir yıl içerisinde yedinci sıraya gerilemiştir.

GTIP 8526 Türkiye’nin 2014-2018 ihracat pazarları					
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017	2018
Dünya	32,776	25,003	16,444	15,464	14,079
Pakistan	33	0	1	15	3,023
Arjantin	0	0	0	0	2,755
Bangladeş	0	0	7	0	902
İtalya	204	148	737	549	712
Almanya	410	182	417	235	623
BAE	1,803	1,251	1,080	591	446
ABD	197	159	4,650	4,894	445
S Arabistan	445	2,347	1,072	86	412
İspanya	20	17	27	23	352
UK	163	289	325	258	283

Tablo 20
Kaynak: Trademap

2017 yılı verileri çerçevesinde Türkiye'nin ihracat pazarlarını detaylı incelediğimizde bu ürün grubunda Türkiye dış ticaretinin yaklaşık 158 milyon ABD\$ açık verdiği görülmektedir. Bu açığın yaklaşık 70 milyar ABD\$'ı ABD, Almanya, İtalya ve Birleşik Krallık'tan gerçekleştirilen alımlardan kaynaklanmaktadır. Listede yer alan ülkelerle olan dış ticaret Hindistan dışında fazla vermektedir.

ses sistemleri cihazlarında olduğu gibi radar sistemlerinde de ürünlerin birim FOB ihracat bedellerinin oldukça yüksek olduğu göze çarpmaktadır. ABD'ye gerçekleştirilen 1 ton ağırlığındaki sevkiyat yaklaşık 5 milyon ABD\$ olarak beyan edilmiştir.

Türkiye'den ihraç edilen ürünlere Pazar ülkelerin uyguladıkları gümrük vergi oranları, Azerbaycan, Hindistan ve BAE dışında %0'dır.

Bir önceki bölümde incelenen görüntü ve

GTIP 8526 Türkiye'nin 2017 ihracatı					
ÜLKELER	2017 İHRACAT 1000\$	DIŞ TİCARET DENGESİ 1000\$	TON	TON FİYAT ABD\$	TÜRKİYE'YE UYGULANAN GÜMRÜK VERGİSİ
Dünya	15464	-157672	90	171822	
ABD	4894	-26198	1	4894000	0
Şili	3612	3612	1	3612000	0
Azerbaycan	2075	2075	6	345833	4
BAE	591	591	2	295500	5
İtalya	549	-2477	19	28895	0
Hindistan	430	-60	1	430000	7.5
Irak	340	340	4	85000	
Kıbrıs	330	330	5	66000	0
UK	258	-5198	2	129000	0
Almanya	235	-37015	3	78333	0

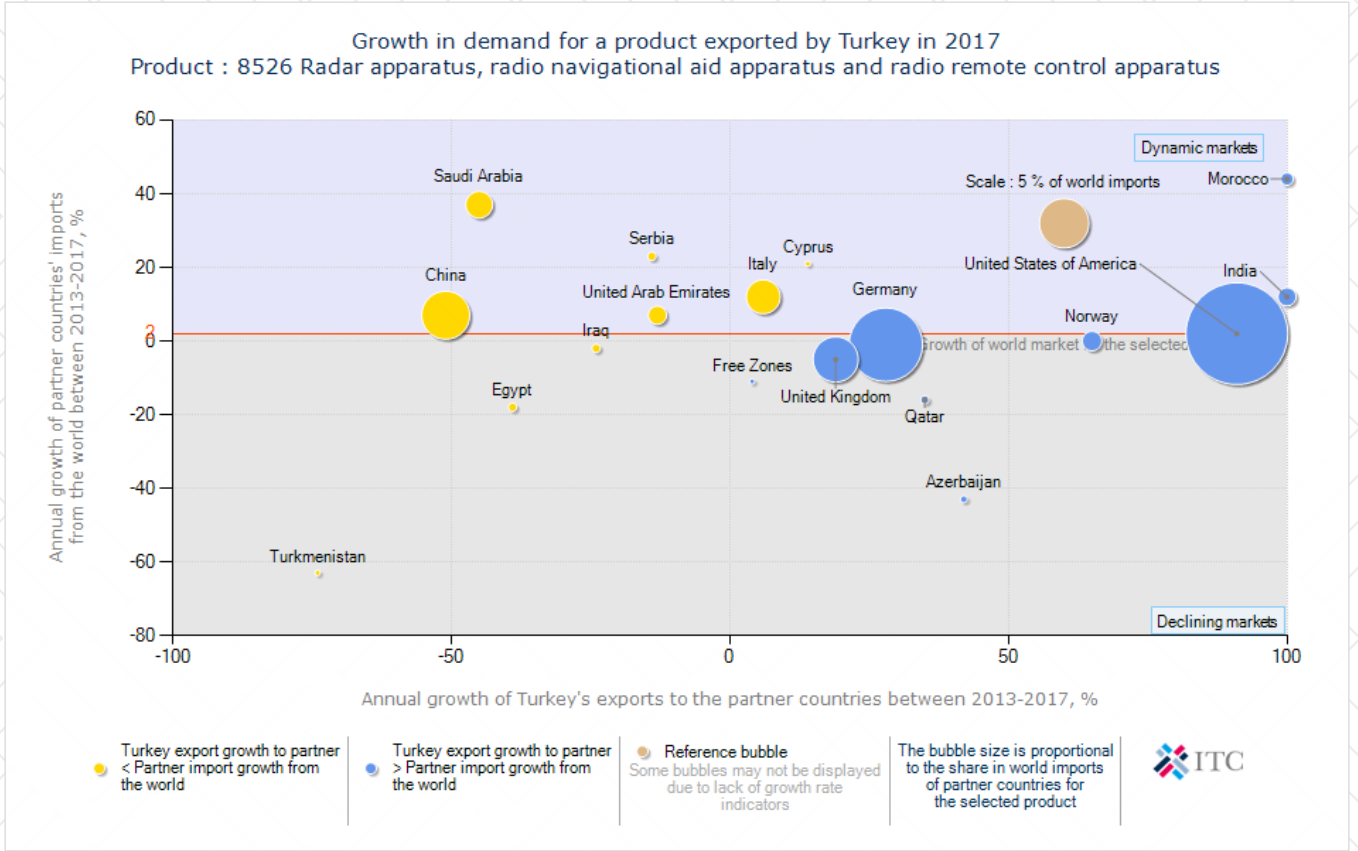
Tablo 21
Kaynak: Trademap

Aşağıda yer alan Grafik - 7'de Türkiye'den gönderilen ürünlerin mevcut ihracat pazarlardaki Pazar payları ve söz konusu pazardaki trendler gösterilmiştir.

Söz konusu ürün grubunda dünyada son beş yıl içerisinde yıllık ortalama %2 oranında bir dış ticaret büyümesi gerçekleşmiştir.

Grafikte yer alan ülkelerden %0 bantlarının sağında ve üzerinde yer alan ülkeler sağ üst köşeden sol alt köşeye doğru sıralanarak incelenmelidir. Bu şekilde Fas, Hindistan, ABD (%0 bandına çok yakın olması pazarın durgun bir pazar olduğunu göstermektedir), Kıbrıs ve

İtalya üzerinde çalışmalar yapılabilir. Kıbrıs'ın nispeten küçük bir daire ile gösterilmiş olması bu ülkede pazarın sayılan diğer ülkelere göre daha az hacimli olduğunu göstermektedir. Unutulmaması gereken bir diğer nokta, daha önceki bölümlerde de değinildiği gibi mavi renkli ülkelerde Türkiye'den ihraç edilen ürünlerin Pazar payının yükseldiği, sarı ülkelerde ise azaldığıdır. İtalya her ne kadar %0 bantlarının sağında ve üzerinde yer almış olmasına rağmen sarı renk ile gösterilmiştir.

Grafik 7
Kaynak: Trademap

8526 Ürün Grubunda Dünyadaki Bazı Potansiyel Alıcılar

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
AVON COMMUNICATIONS	France	http://www.avon-com.fr
BAUMÜLLER AUSTRIA GESMBH	Austria	http://www.baumueller.at
BEATRONIC SUPPLY APS	Denmark	http://www.beatronic.dk
BİPROMASZ BİPRON TRADING SA	Poland	http://www.bbt.pl
DELTA ELEKTRO A/S	Norway	http://www.delta-elektro.no
DSE A/S	Denmark	http://www.dse.dk
EUROCONTROL, SPA	Italy	http://www.eurocontrol-spa.com
INDUSTRIAL SYSTEMS GROUP	Egypt	http://www.industrialsystemsco.com
PACIFIC AERIALS LTD	New Zealand	http://www.pacificairals.com
SİYOL INTERNATIONAL (PVT) LTD	Sri Lanka	http://www.siyol.com
SKF DANMARK A/S	Denmark	http://www.skf.dk
SKF MULTITEC AB	Sweden	http://www.multitec.skf.com
TACTRON ELEKTRONİK GMBH & CO.	Germany	http://www.tactron.de
VİSSİM AS	Norway	http://www.vissim.no
ZAPADPRIBOR PRIVATE BUSINESS	Ukraine	http://www.zapadpribor.com

Liste 7
Kaynak: KOMPASS, D&B, THOMASNET

8. TANKLAR VE DİĞER ZIRHLI SAVAŞ TAŞITLARI (MOTORLU) (SİLAHLA DONATILMIŞ OLSUN OLMASIN) VE BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI

GTIP 8710

Bu GTIP grubunda yer alan ürünler ülkemizin de son dönemlerde son derece modern örneklerini üreterek dünya pazarına çıkarmakta olduğu tanklar ve zırhlı araçlardır. Türkiye özellikle tank üretiminde son yıllarda ciddi yol katederek Altay tankını geliştirerek ihracatına başlamıştır. Aşağıda yer alan Resim-8’de Altay tankı gösterilmektedir.

Resim 8

Dünyanın Önde Gelen Pazarları

Tank ve zırhlı araçlar sektöründe dünyada 2017 verilerine göre yaklaşık 2.5 milyar ABD\$ tutarında dış ticaret hacmi vardır. 2016-2017 dönemi incelendiğinde söz konusu ürün dış ticaretinde %35’e varan bir artış dikkat çekmektedir. Bunun başlıca sebebi Kanada, Afganistan, Tayland ve Avustralya’nın

alımında görülen artışlardır. Trademap verilerine göre Afganistan ülke olarak kendi alımlarına başlarken Avustralya 2014 yılında yaklaşık 20 milyon ABD\$ olan alımlarını 2017 itibarıyla 213 milyon ABD\$’a yükseltmiştir. Diğer yandan İspanya’nın 2014’ten bu yana yaptığı yaklaşık 44 milyon ABD\$’lık ilk dış alımları da önemlidir.

GTIP 8710 2014-2017 Dünyanın önde gelen pazarları				
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017
Dünya	1,706,461	1,958,105	1,786,898	2,409,407
Kanada	300,231	231,277	213,226	596,406
Afganistan	0	0	0	331,384
ABD	258,911	221,002	276,815	265,326
Tayland	55,883	59,809	124,086	220,659
Avustralya	26,530	30,403	101,148	213,526
Endonezya	94,015	222,162	234,855	137,151
Hollanda	132,707	155,099	141,600	64,928
İsviçre	76,099	49,759	32,540	57,636
İspanya	0	0	0	44,547
Norveç	13,964	181,651	189,967	44,438

Tablo 22
Kaynak: Trademap

Türkiye'nin İhracat Pazarları

Türkiye'nin 8710 ürün grubunda ihracatları incelendiğinde, bu konuda Türk gümrükleri tarafından açıklanan değerlere ulaşılamamaktadır. Ancak, bu ürün grubunda Türkiye'den ithalat yaptığı beyan eden ülkelerin gümrüklerinden alınan verilere bakıldığında 2014-2018 döneminde sırasıyla

9, 12, 1, 5 ve 0.5 milyon ABD\$'lık ihracatlar görülmektedir. Tablo-23'te görüldüğü gibi ülkelerin Türkiye'den yaptığı alımlar yıllar bazında çok farklılıklar göstermektedir. Bununla beraber pazarın da çok farklı bölgelerde şekillendiği izlenmektedir. Yine de pazarın Afrika ve Uzak Doğu ülkelerinde biraz daha geniş olduğu görülmektedir.

GTIP 8710 Türkiye'nin 2014 - 2018 ihracat pazarları					
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017	2018
Dünya	9,005	12,326	1,219	4,980	519
Tayland	0	0	335	327	391
Kore	79	72	0	96	128
Avustralya	0	0	127	0	0
Norveç	7	0	30	0	0
Güney Afrika	0	0	4	15	0
İsviçre	0	2,286	0	0	0
Bangladeş		14			
Kanada	63	115	1	0	
Endonezya	0	0	0	2,165	
Kenya	0	0	0	1,146	
Kuveyt	0	0	0	699	
Malezya	95	8,926	0	0	

Tablo 23
Kaynak: Trademap

Aşağıda yer verilen Tablo-24'te Türkiye'nin tank ve zırhlı araç pazarındaki mevcut dış ticaret hareketleri detaylı olarak gösterilmiştir. Bu ürün grubunda Türkiye 2017 yılında 3.3 milyon ABD\$ açık vermiştir. Bu açığın en büyük sebebi ABD'den gerçekleştirilen yaklaşık 8 milyon ABD\$ değerindeki alımlardır.

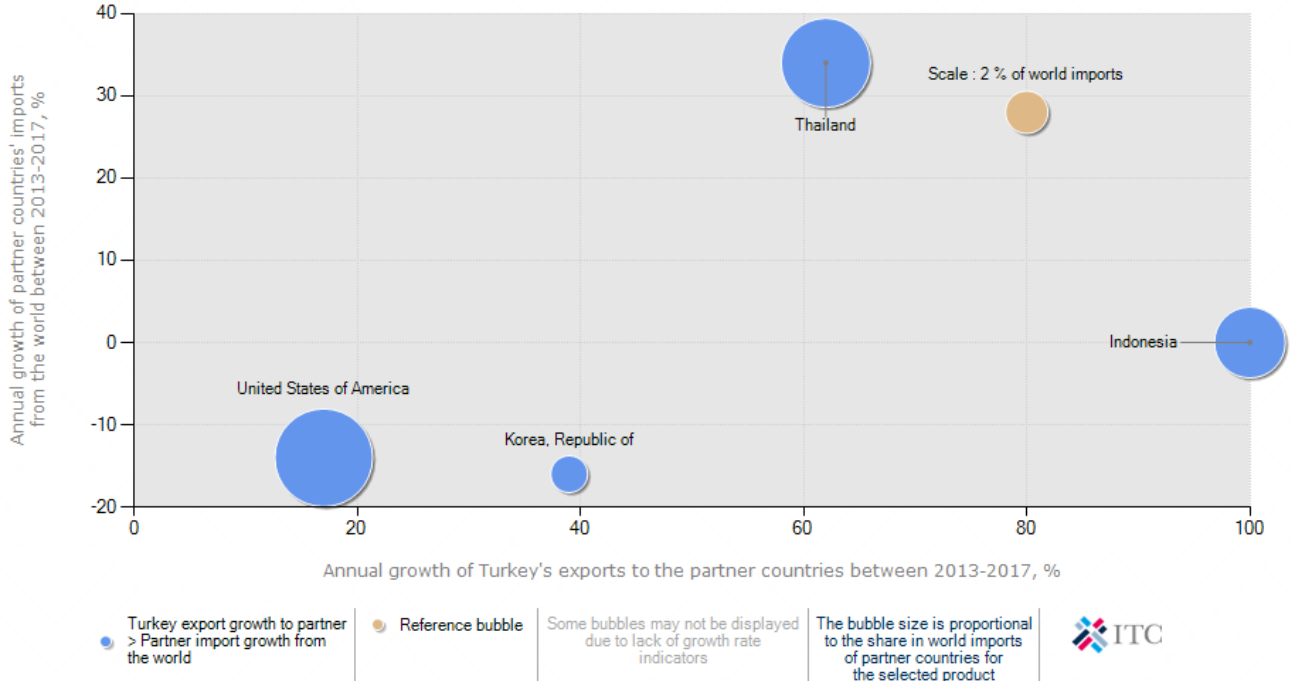
GTIP 8710 Türkiye'nin 2017 ihracatı					
ÜLKELER	2017 İHRACAT 1000\$	DIŞ TİCARET DENGESİ 1000\$	TON	TON FİYAT ABD\$	TÜRKİYE'YE UYGULANAN GÜMRÜK VERGİSİ
Total	4,980	-3,325			
Indonesia	2,165	2,165	23	94,130	0
Kenya	1,146	1,146	50	22,920	0
Kuwait	699	699	15	46,600	5
United States of America	332	-7,603	6	55,333	0
Thailand	327	327	36	9,083	0
Spain	148	148	9	16,444	0
Korea, Republic of	96	96	2	48,000	0
Netherlands	51	-31	1	51,000	0
South Africa	15	2	0		0
Montenegro	1	1	0		0
Australia		-3			0

Tablo 24
Kaynak: Trademap

Türkiye'nin önde gelen pazarlarında geçmiş beş yıllık genel görüntüyü ele aldığımızda, ABD ve Kore'nin bu süre içerisinde dünyadan yaptıkları alımların düştüğü (%0 bandının altında), Endonezya'da ise pazarın %0 bandı seviyesinde yani durağan olduğu görülmektedir. Türkiye'nin mevcut pazarları içerisinde sadece Tayland 2013-2017 döneminde dünyadan yaptığı alımları %35 seviyesinde arttırmıştır. Diğer yandan, grafikte yer alan ülkelerin dikey ekseninde %0 bandının sağında yer alıyor olması Türkiye'nin mevcut pazarların hepsinde ihracat artışı sağladığını göstermektedir. Bu anlamda Endonezya Türkiye'den alımlarını en fazla arttıran ülke olmuştur. Son beş yılda Endonezya'ya

gerçekleştirilen satışlar yıllık ortalama %100'ün üzerinde artış göstermiştir. Bununla beraber, Pazar ülkelerin dünya pazarındaki payları dikkat çekicidir. Türkiye SSHS bu anlamda dünyanın önde gelen pazarlarına satış yapmaktadır. Sadece Kore'nin ithalatının dünya pazarından aldığı pay geçen beş yıllık sürede %2'nin altında kalmıştır. Diğer pazarlar olan Tayland, ABD ve Endonezya'nın pazar payları %5-%20 arasında değişmektedir.

Growth in demand for a product exported by Turkey in 2017
Product : 8710 Tanks and other armoured fighting vehicles, motorised, whether or not fitted with weapons, and parts of such vehicles, n.e.s.

Grafik 8
Kaynak: Trademap

8710 Ürün Grubunda Dünyadaki Bazı Potansiyel Alıcılar

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
AGENCIJA ALAN D.O.O.	Croatia	http://www.aalan.hr
BİPROMASZ BİPRON TRADING SA	Poland	http://www.bbt.pl
COMPANIA NATIONALA ROMARM SA	Romania	http://www.romarm.ro
IMEX GROUP S.R.O.	Czech Republic	http://www.imexgroup.cz
MARİNEX GMBH HANDELS	Germany	http://www.marinex.de
PROMOBRONOEKSPORT	Ukraine	http://www.poe.com.ua
TDM ELECTRONICS S.A.	Poland	http://www.tdm-electronics.com
TELVENT ENERGIA, S.A.	Spain	http://www.gruposchneiderelectric.com
UKRSPETSEXPORT STATE COMPANY	Ukraine	http://www.ukrspetsexport.com
BLINDAJES ALEMANES, S.A. DE C.V.	Mexico	http://www.blindajesalemanes.com
BLINDAJES AUTOMUNDO, S.A. DE C.V.	Mexico	http://www.globalarmor.com.mx
ELECTROMİTRY	Egypt	http://www.electromitry.com
GERMAZ SP. Z O.O.	Poland	http://www.germaz.pl
KERAMETAL, AKCIOVÁ SPOLOČNOSŤ	Slovakia	http://www.kerametal.sk
LIEBHERR ALGÉRIE,EURL	Algeria	http://www.liebherr.com
MAN LAST OG BUS A/S	Denmark	http://www.man.dk
MERCEDES-BENZ DANMARK A/S	Denmark	http://www.mercedes-benz.dk
MİCOTEC ELECTRÓNICA, LDA	Portugal	http://www.micotec.pt
SPECİALKAROSSER AB	Sweden	http://www.specialkarosser.se
TFM INDUSTRIES (PTY) LTD	South Africa	http://www.tfm.co.za

Liste 8
Kaynak: KOMPASS, D&B, THOMASNET

9. DİĞER HAVA TAŞITLARI (HELİKOPTERLER, UÇAKLAR GİBİ); UZAY ARAÇLARI (UYDULAR DAHİL), UZAY ARAÇLARINI FIRLATICI ARAÇLAR VE YÖRÜNGE-ALTI ARAÇLARIDIR

GTIP 8802

Bu bölümde incelenen ürünler motorsuz hava araçları olan balonlar ve planörler dışında kalan helikopterler, askeri ve sivil amaçlı uçaklar, uzay araçları ve bunların fırlatma sistemleridir. Ülkemiz son dönemlerde özellikle askeri hava araçları – helikopterler – olmak üzere bu konuda çok ciddi uluslararası projelere imza atmıştır. Aşağıda yer alan Resim-9’da Atak Helikopteri gösterilmiştir.

Resim 9

Dünyanın Önde Gelen Pazarları

8802 ürün grubunda 2017 verilerine göre 145 milyar ABD\$ seviyesinde bir dış ticaret hacmi mevcuttur. 2014-2017 döneminde ürünlere olan uluslararası talep değer bazında 161 milyar ABD\$’dan yaklaşık %10 oranında ve düzenli olarak azalarak 145 milyar ABD\$’a gerilemiştir. Bu ürün grubunda dünyanın en büyük pazarı Çin’dir. Çin’in 2017 dış alımı 23 milyar ABD\$ olmuştur. Çin’i 18 milyar ABD\$’lık alım ile İrlanda ve 13 milyar ABD\$’lık

alım ile ABD takip etmiştir.

Ülkelerin son dört yıllık dış alım performanslarına bakıldığında genelde alımların düzensiz ve dengesiz olduğu dikkat çekmektedir. Bununla beraber İrlanda ve Tayland’ın alımlarındaki artış göz ardı edilemez. Bu durum söz konusu ülkelerin 8802 ürün grubunda düzenli bir plan kapsamında alımlarını arttırarak devam ettiğini göstermektedir. İrlanda bu ürünlerde önümüzdeki beş yıllık süreçte dünyanın en önemli pazarı durumuna gelebilir.

GTIP 8802 Dünyanın önde gelen pazarları				
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017
Dünya	161,316,833	155,043,796	149,934,414	145,281,819
Çin	25,962,557	23,609,561	20,432,497	23,003,084
İrlanda	12,954,547	12,683,145	17,750,854	18,453,846
ABD	16,799,482	18,288,935	13,849,193	13,846,249
UK	11,220,454	10,114,842	13,766,143	9,659,546
Almanya	19,741,579	16,747,629	13,884,239	9,239,964
Fransa	12,987,904	11,770,125	12,044,768	7,260,161
Rusya	7,268,873	3,170,004	0	6,450,288
BAE	5,832,856	5,700,826	8,501,578	4,837,637
Tayland	3,009,612	3,086,447	2,434,387	3,570,791
Kanada	3,230,941	4,440,848	2,869,968	3,324,726

Tablo 25
Kaynak: Trademap

Türkiye'nin İhracat Pazarları

Türkiye 8802 ürün grubunda 2017 yılında 879 ve 2018 yılında 264 milyon ABD\$ ihracat gerçekleştirmiştir. Söz konusu ihracatın 2017 yılında yaklaşık %50'si ABD'ye ve 2018'de yine yaklaşık %50'si İrlanda'ya yapılmıştır. BAE'ne 2017 yılında yapılan 161 ve 2015 yılında Fransa'ya yapılan 60 milyon ABD\$'lık dış satışlar dikkat çekicidir.

Tablo-26'da görüldüğü üzere, Türkiye'nin önde gelen pazarlarının dış alım

performanslarında yıllar bazında bir düzen ve denge yoktur. Bunun en büyük sebebi diğer pek çok SSHS ürünlerinde olduğu gibi büyük alımların devlet ihaleleri kapsamında ihtiyaçlar oranında alınıyor olmasıdır. Tabloda göze çarpan bir başka detay da dünyanın önde gelen pazarlarından olan ve alımlarını düzenli olarak arttırmakta olan İrlanda'nın Türkiye'den alımlarını arttırarak birinci sıradaki pazarımız durumuna gelmiş olmasıdır.

GTIP 8802 Türkiye'nin 2014-2018 ihracat pazarları					
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017	2018
Dünya	70,871	79,492	72,691	879,028	264,140
İrlanda	16,380	0	0	5,200	152,405
ABD	7,054	6,802	11,967	450,742	41,601
BAE	0	0	1,100	161,011	26,144
Fransa	31,444	60,600	0	29,500	20,779
Çin	0	0	0	0	8,295
İtalya	9,386	0	21,051	10,703	4,982
Slovenya	597	0	0	0	4,018
Güney Afrika	0	815	0	0	2,673
Çekya	0	0	0	125	1,990
Avusturya	5,750	256	0	2,172	580
Kuveyt	0	0	0	699	
Malezya	95	8,926	0	0	

Tablo 26
Kaynak: Trademap

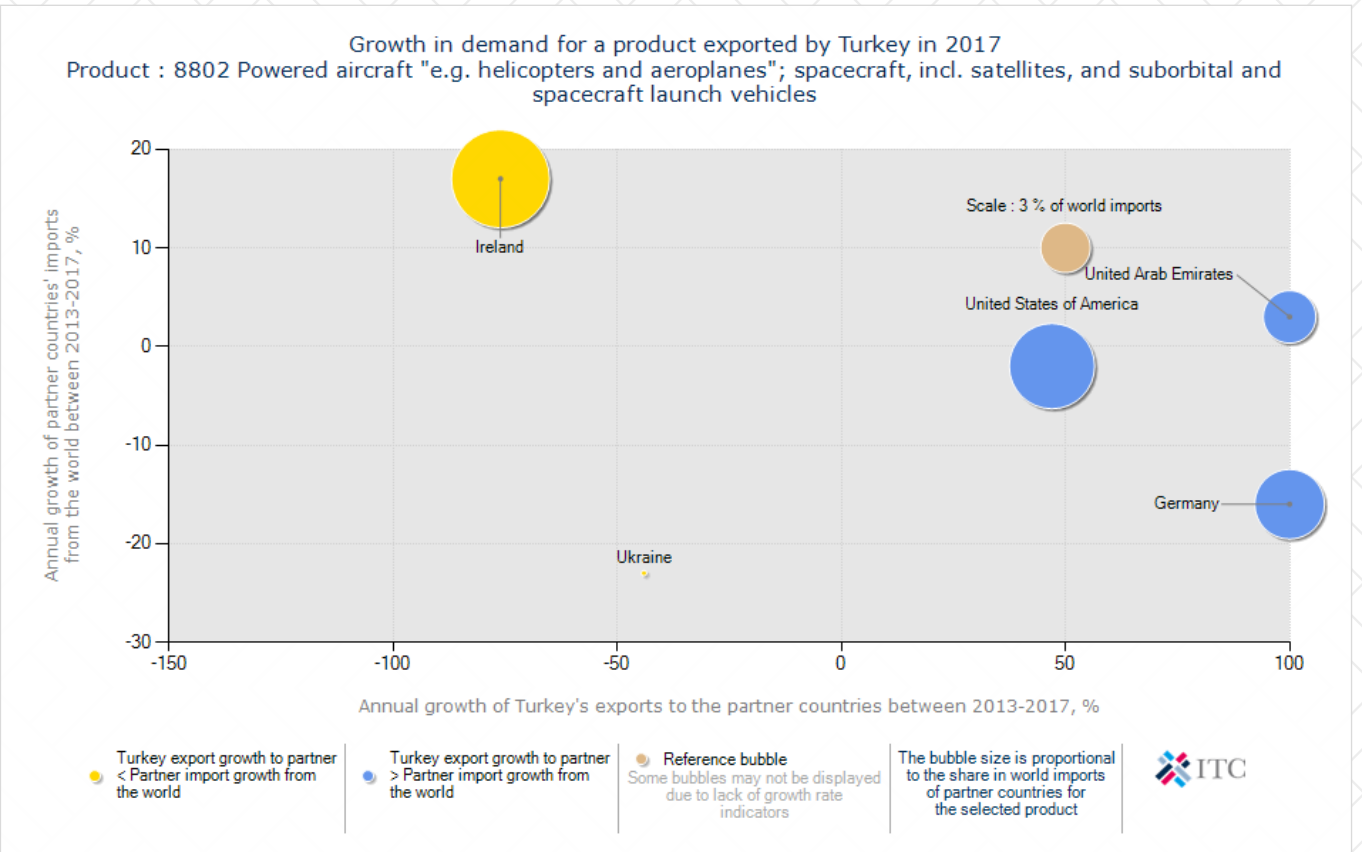
Türkiye'nin 2017 yılında gerçekleştirdiği dış ticaret işlemlerinde 1.2 milyar ABD\$ açık verdiği görülmektedir. Gerçekleştirilen 879 milyon ABD\$ karşılığında yaklaşık 2.1 milyar ABD\$ ithalat gerçekleştirilmiştir. En fazla dış ticaret açığı verilen ülkeler Fransa - 714 milyon ABD\$ - ve ABD - 537 milyon ABD\$ - olmuştur. Diğer ülkelerle yapılan ticarete ise İtalya dışında Türkiye dış ticaret fazlası vermiştir.

Rusya ve Nijerya dışında pazarımız olan ilk on ülke içerisinde Türkiye'den gönderilen ürünlere uygulanan gümrük vergisi %0'dır.

GTIP 8802 Türkiye'nin 2017 ihracatı					
ÜLKELER	2017 İHRACAT 1000\$	DIŞ TİCARET DENGESİ 1000\$	TON	TON FİYAT ABD\$	TÜRKİYE'YE UYGULANAN GÜMRÜK VERGİSİ
Dünya	879,028	-1,241,521	1,345	653,552	
ABD	450,742	-537,762	488	923,652	0
BAE	161,011	161,011	529	304,369	0
Nijerya	41,031	41,031	42	976,929	5
Yunanistan	41,011	41,011	43	953,744	0
Bulgaristan	40,969	40,969	42	975,452	0
Rusya	40,914	40,914	42	974,143	8.3
Arnavutluk	40,879	40,879	42	973,310	0
Fransa	29,500	-714,424	22	1,340,909	0
İtalya	10,703	-15,544	12	891,917	0
Almanya	7,980	2,971	45	177,333	0

Tablo 27

Kaynak: Trademap

Grafik 9

Kaynak: Trademap

Türkiye'den gerçekleştirilen ihracatın 2013-2017 döneminde son beş yıllık gelişimi ve pazarlardaki dış ticaret trendlerinin incelendiği Grafik - 9'da görüldüğü gibi Türkiye'nin önde gelen pazarı olan İrlanda diğer pazarlar arasında dünyadan alımlarını en fazla arttıran ülke olmuştur. İrlanda bu dönemde dünyadan gerçekleştirdiği dış alımı %15 seviyesinde arttırmıştır. Ancak, yine görüldüğü gibi bu ülkenin Türkiye'den alımları %75'e yakın oranda gerilemiştir. 2018 yılı artışı grafikte gösterilmemiştir.

Türkiye'nin %40'ın üzerinde dış satışı arttırdığı üç ülke olan ABD, Almanya ve BAE incelendiğinde ise Almanya ve ABD'nin %0 bandının altında kaldığı yani pazarın gelişmediği, BAE pazarının ise %5 civarında büyüdüğü görülmektedir. Bu ülkelerden BAE'ne Türkiye'den yapılan ihracat son beş yıl içerisinde yıllık ortalama %217 ve Almanya'ya yapılan ihracat %267 artmıştır. ABD ise Türkiye'den yaptığı alımları %50 düzeyinde arttırmıştır.

8802 Ürün Grubunda Dünyadaki Bazı Potansiyel Alıcılar

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
AL MAJİD MOTORS CO	United Arab Emirates	http://www.kia-uae.com
AUTO FABBRI, SRL	Italy	http://www.autofabbri.it
BELUAZAUTOSERVICE PRODUCTION	Belarus	http://beluazauto.by
BILINDUSTRIES	USA	http://www.bildindustries.com
CIC INTERNATIONAL	USA	http://www.cic-international.com/html/helicopters.htm
COLHELI	USA	https://www.colheli.com/
DİSEL TRUCK SP. Z O.O.	Poland	http://www.dieseltruck.mercedes-benz.pl
EURO AUTO, SRL	Italy	http://www.euroautosrl.it
G. LAMBERT & CO SA	Belgium	http://www.lambertmercedes.be
GERMAZ SP. Z O.O. DOM	Poland	http://www.germaz.pl
IAR SA	Romania	http://www.iar.ro
IMPORT-EXPORT ARMANINO	Italy	http://www.armanino.it
JLR CENTRUM SP. Z O.O.	Poland	http://www.jlrcentrum.pl
LAND ROVER ITALIA, SPA	Italy	http://www.landrover.it
MAGIC TRADING CORPORATION,	Slovakia	http://www.magic.sk
MAN TRUCK & BUS POLSKA SP.	Poland	http://www.mantruckandbus.pl
MS ELECTRONICS	USA	http://mselectronix.com/
PAMCO INT. A.S.	Czech Republic	http://www.pamco.cz
PAPYRUS AUTO SPAREPARTS LLC	United Arab Emirates	http://www.papyrus.co.ae
SABIEX INTERNATIONAL SA	Belgium	http://www.sabiex.com
SCANIA-BİLAR SVERİGE AB	Sweden	http://www.scania.se
SKELLEFTEÅ BİL PERSON OCH	Sweden	http://www.skellefteabil.se
TOY STORE, SRL	Italy	http://www.toystore.it
TRANS TRADE BELGIUM SA	Belgium	http://www.transautomobile.com
UKRSPETSEXPORT STATE	Ukraine	http://www.ukrspetsexport.com
VALLADOLID WAGEN, S.A.	Spain	http://www.valladolidwagen.es
WILLING A.S.	Slovakia	http://www.willing.sk

Liste 9

Kaynak: KOMPASS, D&B, THOMASNET

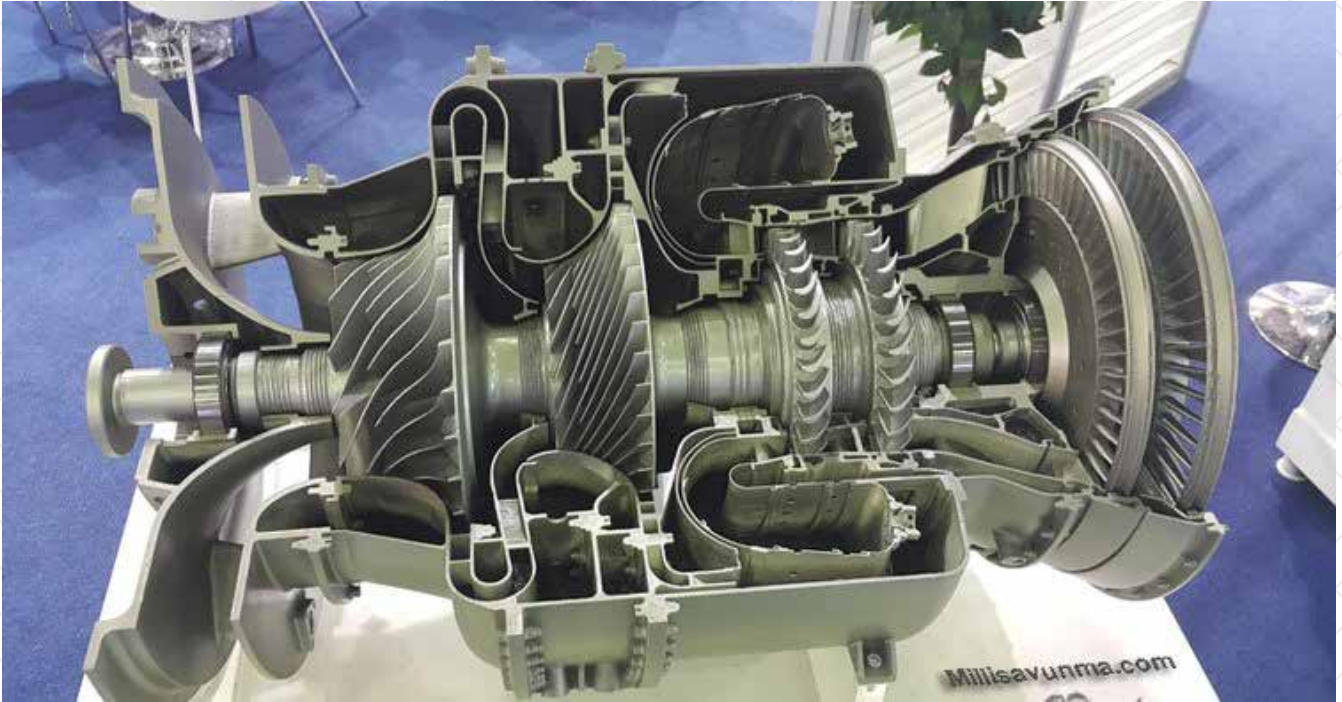
10. 88.02 POZİSYONLARINDAKİ HAVA TAŞITLARININ AKSAM VE PARÇALARI

GTIP 8803

Bu bölümde 8802 kısmında incelenen ürünlerin yedek parçalarının pazarları ve pazar gelişimleri ile Türkiye'nin mevcut pazarları değerlendirilmiştir.

Türkiye söz konusu ürün grubunda geliştirdiği ve bir resmi aşağıda yer alan TS1400 ile uluslararası pazarlarda söz sahibi olmayı hedeflemektedir.

Resim 10

Dünyanın Önde Gelen Pazarları

2014-2017 döneminde dünyada gerçekleşen dış ticaret hacmi ortalama 95 milyar ABD\$ olarak gerçekleşmiştir. En büyük pazarlar hem üretici hem de yedek parça kullanıcısı olarak çok ciddi alımları olan ABD ve Fransa'dır. Dünyadaki tüm dış alımın yaklaşık %30'u bu

iki ülke tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu iki ülkeyi Almanya, Singapur ve Birleşik Krallık takip etmektedir. Dikkat edileceği üzere ülkelerin yıllar bazında alımları ufak farklılıklar ile benzer seviyelerde gerçekleşmektedir. Bu durumu söz konusu ürünlerin kullanılması ile üretilen ve 9. Bölümde incelenen mamül ürünlerin yıllık ithalat rakamları ile

karşılaştırıldığında oldukça büyük farklar göze çarpmaktadır. Bunun başlıca nedeni satın alınan bir ürünün yedek parçaya sürekli ihtiyaç duyuyor olmasıdır. Ürünün, hele bu ürün uluslararası standartlar nedeniyle sürekli kontrol ve bakım gerektiren ürünlerse mutlaka yedek parçaya ve aksam ihtiyaç duymasıdır. Bu sebeple, sektörde pazara giriş yöntemlerinden, pazarda söz sahibi olabilmenin yollarından biri sektöre yedek parça ve aksam tedarikçisi olmak şeklinde planlanabilir.

GTIP 8803 2014-2017 Dünyanın önde gelen pazarları				
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017
Dünya	90,063,052	92,031,638	97,179,895	90,888,945
ABD	17,412,436	16,782,991	16,878,395	16,761,139
Fransa	16,581,144	19,038,381	21,672,012	16,609,291
Almanya	8,742,644	8,457,557	5,805,819	7,838,191
Singapur	4,597,999	4,635,534	5,154,182	6,069,855
UK	5,746,450	5,391,040	4,935,026	4,924,706
Kanada	4,453,569	4,300,276	4,087,975	4,217,985
BAE	3,008,939	2,840,075	3,859,605	3,602,709
İspanya	1,918,475	2,105,662	2,337,688	2,406,209
Çin	2,338,826	2,149,779	2,193,146	2,224,824
S Arabistan	1,697,877	2,872,656	2,704,287	2,212,548

Tablo 28
Kaynak: Trademap

Türkiye'nin İhracat Pazarları

Türkiye'nin helikopter ve uçak yedek parça ve aksam ihracatları incelendiğinde 2014-2018 döneminde ortalama 600 milyar ABD\$ değerinde bir büyüklüğe sahip olduğu görülmektedir. Dikkat çeken çok önemli bir nokta Türkiye'den gönderilen ürünlerin pazarının her geçen yıl artarak gelişmesidir. Özellikle Almanya, Hollanda, Birleşik Krallık,

Polonya, Irak ve Sırbistan pazarlarında bu gelişim çok net olarak görülebilmektedir. Dünya pazarında görülen düzenli gelişim Türk SSHS ihracat pazarında kendini göstermektedir. Halihazırda dünya ihracat pazarının %0.7 gibi bir kısmına hitap eden Türk SSHS'ü Türkiye'nin SSHS ihracatının en önemli kalemlerinden birini oluşturmaktadır.

GTIP 8803 Türkiye'nin 2014-2017 ihracat pazarları					
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017	2018
Dünya	523,323	586,358	616,918	655,069	653,377
ABD	247,431	274,279	263,872	272,292	231,108
Almanya	42,104	99,603	168,556	209,085	204,011
Hollanda	9,559	9,931	11,391	10,419	81,509
UK	19,813	21,956	30,872	37,117	32,572
İtalya	85,879	91,630	91,111	73,214	32,519
Polonya	1,515	874	1,146	1,237	19,207
Fransa	17,843	22,086	15,083	14,180	8,231
Kore	4,231	12,372	10,262	7,768	7,383
Irak	139	322	1,008	4,656	3,845
Sırbistan	0	11	12	1,055	3,488

Tablo 29
Kaynak: Trademap

2017 yılı ihracat pazarları ve değerleri detaylı olarak incelendiğinde Türkiye'nin bu ürün grubunda İtalya, Fransa ve İspanya pazarları dışında net ihracatçı olduğu görülmektedir. 2017 yılında Türk SSHS bu üründe 141 milyon ABD\$ fazla vermiştir. Bu anlamda nadir sektörlerden biridir.

Pazar ülkeler Türkiye'den yaptıkları alımlarda %0 gümrük vergisi uygulamaktadırlar.

GTIP 8803 Türkiye'nin 2017 ihracatı					
ÜLKELER	2017 İHRACAT 1000\$	DIŞ TİCARET DENGESİ 1000\$	TON	TON FİYAT ABD\$	TÜRKİYE'YE UYGULANAN GÜMRÜK VERGİSİ
Dünya	655,069	141,354	1,651	396,771	
ABD	272,292	105,778	531	512,791	0
Almanya	209,085	197,708	492	424,970	0
İtalya	73,214	-122,031	36	2,033,722	0
UK	37,117	21,009	137	270,927	0
Fransa	14,180	-77,962	57	248,772	0
Hollanda	10,419	10,001	84	124,036	0
Kore	7,768	3,427	8	971,000	0
Irak	4,656	4,656	22	211,636	
İspanya	3,901	-4,671	5	780,200	0
Kanada	2,876	1,323	11	261,455	0

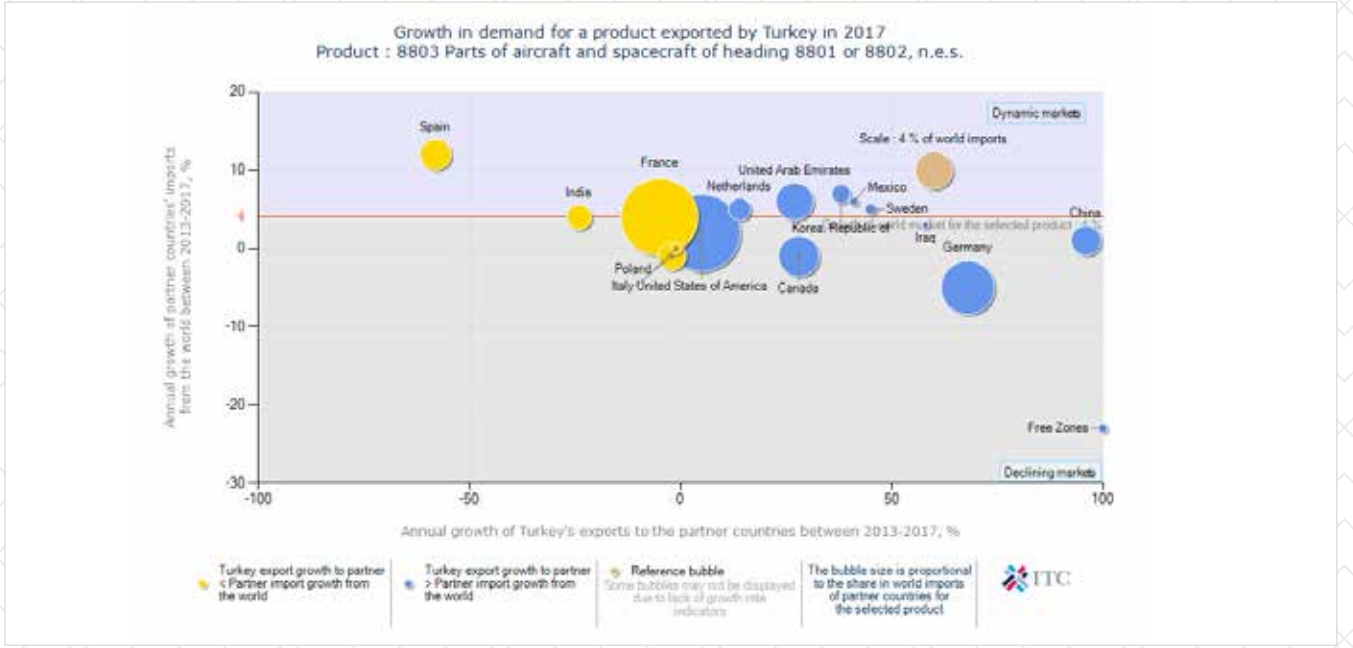
Tablo 30
Kaynak: Trademap

8803 ürün grubunda Türk ihraç ürünlerine uluslararası pazardaki talep artışını gösterir bilgiler aşağıda yer alan Grafik - 10'da yer almaktadır.

Grafikte öncelikle dikkat çeken nokta genel olarak uluslararası pazarda geçen beş yıllık dönemde yıllık ortalama %4 seviyesinde bir talep artışı olduğudur. Türkiye'nin mevcut ihracat pazarlarından sadece Almanya, Polonya, İtalya ve Kanada'da pazar %0 ve altında gelişim göstermiştir. Türkiye'nin pazarlarından İspanya dünyadan yaptığı alımları geçen beş yılda yıllık ortalama %15 seviyesinde arttırmıştır.

Türkiye'nin mevcut ihracat pazarları içerisinde, Türkiye'den alımını en fazla arttıran ülke Çin olmuştur. Çin'in 2013-2017 döneminde ithalatını %100'e yakın arttırmıştır. Ancak bu dönemde Çin'in tüm dünyadan

alımları genel ortalama olan %4 artışın altında kalmıştır. Kore, BAE ve Hollanda ihracat pazarı olarak öncelikle değerlendirilmesi gereken ülkelerdir. Bu ülkelerin dünyadan yaptıkları genel alımları %4 ve üzerinde artarken Türkiye'den alımları ise %20-40 arasında artmıştır. Bu ülkelerin aynı zamanda mavi renkle gösterilmiş olmaları Türkiye'den gönderilen ürünlerin bu ülkelerdeki Pazar payının her geçen yıl artmakta olduğunu göstermektedir. Sarı renkle gösterilmiş olan İspanya dünyadan alımlarını %15 civarı arttırmış olmasına rağmen Türkiye'den alımları %60 oranında gerilemiştir. İspanya gibi Fransa, Hindistan ve İtalya'da da pazar payı kaybı görülmektedir.

Grafik 10
Kaynak: Trademap

8803 Ürün Grubunda Dünyadaki Bazı Potansiyel Alıcılar

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
AEROSPACE PRECISION	USA	http://www.aerospaceprecision.com/
AİKOLON OY	Finland	http://www.aikolon.fi
AIRMARK INTERNATIONAL	USA	http://airmarkintl.com/airmark/
AVIATION ADVISORY AGENCY SÀRL	Luxembourg	http://www.aaa.aero
AVNI ENTERPRISES	India	http://www.buschindia.com
C. MELCHERS GMBH & CO.	Singapore	http://www.melchers.com.sg
DAEWOO INTERNATIONAL	Germany	http://www.daewoo.com
DELTA AVIATION	USA	http://www.deltaaviation.net/
EMTEQ EUROPE GMBH	Switzerland	http://www.emteq.com
FIRST CLASS AIR SUPPORT	USA	https://firstclassairsupport.com/
IAR SA	Romania	http://www.iar.ro
KTR FINLAND OY	Finland	http://www.ktr.fi
MOOG OY	Finland	http://www.moog.fi
ONEX S.A.	Greece	http://www.onexcompany.com
PATRIA AEROSTRUCTURES OY	Finland	http://www.patria.fi
ROBMET SRL	Romania	http://www.robmet.ro
SOUTH ASIA TYRES LIMITED	India	http://www.goodyear.com
VOLAR PLASTIC OY	Finland	http://www.volarplastic.fi
BAE SYSTEMS (INTERNATIONAL) LTD	Czech Republic	http://www.baesystems.com
C. MELCHERS GMBH & CO.	Singapore	http://www.melchers.com.sg
DYNASTY BUSINESS HOUSE	Bangladesh	http://www.dynastybh.com
SONTECH AB	Sweden	http://www.sontech.se
TETEC AB	Sweden	http://www.tetec.se

Liste 10
Kaynak: KOMPASS, D&B, THOMASNET

11. ÇİFT GÖZLÜ DÜRBÜNLER, TEK GÖZLÜ DÜRBÜNLER, DİĞER OPTİK TELESKOPLAR VE BUNLARIN MESNETLERİ; DİĞER ASTRONOMİ ALETLERİ VE BUNLARIN MESNETLERİ (TELSİZ ASTRONOMİ CİHAZLARI HARIÇ)

GTIP 9005

9005 grubu ürünler askeri ve sivil amaçlı, tek ve çift gözlü dürbünler ile diğer diğer teleskop ve astronomi alet ve aksesuarlarından oluşmaktadır.

Resim 11

Dünyanın Önde Gelen Pazarları

9005 ürün grubunda 2017 yıl sonu verilerine göre dünyada 1.1 milyar ABD\$ seviyesinde bir dış ticaret hacmi oluşmuştur. Bu dönemde en fazla dış ticaret 2014 yılında ve 1.3 milyar ABD\$ seviyesinde gerçekleşmiştir. 2014-2017 dönemi dış ticaret verileri göz önüne alındığında önümüzdeki beş yıllık dönemde de dış ticaret hacminin 1.0 – 1.5 milyar ABD\$

seviyesinde gerçekleşmesi beklenebilir.

Söz konusu ürünlerde dünyanın önde gelen pazarları ABD, Almanya ve Hong Kong olmuştur. Ülkelerin yıllar bazındaki alımları incelendiğinde rakamların inişli çıkışlı bir seyir izlediği dikkat çekmektedir. Avustralya'nın son bir yıl içerisinde alımlarını %300'ün üzerinde arttırmış olması tablodaki en ilginç noktadır.

GTIP 9005 Dünyanın önde gelen pazarları				
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017
Dünya	1,287,987	1,233,769	1,247,878	1,132,095
ABD	258,198	262,738	283,102	248,585
Almanya	128,288	98,582	99,925	113,487
Hong Kong	88,989	97,871	84,111	72,740
Avustralya	25,684	27,265	20,800	63,494
UK	62,738	57,790	58,114	50,193
Japonya	36,239	36,015	44,524	35,770
Endonezya	21,307	18,905	107,877	35,004
Kanada	42,313	37,459	37,224	33,016
Hollanda	35,249	35,152	32,835	30,559
İtalya	63,273	47,727	18,651	30,200

Tablo 31
Kaynak: Trademap

Türkiye'nin İhracat Pazarları

9005 ürün grubunda Türkiye'nin ihracat pazarları ve ihracat hacmi incelendiğinde yıllar bazında dengesiz ihracat rakamları dikkat çekmektedir. Bu görüntü SSHS'ünün bu ürün grubunda projeler ve ihaleler bazında satışlar yapabildiğini, sürekli ve planlı bir ihracat yapılamadığını anlatmaktadır.

Türkiye 2018 yılında yaklaşık 7 milyon ABD\$

ihracat gerçekleştirmiştir. Bu ihracatın yaklaşık 5 milyon ABD\$'ı son iki yıldır alıma başlayan Kazakistan'a yapılmıştır. Diğer önde gelen alıcı ise 1 milyon ABD\$ ile Katar olmuştur.

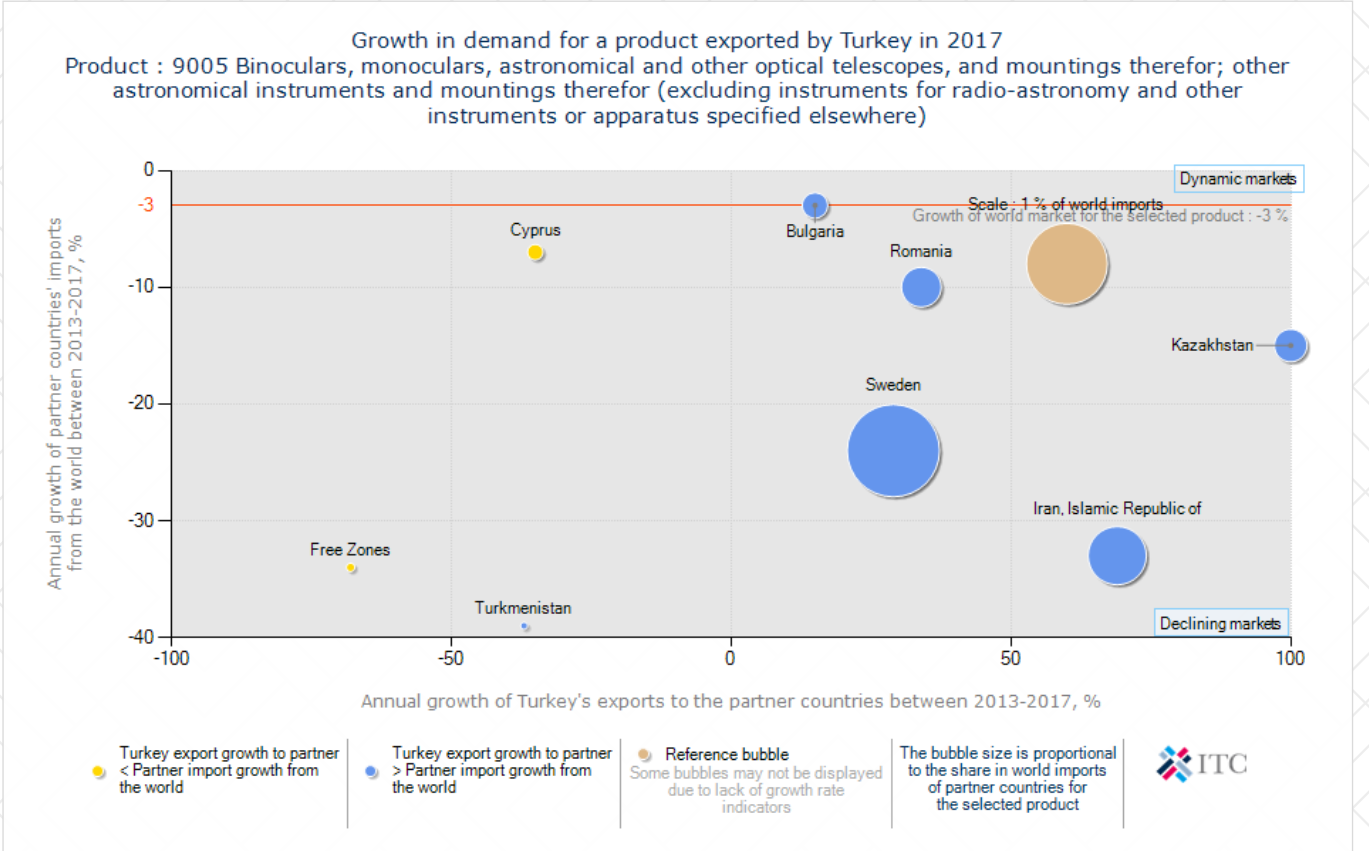
Türkiye SSHS Almanya pazarı dışında dünyanın geri kalan pazarlarına henüz ihracat gerçekleştirememiştir.

GTIP 9005 Türkiye'nin 2014-2018 ihracat pazarları					
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017	2018
Dünya	751	7,820	14,096	49,951	7,104
Kazakistan	0	4	0	2,585	4,831
Katar	1	0	0	2,816	1,137
İsveç	385	629	157	1,085	500
Ukrayna	0	0	0	395	374
BAE	2	4	0	5	86
Bangladeş	0	0	0	53	67
Azerbaycan	9	3	8,338	1	39
Almanya	0	13	0	0	31
İspanya	0	0	0	0	9
Serbest Bölgeler	35	5	3	3	6

Tablo 32
Kaynak: Trademap

GTIP 9005 Türkiye'nin 2017 ihracatı					
ÜLKELER	2017 İHRACAT 1000\$	DIŞ TİCARET DENGESİ 1000\$	TON	TON FİYAT ABD\$	TÜRKİYE'YE UYGULANAN GÜMRÜK VERGİSİ
Dünya	49951	40568	39	1280795	
S. Arabistan	34574	34574	14	2469571	5
Filipinler	8347	8345	16	521688	3.6
Katar	2816	2816	2	1408000	5
Kazakistan	2585	2583	4	646250	8.1
İsveç	1085	893	0		0
Ukrayna	395	395	0		10
Bangladeş	53	53	0		
Kıbrıs	28	22	0		0
Malezya	10	10	0		0
Iran	9	9	1	9000	22.5

Tablo 33
Kaynak: Trademap

Grafik 11
Kaynak: Trademap

Grafik-11'de Türkiye'nin mevcut ihracat pazarlarının son beş yıllık gelişimi ve Türk SSHS sektörünün ilgili ürünlerde bu ülkelerdeki pozisyonu gösterilmektedir. En önemli ve dikkat çekici nokta, bu pazarların tamamının %0 bandının altında yer alıyor, yani son beş yılda dünyadan yaptıkları ithalatın azalıyor olmasıdır. Diğer yandan dünya dış ticaret artışını gösteren enine kırmızı çizginin son beş yıllık artışı -%3 olarak göstermesi bu ürün grubunda dış alımların dünyada gerilemekte olduğunu, yeni talep ve müşterilerin oluşmadığını anlatmaktadır.

Bununla beraber Kıbrıs, Türkmenistan ve Serbest Bölgeler hariç diğer tüm pazar ülkelere gerçekleştirilen satışların %10 ila %100 arasında artış gösterdiği, ayrıca bu ülkelerin tamamında Türkiye’den gönderilen ürünlerin pazar payının arttığı görülmektedir.

9005 Ürün Grubunda Dünyadaki Bazı Potansiyel Alıcılar

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
CANON SVENSKA AB	Sweden	http://www.canon.se
GMC TRADING AG	Switzerland	http://www.gmc-ag.ch
HİTEKNOFAL SOLUTIONS	Egypt	http://www.hiteknofal.com
INDIAN FINE ART COTTAGE	India	http://www.fineartantique.com
IPS SECUREX PTE LTD	Singapore	http://www.ips-securex.com
J.H. OLSEN & CO. APS	Denmark	http://www.anchorole.dk
KONICA MINOLTA BUSINESS	Poland	http://www.konicaminolta.pl
M.K.SZUSTER	Poland	http://www.szuster.com.pl
NİKON NORDIC AB, FILİAL İ FİNLAND	Finland	http://www.nikon.fi
OLYMPUS AMERICA DE MEXICO,	Mexico	http://www.olympusmexico.com.mx
OPTILINK AG	Switzerland	http://www.optilink.ch
RBB-INTERNATIONAL SA	Moldova, Republic of	http://www.rbbinternational.com
UNICAMP OUTDOOR PRODUCTS	China	http://www.unicamp.com.cn
ASTROCLASSIC RENATA	Poland	https://www.astrozakupy.pl
AT-MARINE OY	Finland	http://www.atmarine.fi
BIGNAMI, SPA	Italy	http://www.bignami.it
BORCHERS, S.A.	Spain	http://www.borchers.es
BROCK & MICHENSEN A/S	Denmark	http://www.zeiss.dk
CARL ZEISS AG	Germany	http://www.zeiss.de
DİLLERS, S.A.	Spain	http://www.dillers.es
FORUM FZE	United Arab Emirates	http://www.forumfze.com
GMC TRADING AG	Switzerland	http://www.gmc-ag.ch
GMT OUTDOOR	France	http://www.gmtoutdoor.fr
HİTEKNOFAL SOLUTIONS	Egypt	http://www.hiteknofal.com
IBIS RETAIL CHAIN LTD	Ukraine	http://www.ibis.net.ua
INDIAN FINE ART COTTAGE	India	http://www.fineartantique.com
KONUS ITALIA GROUP, SPA	Italy	http://www.konus.com
M.K.SZUSTER	Poland	http://www.szuster.com.pl
MIDTJYSK INSTRUMENT SERVICE	Denmark	http://www.mis-calib.com
NİKON NORDIC AB, FILİAL İ FİNLAND	Finland	http://www.nikon.fi
OIP SENSOR SYSTEMS NV	Belgium	http://www.oip.be
OLYMPUS AMERICA DE MEXICO, S.A.	Mexico	http://www.olympusmexico.com.mx
OLYMPUS SCHWEİZ AG	Switzerland	http://www.olympus.ch
OPTILINK AG	Switzerland	http://www.optilink.ch
RBB-INTERNATIONAL SA	Moldova, Republic of	http://www.rbbinternational.com
UNICAMP OUTDOOR PRODUCTS CO.	China	http://www.unicamp.com.cn

Liste 11

Kaynak: KOMPASS, D&B, THOMASNET

12. PUSULALAR; DİĞER SEYRÜSEFER ALET VE CİHAZLARI

GTIP 9014

Resim 12

Dünyanın Önde Gelen Pazarları

Pusulalar ve seyir alet ve cihazlarında dünyada yaklaşık 8 milyar ABD\$ seviyesinde bir dış ticaret hacmi mevcuttur. Dış ticaretin gelişimi yıllar bazında incelendiğinde az da olsa düzenli artış dikkat çekmektedir. Dünyanın başlıca pazarlarının dış alımlarının düzenli ve sürekli olması ürünün bir ara mal olması sebebiyledir. Ürüne ihtiyaç duyan sektörlerin (sivil ve askeri sektörlerin tamamı) gelişimi ile bu ürün grubuna dahil olan ürünlere olan talep de giderek artacaktır.

Türk SSHS'nün de önümüzdeki dönemlerde bu çerçevede atacağı adımlar ihracatta pazar payının artmasına yardımcı olacaktır.

Söz konusu ürün grubunda dünyanın önde gelen pazarı ABD'dir. ABD 2017 yılında gerçekleşen yaklaşık 8 milyar ABD\$ tutarındaki dış alımın yaklaşık 1.5 milyar ABD\$'lık kısmını gerçekleştirmiştir. ABD'yi 737 milyon ABD\$'lık alımı ile Birleşik Krallık takip etmiştir. Diğer pazarların dış alımları yıllık 500 milyon ABD\$ altındadır.

GTIP 9014 2014-2017 Dünyanın önde gelen pazarları				
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017
Dünya	7,638,994	7,696,339	7,877,218	7,896,187
ABD	1,401,011	1,535,897	1,487,231	1,495,927
UK	898,098	784,693	776,464	737,853
Almanya	507,550	539,310	516,491	490,581
Kanada	580,346	638,854	565,753	484,173
Japonya	487,234	435,723	430,395	465,255
Fransa	465,845	450,887	402,344	418,359
Hollanda	387,975	266,928	369,611	342,838
Kore	307,984	319,111	370,650	300,383
İtalya	283,541	270,083	254,436	296,843
Avustralya	274,614	312,150	340,646	289,559

Tablo 34
Kaynak: Trademap

Türkiye'nin İhracat Pazarları

9014 ürün grubunda Türk SSHS dünya dış ticaretinin %0.15'luk (bindebirbuçuk) kısmını gerçekleştirebilmektedir. 2018 yılı verilerine göre Türkiye'nin ihracatı yaklaşık 12.5 milyon ABD\$ olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin en büyük pazarı sektörün önde gelen pazarı olan ABD'dir. ABD 2018 yılında ülkemizden 4.5 milyon ABD\$ ithalat yapmıştır.

GTIP 9014 Türkiye'nin 2014-2018 ihracat pazarları					
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017	2018
Dünya	10,686	13,207	10,511	7,901	12,483
ABD	1,439	2,690	1,574	3,898	4,495
Bahreyn	4	0	36	0	1,874
İspanya	1	95	647	469	849
S. Arabistan	95	7	11	176	839
Güney Afrika	0	799	0	0	800
BAE	77	295	1,602	745	543
UK	28	808	443	207	389
Norveç	151	772	106	216	335
Irak	116	5	11	132	333
Hindistan	76	874	1,886	497	322

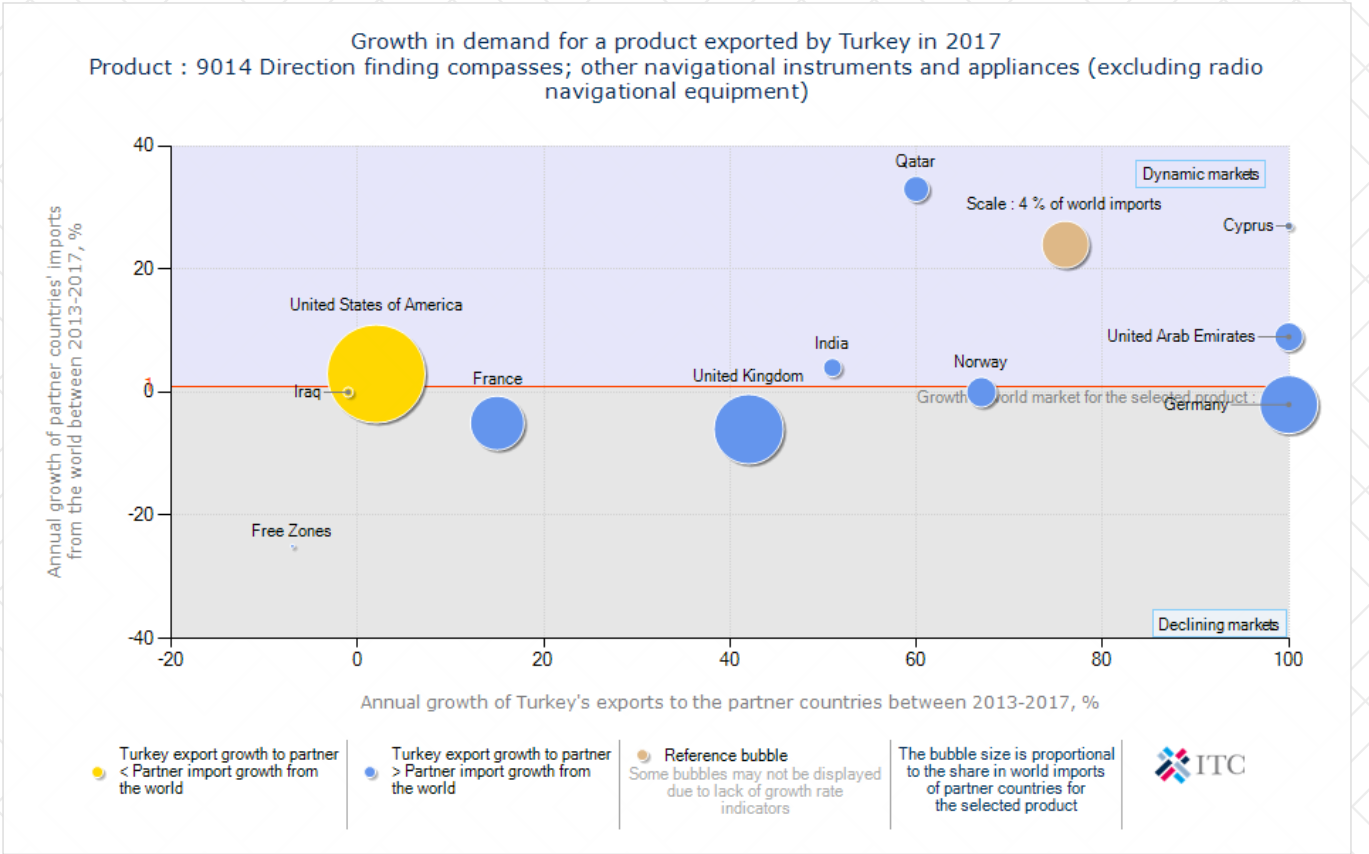
Tablo 35
Kaynak: Trademap

Tablo - 36'da görüldüğü gibi Türkiye'nin söz konusu ürün grubunda dış ticareti 2017 yılında 105 milyon ABD\$ açık vermiştir. En büyük pazar olan ABD'ye gerçekleşen ihracat 3.8 milyon ABD\$ iken ithalat 35 milyon ABD\$ olarak gerçekleşmiş ve 31 milyon ABD\$ açık gerçekleşmiştir. Almanya ile gerçekleşen dış ticarete ise Almanya lehine yaklaşık 30 milyon ABD\$ tutarında bir dış ticaret fazlası oluşmuştur.

Endonezya ve Hindistan dışında kalan pazar ülkeler Türkiye'den ithalatlarında %0 gümrük vergisi uygulamaktadırlar.

GTIP 9014 Türkiye'nin 2017 ihracatı					
ÜLKELER	2017 İHRACAT 1000\$	DIŞ TİCARET DENGESİ 1000\$	TON	TON FİYAT ABD\$	TÜRKİYE'YE UYGULANAN GÜMRÜK VERGİSİ
Dünya	7901	-105251	9	877889	
ABD	3898	-31255	1	3898000	0
BAE	745	741	1	745000	5
Hindistan	497	143	1	497000	7.5
İspanya	469	-1446	0		0
Almanya	418	-29875	0		0
Norveç	216	-5928	0		0
UK	207	-6892	0		0
Endonezya	198	195	0		5
S. Arabistan	176	176	1	176000	5
Romanya	152	152	0		0

Tablo 36
Kaynak: Trademap

Tablo 12
Kaynak: Trademap

Türkiye'nin mevcut ihracat pazarlarındaki durumu, bu pazarların gelişiminin gösterildiği Grafik – 12 yukarıda yer almaktadır. Grafikte söz konusu ürünün dış ticaretinin son beş yıl içerisinde yıllık ortalama %1 civarında arttığı görülmektedir. Almanya, Birleşik Krallık ve Fransa pazarları bu beş yıllık süre zarfında gelişmemiş hatta Fransa ve Birleşik Krallık pazarları %5 civarında daralmıştır. Türkiye mevcut pazarlarından Katar beş yıl içerisinde dünyadan alımlarını en fazla arttıran ülke olmuştur. Katar pazarı bu dönemde yaklaşık %5 oranında genişlemiştir.

Bu pazarlara Türk SSHS'nin satışları incelendiğinde en fazla ihracat artışının Almanya ve BAE pazarlarında olduğu görülmektedir. Bu ülkelere yapılan satışlar yıllık ortalama %100'den fazla artmıştır. Norveç'e yapılan ihracat yaklaşık %70 ve Katar'a ihracat %60 artmıştır.

9014 Ürün Grubunda Dünyadaki Bazı Potansiyel Alıcılar (Kaynak KOMPASS, D&B, THOMASNET)

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
BERG & LARSEN A/S	Denmark	http://www.berg-larsen.com
GENNARO, SAS	Italy	http://www.gennaro.it
J L GANDARA Y COMPAÑIA, S.A.	Spain	http://www.gandara-sa.com
MARE NOSTRUM, SRL	Italy	http://www.marenostrumsrl.com
MERCATORE, SRL	Italy	http://www.generalmare.com
NAUTICA PONTEMAGRA, SNC	Italy	http://www.pontemagra.com
VETUS ITALIA, SRL	Italy	http://www.vetusitalia.it
	Poland	http://www.szuster.com.pl
AERODIMA	France	http://www.aerodima.fr
BEATRONIC SUPPLY APS	Denmark	http://www.beatronic.dk
D. MARCHIORI, SRL	Italy	http://www.dma-aero.com
INDUSTRIIA-UKRAINE PRODUCTION	Ukraine	http://www.indukr.com.ua
M.TAREEF-TECHNICAL ADVISORS	Egypt	http://www.mtareef.com
MEMSCAP AS	Norway	http://www.memscap.com
NUOVA CE.VA., SNC	Italy	http://www.nuovaceva.it
PRODUAL SVERIGE AB	Sweden	http://www.produal.se
ROSEMOUNT AEROSPACE	France	http://www.utc.com
SCANDINAVIAN AVIONICS A/S	Denmark	http://www.scanav.com
SCHILTKNECHT MESSTECHNIK AG	Switzerland	http://www.schiltknecht.com
TELVENT ENERGIA, S.A.	Spain	http://www.gruposchneiderelectric.com
AGILENT TECHNOLOGIES FINLAND	Finland	http://www.home.agilent.com
AL RABEH HEAVY EQUIPMENT	United Arab Emirates	http://www.alrabhe.com
ARDORA, S.A.	Spain	http://www.ardora.net
ARIES INDUSTRIAL Y NAVAL	Spain	http://www.ariesnaval.com
BELING D.O.O.	Croatia	http://www.beling.hr
BHATIA ENGINEERING CO	United Arab Emirates	http://www.bhatia.com
BSAB, BILTELEFONSERVICE	Sweden	http://www.bsab.se
C.I.T.E.C. - CONSTRUCTION	Lebanon	http://www.citeconline.com
CAPITAL CIVIC	New Zealand	http://www.capitalcivic.co.nz
CHINA SHIPBUILDING TRADING CO.,	China	http://www.Chinaships.com
COMEL SP. Z O.O. HURTOWNIA	Poland	http://www.comel.pl
COMEL SP. Z O.O. HURTOWNIA	Poland	http://www.comel.pl
CUSTOM CONTROLS LTD	New Zealand	http://www.customcontrols.co.nz

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
DRAGO BOATS S.A.	Greece	http://www.drago.gr
DSF TECNOLOGIA, SRL	Italy	http://www.dsftecnologia.com
EAST WIND SCHIFFS- UND	Germany	http://www.east-wind.de
ESCOMM D.O.O.	Croatia	http://www.escomm.com
FEROKOMERC D.O.O.	Croatia	http://www.ferokomerc.hr
FOROVE, S.L.	Spain	http://www.forove.es
FRANKA MARINE D.O.O.	Croatia	http://www.franka-marine.hr
GARMİN NORDIC FINLAND OY	Finland	http://www.garmin.fi
GASERA OY	Finland	http://www.gasera.fi
HENLEYS PROPELLERS & MARINE	New Zealand	http://www.henleyspropellers.com
HİDEX OY	Finland	http://www.hidex.com
INDUSTRIAS NAUTICAS DEL	Mexico	http://www.industriasnauticas.com
INT'L ASSOCIATED CARGO CARRIER	Egypt	http://www.iacc.net
JAN COMSTEDT AB	Sweden	http://www.comstedt.se
JASTRA SP. Z O.O.	Poland	http://www.jastra.com.pl
KENT MARINE EQUIPEMENT	France	http://www.kent-marine.com
KİWİ YACHTING CONSULTANTS	New Zealand	http://www.kiwiyachting.co.nz
KO-TRADE TADEUSZ KOPOWSKI	Poland	http://www.ko-trade.pl
KRAUTLI NV	Belgium	http://www.krautli.be
KYRIAKOS FRÈRES SARL	Lebanon	http://www.kyriakos-lb.com
MACGREGOR LLC	United Arab Emirates	http://www.macgregor-dub.com
MARINE S.R.O.	Czech Republic	http://www.marine.cz
MIKELI TRADE D.O.O.	Croatia	http://www.mikeli-trade.hr
MOTORSHIP LTD	Ukraine	http://www.motorship.com.ua
NATHEER TECHNICAL SERVICES	United Arab Emirates	http://www.ntsuae.com
NAUTILUS	Spain	http://www.nautilus24.com
NAVIPA - EQUIPAMENTOS	Portugal	http://www.navipa.pt
NAVIS ENGINEERING OY	Finland	http://www.navisincontrol.com
OPEQUIMAR, S.A. DE C.V.	Mexico	http://www.opequimar.com
OY TELVA AB	Finland	http://www.telva.fi
PUTERA RESOURCES PTE LTD	Singapore	http://www.Putera.com.sg
SEA TRADE SERVICES, SRL	Italy	http://www.seatradeservices.com
SEHEEMY IMPORT, EXPORT	Egypt	http://www.seheemy.com
SERIM, SRL	Italy	http://www.serimitalia.com
SHORE SAFETY EQUIPMENT	United Arab Emirates	http://www.offshore-safety.com
STR SHIPPING AND TRADING SP. Z	Poland	http://www.str.com.pl
SUEZ ELECTRONIC ENGINEERING	Egypt	http://www.suez-electronics.com
SYNODINOS, K. & A., S.A.	Greece	http://www.synodinos.gr
TECHCOM GROUP	Ukraine	http://www.techcom.com.ua
TEKNOXGROUP HRVATSKA D.O.O.	Croatia	http://www.teknoxgroup.com
TELESCAN - TELECOMUNICAÇÕES E	Portugal	http://www.telescan.pt
TİDESMARINE POLSKA SP. Z O.O.	Poland	http://www.tidesmarine.pl
TOKYO KEISO ASIA PACIFIC PTE LTD	Singapore	http://www.tokyokeiso.co.jp
TRADE GROUP RADEK MAŠIN, S.R.O.	Czech Republic	http://www.radekmasin.cz
VIJCI KRANJEC	Croatia	http://www.vijci.com.hr
VİSTAMAR OOD	Bulgaria	http://www.vistamarltd.com
ZENİ LİTE BUOY CO. LTD	Singapore	http://www.zenilite.co.jp

Liste 12

Kaynak: KOMPASS, D&B, THOMASNET

13. REVOLVERLER VE TABANCALAR (93.03 VEYA 93.04 POZİSYONUNDAKİLER HARIÇ)

GTIP 9302

Bu bölümde incelenecek olan ürünler ateşli silahları kapsamaktadır.

Resim 13

Dünyanın Önde Gelen Pazarları

9302 ürün grubunda 2017 yılı itibarıyla dünyadayaklaşık1milyarABD\$büyükliğünde bir dış ticaret pazarı mevcuttur. En büyük pazar 725 milyon ABD\$ tutarındaki alımı ile ABD'dir. ABD aynı zamanda dünyadaki en önemli üreticilerden biridir. Ancak, ülkede sivillere sağlanan silahlanma kolaylıklarından ötürü pazarda ciddi bir talep söz konusudur. ABD'nin bu ürünlerdeki talebi dünyada oluşan toplam talebin %70 civarındadır. Talebi ABD pazarı domine ettiği için ürün grubunun dış ticaret gelişimi bu ülkedeki ilgili yasalara bağlı bulunmaktadır. Bu uygulamalarda herhangi bir değişiklik olmadığı sürece ABD dünyanın birinci pazarı olmaya devam edecektir.

GTIP 9302 2014 - 2017 Dünyanın önde gelen pazarları				
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017
Dünya	734,214	732,260	1,110,671	1,005,358
ABD	527,389	541,536	806,468	725,758
Tayland	16,485	14,953	11,232	60,945
Kanada	32,683	25,642	22,671	31,533
Endonezya	7,430	10,662	77,576	19,035
Almanya	8,970	7,511	12,499	16,051
İsviçre	10,000	8,995	15,217	12,959
İtalya	8,247	6,529	8,107	9,276
Avusturya	0	5,454	9,188	8,995
Meksika	14,859	9,593	10,333	8,415
Filipinler	4,173	1,414	3,001	7,375

Tablo 37

Kaynak: Trademap

Türkiye'nin İhracat Pazarları

Türk SSHS söz konusu ürün grubunda dünyada oluşan uluslararası talebinin %2.5'lük kısmını karşılamaktadır. Önde gelen pazarların yıllık bazda gerçekleştirdikleri alımlarda düzensizlikler göze çarpsa da genel ihracat rakamlarının 2014 yılından itibaren son yıl hariç düzenli bir şekilde artış gösterdiği göze

çarpmaktadır. Bu çerçevede Türkiye 2015 yılında 15 milyon ABD\$ tutarında dış satış gerçekleştirmişken bu rakam 2017 yılında 27 ve 2018 yılında 26 milyon ABD\$ olmuştur. Bu süre zarfında Filipinler, Honduras, Sudan ve Katar'ın Türkiye ile ticarete başlamış olduğu görülmektedir.

GTIP 9302 Türkiye'nin 2014 – 2018 ihracat pazarları					
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017	2018
Dünya	15,570	23,016	26,891	27,234	26,393
ABD	4,007	10,469	18,658	16,941	16,184
Filipinler	69	31	8	8	4,606
Güney Afrika	757	1,073	1,040	1,623	1,347
Paraguay	692	154	262	883	734
Honduras	308	709	0	89	561
Almanya	0	0	190	547	470
Azerbaycan	775	990	387	458	403
Sudan	0	0	397	1,294	353
Guatemala	397	79	398	394	295
Katar	0	0	0	1	222

Tablo 38
Kaynak: Trademap

Söz konusu ürün grubunda Türkiye net ihracatçı durumundadır. 2017 yılı dış ticaret dengesi incelendiğinde bu ürün grubunda Türkiye'nin gerçekleştirdiği 27.2 milyon ABD\$ ihracat karşılığında sadece 500 bin ABD\$ ithalat gerçekleştirmiştir. Bu şekilde sektör 2017 yılında 26.7 milyon ABD\$ dış ticaret fazlası vermiştir.

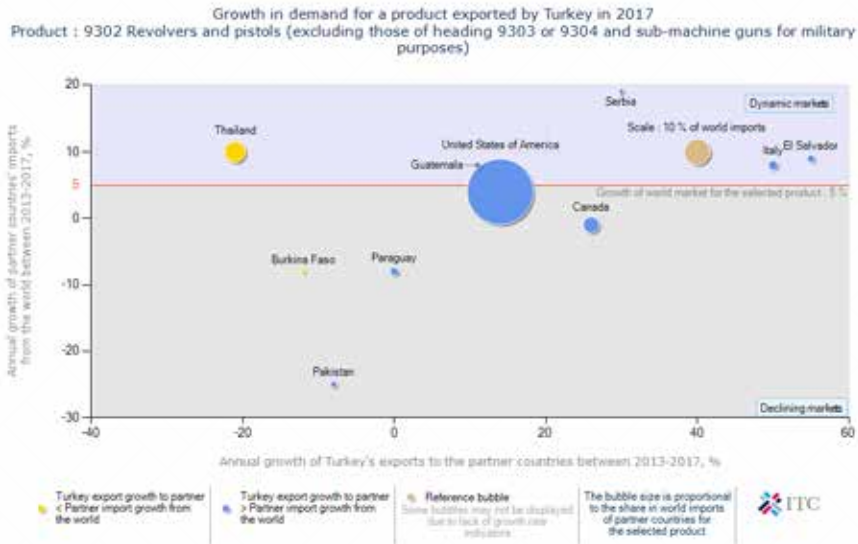
Bu ürün grubunda ülkemizin en önemli pazarı ABD'dir. Gerçekleştirilen 27.2 milyon ABD\$ tutarındaki ihracatın yaklaşık 17

milyon ABD\$'ı bu pazara yapılmıştır. ABD'yi sırasıyla Pakistan, Güney Afrika ve Sudan yıllık 2.5 milyon ABD\$ altındaki alımları ile takip etmektedirler. Türkiye'den gönderilen söz konusu ürünlere mevcut pazarlarda – Almanya ve Azerbaycan dışında – ciddi gümrük vergileri uygulandığı görülmektedir. Vergi oranları Paraguay'da %20 ve Pakistan'da %18 seviyelerine ulaşmaktadır.

GTIP 9302 Türkiye'nin 2017 ihracatı					
ÜLKELER	2017 İHRACAT 1000\$	DIŞ TİCARET DENGESİ 1000\$	TON	TON FİYAT ABD\$	TÜRKİYE'YE UYGULANAN GÜMRÜK VERGİSİ
Dünya	27234	26734	187	145636	
ABD	16941	16750	129	131326	3.1
Pakistan	2323	2323	8	290375	18
Güney Afrika	1623	1623	11	147545	15
Sudan	1294	1294	7	184857	
Paraguay	883	883	5	176600	20
Kanada	819	819	9	91000	3.5
Burkina Faso	554	554	2	277000	20
Almanya	547	545	4	136750	0
Azerbaycan	458	319	3	152667	0
Guatemala	394	394	2	197000	15

Tablo 39
Kaynak: Trademap

9303 ürün grubunda Türkiye'den ihraç edilen ürünlerin dünyadaki genel talep seyri incelendiğinde, ABD ve Kanada dışında kalan pazarların bu iki ülkeye oranla nispeten daha küçük pazarlar olduğu görülmektedir. ABD'nin dünya pazarındaki bu payı daha önce de belirtildiği gibi ülkede yürürlükte olan silahlanma politikalarından doğmaktadır. Grafikte ilk incelenmesi gereken nokta olarak sürekli dile getirildiği üzere enine kırmızı çizgi dikkate alındığında geçen beş yıllık dönemde bu ürün grubunda dünya pazarının yıllık ortalama %5 arttığını görmekteyiz. Türkiye'nin mevcut pazarları içerisinde bu dönemde dünyadan yaptığı ithalatı en fazla arttıran ülke %19'a yakın artış ile Sırbistan olmuştur. Sırbistan bu dönemde Türkiye'den alımlarını da %32 seviyesinde arttırmıştır. Sırbistan pazarı ile alakalı olarak tek olumsuz nokta pazarın çok dar olmasıdır. Türkiye 2013-2017 yılları arasında yıllık bazda en fazla El Salvador'a yaptığı ihracatı arttırmıştır. Alımlarını arttıran bir başka ülke ise İtalya olmuştur. Bu ürün grubunda ihracat çalışmalarına başlayacak firmalara öncelikle ABD ve Kanada daha sonra ise sırasıyla El Salvador ve İtalya önerilebilir.

Grafik 13
Kaynak: Trademap

9302 Ürün Grubunda Dünyadaki Bazı Potansiyel Alıcılar

FİRMALAR	ÜLKELER	ŞEHİRLER
'IGMAN' D.D. KONJIC	Bosnia and Herzegovina	Konjic
AL RİMAYA TRADING EST - ZAİD AL HUSSAIN AIR RİFLES EST.	Saudi Arabia	Riyadh
AM FALCOZ (ETS)	Morocco	Casablanca
ARMAQ ORIENTE S.A.	Peru	Iquitos
ARMAS Y MUNICIONES DEL NORTE S.A.C.	Peru	Chiclayo
ARMERIA ZEVALLOS EMPRESA INDIVIDUAL DE RESPONSABILIDAD LIMITADA	Peru	Lima
ARMS CORPORATION OF THE PHILIPPINES - ARMSCOR	Philippines	Marikina
AUSTRALIAN INTERNATIONAL ARMS PTY LTD. - AUSTRALIAN COLLECTOR ARMS	Australia	Brisbane
BALE DEFENCE INDUSTRIES PTY. LTD.	Australia	Port Macquarie
BERSA S.A.	Argentina	Ramos Mejia
BIEM LTD	Cyprus	Limassol
BJORN ARNORSSON HEILDVERSLUN	Iceland	Reykjavik
BOYKAR MAKINA IMALAT SANAYI A S	Turkey	Istanbul (Europe)
BRUMMELL'S MICRO-ENGINEERING	Australia	Condell Park
C.A. VENEZOLANA DE INDUSTRIAS MILITARES CAVİM - CAVİM	Venezuela	Caracas
COAL D.O.O.	Slovenia	Lendava - Lendva
COLT CANADA CORPORATION	Canada	Kitchener
COMERCIAL VASCO VENEZOLANA, C.A. - COVAVENCA	Venezuela	Maracay
COMPANIA NACIONAL DE VENTAS DE EL SALVADOR, SOCIEDAD ANONIMA DE CAPITAL VARIABLE - CONVESA	El Salvador	San Salvador
CORLANE SPORTING GOODS LTD	Canada	Dawson Creek
CROSMAN CORP.	USA	NY
DEPORTES EL CAZADOR, S.A.	Panama	Panama City
DESARROLLOS INDUSTRIALES CASANAVE S.A.	Peru	Lima
E.R. AMANTINO INDUSTRIA DE MÁQUINAS, EQUIPAMENTOS, ACESSÓRIOS E ARMAS ESPORTIVAS LTDA. - BOITO	Brazil	Veranopolis
EGOCHEAGA DEFENSE SOLUTIONS S.A.C.	Peru	Lima
ELECARB INTERNATIONAL	Pakistan	Lahore
ELHAGE ARMS N.V.	Netherlands Antilles	Willemstad
ETABLISSEMENT FAKIH	Senegal	Dakar
FALKEN SA	Peru	Lima
FRIXOS MOTOR AGENCIES	Cyprus	Nicosia
FUNDALUM S.A.	Argentina	Tandil
HLAD EHF - HLAD SF	Iceland	Husavik
HOLDING KORPORACIJA KRUSIK AD VALJEVO	Serbia	Valjevo
INSTITUTE OF INDUSTRIAL CONTROL SYSTEM	Pakistan	Rawalpindi
J.VILHJALMSSON EHF	Iceland	Reykjavik
KERAMBIT INDUSTRIES SDN BHD	Malaysia	Kuala Lumpur
MILITARIA COMERCIO E IMPORTACAO LTDA EPP - MILITARIA COMERCIO E IMPORTACAO LTDA	Brazil	Rio De Janeiro

FİRMALAR	ÜLKELER	ŞEHİRLER
OMNİ-LİTE INDUSTRIES CANADA INC	Canada	Calgary
ONEWORLD OFFICE CORP	Canada	Kelowna
PGW DEFENCE TECHNOLOGIES INC	Canada	Winnipeg
SASCO DISTRIBUTORS LIMITED - SASCO LIMITED	Jamaica	Kingston 5
SAVAGE ARMS (CANADA) INC	Canada	Lakefield
SPARTAN PRECISION	Canada	Calgary
STN ATLAS ELECTRONIC	Malaysia	Kuala Lumpur
SUNWORLD MOTO INDUSTRIAL CO., LTD.	Taipei, Chinese	Tainan City
TAPCO	USA	KENNESAW, GA
VEHICLE & EQUIPMENT INDUSTRIES GROUP	Iran, Islamic Republic of	Tehran
ZERO BULLET COMPANY,	USA	ALABAMA

Liste 13

Kaynak: KOMPASS, D&B, THOMASNET

14. BİR PATLAYICININ İTİŞ GÜCÜ İLE ÇALIŞAN DİĞER ATEŞLİ SİLAHLAR VE BENZERİ CİHAZLAR (SPOR İÇİN AV TÜFEKLERİ VE TÜFEKLER, AĞIZDAN DOLDURULAN ATEŞLİ SİLAHLAR, SADECE İŞARET FİŞEĞİ ATMAK ÜZERE İMAL EDİLMİŞ TABANCA VE DİĞER CİHAZLAR, MANEVRA FİŞEĞİ ATMAK İÇİN TABANCA VE REVOLVERLER. HAYVAN ÖLDÜRMEYE MAHSUS SÜRGÜLÜ SİLAHLAR, OK-ATAR TÜFEKLER GİBİ)

GTIP 9303

Resim 14

Dünyanın Önde Gelen Pazarları

2017 yılı verilerine göre dünyada 1.3 milyar ABD\$ tutarında uluslararası talebin olduğu bu ürün grubunda en büyük pazar 386 milyon ABD\$'lık alımla ABD'dir. ABD'yi 183 milyon ABD\$ tutarındaki dış alımları ile Endonezya takip etmiştir. Diğer pazarların dış alımları 100 milyon ABD\$ altında kalmıştır. Bu grupta yer alan ülkeler Kanada, Tayland ve Fransa'dır.

GTIP 9303 2014-2017 Dünyanın önde gelen pazarları				
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017
Dünya	1,281,234	1,055,085	1,110,350	1,305,024
ABD	495,222	443,853	452,894	386,725
Endonezya	3,360	4,031	79,634	183,089
Kanada	145,941	102,926	81,067	94,569
Tayland	23,575	17,553	29,410	71,788
Fransa	56,127	53,032	57,014	63,655
UK	48,212	44,922	45,476	48,567
Belçika	33,368	28,365	30,996	36,099
Avustralya	54,353	38,164	38,023	34,057
Almanya	30,629	27,354	36,449	33,451
Kenya	5,003	6,140	11,635	25,513

Tablo 40
Kaynak: Trademap

Türkiye'nin İhracat Pazarları

Bu ürün grubunda Türkiye uluslararası talebin %10 gibi büyük bir kısmını karşılamaktadır. Bu anlamda dünyanın önde gelen ihracatçı ülkelerinden biridir. Türk SSHS'ün ilgili ürünlerinin 2018 yılı ihracat tutarı yaklaşık 135 milyon ABD\$ olarak gerçekleşmiştir. Bu ürün grubunda da daha önce incelenen tabancalar bölümünde olduğu gibi ABD dünyanın bir numaralı pazarıdır. Türkiye de yıllık ihracatının yaklaşık %50'sini bu pazara gerçekleştirmiştir.

GTIP 9303 Türkiye'nin 2013-2018 ihracat pazarları					
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017	2018
Dünya	141,511	117,532	138,456	125,229	135,493
ABD	61,677	60,547	70,231	59,037	73,544
Bangladeş	386	259	229	213	6,419
Kanada	3,090	3,140	4,519	5,643	6,081
Fransa	3,703	4,229	5,302	5,152	4,682
Lübnan	12,688	8,898	3,153	4,977	3,350
Rusya	7,387	4,029	1,316	3,186	3,303
UK	1,997	2,114	1,211	2,505	2,942
Ukrayna	3,793	1,719	1,340	2,980	2,923
Avustralya	3,836	2,737	5,944	3,754	2,714
Almanya	1,526	2,309	5,377	4,639	2,605

Tablo 41
Kaynak: Trademap

Türkiye söz konusu ürün grubunda net ihracatçı durumundadır. Tablo-42’de de görüldüğü gibi 2017 yılında gerçekleştirilen 125 milyon ABD\$ ihracat karşılığında yaklaşık 3 milyon ABD\$ ithalat gerçekleştirilmiştir. Bu dış ticaret faaliyetleri neticesinde Türk dış ticareti 121 milyon ABD\$ fazla vermiştir.

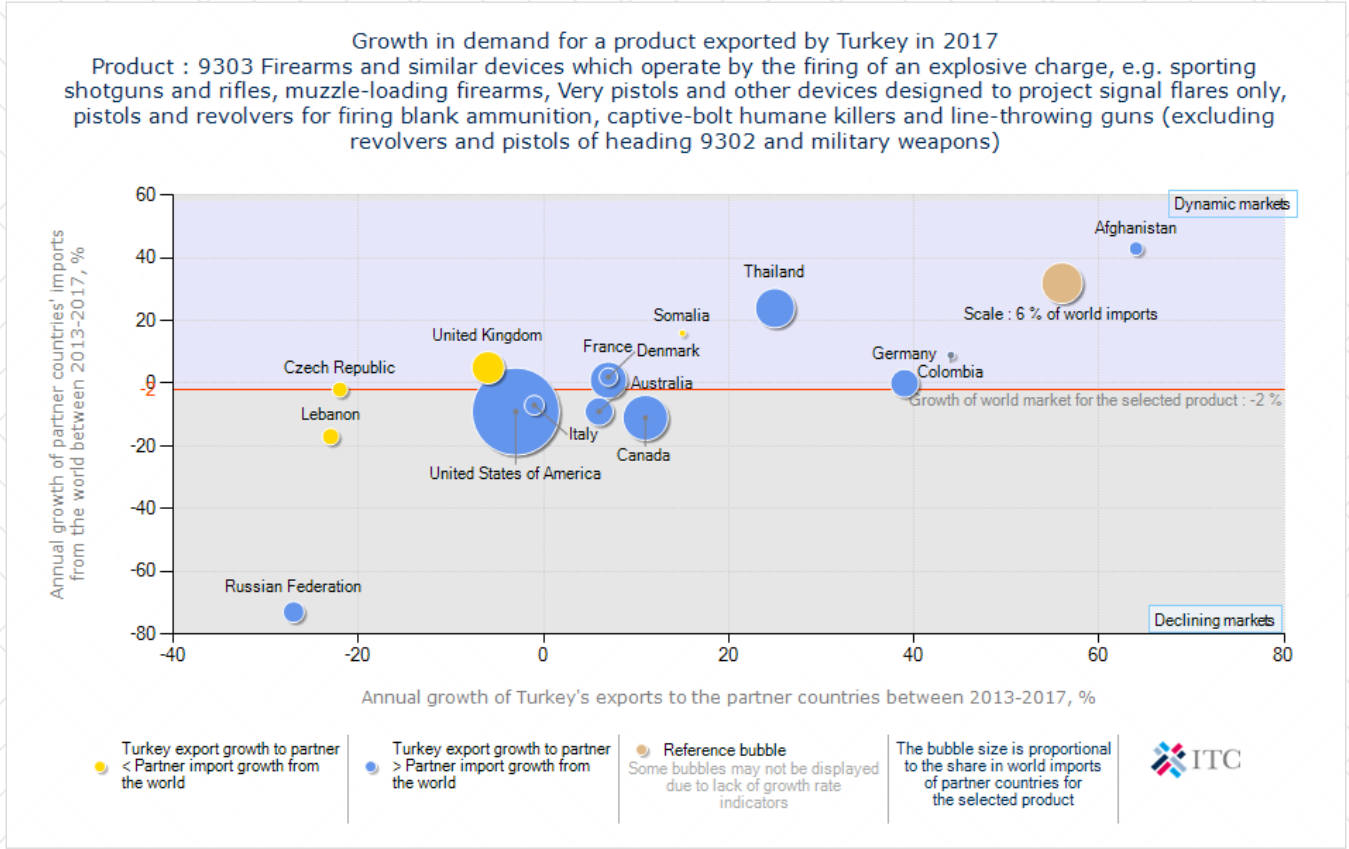
Türkiye’den gönderilen ürünlerde mevcut pazarların uygulamakta oldukları gümrük vergi oranları %0 ila %16 arasında değişmektedir.

GTIP 9303 Türkiye’nin 2017 ihracatı					
ÜLKELER	2017 İHRACAT 1000\$	DIŞ TİCARET DENGESİ 1000\$	TON	TON FİYAT ABD\$	TÜRKİYE’YE UYGULANAN GÜMRÜK VERGİSİ
Dünya	125229	121997	2837	44141	
ABD	59037	58959	1256	47004	0
Umman	6321	6321	25	252840	5
Kanada	5643	5643	136	41493	4.2
Fransa	5152	5143	78	66051	0
Lübnan	4977	4977	148	33628	5
Almanya	4639	4636	89	52124	0
Afganistan	3790	3790	266	14248	16
Avustralya	3754	3754	64	58656	0
Rusya	3186	3159	60	53100	12.2
Ukrayna	2980	2980	98	30408	10

Tablo 42

Kaynak: Trademap

Bu ürün grubunda Türkiye’nin mevcut pazarlarındaki genel dış ticaret yapısının ve trendlerin incelendiği aşağıda yer alan Grafik – 14’te öncelikle göze çarpan husus geçen beş yıllık dönemde pazarın yıllık ortalama %2 oranında daralmış olduğudur. Mevcut pazarlar içerisinde dünyadan alımlarını en fazla arttıran ülke Afganistan olmuştur. Pazarı en fazla daralan ülke ise Rusya’dır. Afganistan aynı zamanda Türkiye’den alımlarını en çok arttıran ülkedir. Grafikte yer alan ülkeler ok yönünde sıralanarak pazarlama çalışmalarına başlanabilir. ABD pazarı %0 bandının altında ve solunda yer almasından ötürü hem dünyadan hem de Türkiye’den alımları düşen ülke olarak değerlendirilebilir. Ancak, ABD’nin mavi renke ifade edilmiş olması Türk SSHS ilgili ürün grubunun ABD pazarında payının artmakta olduğunu göstermektedir. Daralan bir pazarda pazar payının artması her ne kadar çok mantıklı bir durum gibi görünmese de bunun sebebi rakiplerin ya söz konusu pazardan çıkıyor olmaları ya da o pazarın daralmayla beraber tedarikçi ülkelerini de değiştiriyor olmasını akla getirmektedir.

Grafik 14
Kaynak: Trademap

9303 Ürün Grubunda Dünyadaki Bazı Potansiyel Alıcılar

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
AGENCIJA ALAN D.O.O.	Croatia	http://www.aalan.hr
ALLAN MILLAR'S HUNTING & FISHING	New Zealand	http://www.huntingandfishing.co.nz
B & T AG	Switzerland	http://www.bt-ag.ch
BEST ARMS LTD	Ukraine	http://www.bestarms.com.ua
BIGNAMI, SPA	Italy	http://www.bignami.it
BİPROMASZ BİPRON TRADING SA	Poland	http://www.bbt.pl
BORCHERS, S.A.	Spain	http://www.borchers.es
CENZIN SP. Z O.O.	Poland	http://www.cenzin.com.pl
COLOMBI SPORT IMPORT	France	http://www.colombisports.fr
COMPANIA NATIONALA ROMARM SA	Romania	http://www.romarm.ro
CROSMAN	USA	https://www.crosman.com/
EDGARD GRIMARD SA	Belgium	http://www.grimard.be
FABBRICA D'ARMI PIETRO BERETTA,	Italy	http://www.beretta.com
FATHALLAH ARMS & AMMUNATION	Egypt	http://www.fathalaharms.com
FN HERSTAL SA	Belgium	http://www.herstalgroup.com
GRAND POWER, S.R.O.	Slovakia	http://www.grandpower.eu
GUNWERK	USA	https://www.gunwerks.com/
HERSTAL SA	Belgium	http://www.herstalgroup.com
HUMBERT CTTS	France	http://www.humbert.com
IMEX GROUP S.R.O.	Czech Republic	http://www.imexgroup.cz
INCORSA SP. Z O.O. TOWARZYSTWO	Poland	http://www.incorsa.pl

FİRMA	ÜLKE	WEB SİTESİ
KROMSON, S.A.	Spain	http://www.kromson.es
M.K.SZUSTER	Poland	http://www.szuster.com.pl
MAGIC TRADING CORPORATION,	Slovakia	http://www.magic.sk
MONI D.O.O.	Croatia	http://www.moni.hr
NAMMO LAPUA OY	Finland	http://www.lapua.com
PRODUCTOS MENDOZA, S.A. DE C.V.	Mexico	http://www.pmendoza.com.mx
RUAG AMMOTEC FRANCE	France	http://www.ruag.fr
SOCIETE NOUVELLE EUROP ARM	France	http://www.europarm.fr
SWİVEL	USA	http://www.swivelmachine.com/
TMP WAFFEN GMBH	Switzerland	http://www.tmpguns.ch
VINCENZO BERNARDELLI, SRL	Italy	http://www.bernardelli.com

Liste 14

Kaynak: KOMPASS, D&B, THOMASNET

Resim 15

15. BOMBALAR, EL BOMBALARI, TORPİDOLAR, MAYINLAR, GÜDÜMLÜ MERMİLER VE BENZERİ HARP MÜHİMMATİ VE BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI; FİŞEKLER VE DİĞER MÜHİMMAT VE MERMİLER VE BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI (SAÇMALAR, FİŞEK BARUT SIKIŞTIRICILARI DAHİL). AV TÜFEKLERİ İÇİN FİŞEKLER VE BUNLARIN AKSAM VE PARÇALARI; HAVALI SİLAH KURŞUNLARI

GTIP 9306

Resim 16

Bu grupta yer alan ürünler her türlü askeri araçta, insansız hava araçlarında, yerden havaya, havadan havaya atış rampalarında kullanılan bombalar ve roketler ile fışek ve mühimmatlardan meydana gelmektedir. Türkiye söz konusu ürünlerde son on yıl içerisinde dünya pazarında söz sahibi olmaya başlamıştır.

Aşağıda Roketsan tarafından üretilen ve hava araçlarına monte edilen güdümlü tanksavar füzesi UMTAŞ gösterilmektedir.

Dünyanın Önde Gelen Pazarları

9306 ürün grubunda dünyada 3.7 milyar ABD\$ tutarında bir uluslararası talep söz konusudur. Sektörün pek çok ürünün de olduğu gibi bu ürün grubunda da ABD en önemli ve büyük pazardır. Ülkelerin ticaret hacimlerinden de görüleceği üzere talebin yaklaşık %30'u bu pazarda oluşmaktadır. ABD'yi takip eden diğer pazarlarda oluşan dış talep 500 milyon ABD\$'ın altındadır.

GTIP 9306 2014-2017 Dünyanın önde gelen pazarları				
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017
Dünya	3,588,752	3,966,325	4,238,101	3,778,959
ABD	1,341,465	1,133,444	1,293,330	1,046,701
Kore	208,444	233,264	472,735	473,980
Avustralya	301,443	207,432	306,871	225,844
Kanada	186,993	184,380	182,934	157,484
Hollanda	69,296	64,952	87,449	130,181
Endonezya	46,255	123,998	119,442	125,854
Almanya	107,885	100,113	116,576	121,751
Polonya	79,428	87,525	95,266	104,661
Türkiye	45,354	82,665	30,601	94,952
Katar	4,365	11,095	127,102	92,143

Tablo 43
Kaynak: Trademap

Türkiye'nin İhracat Pazarları

9306 ürün grubunda Türk SSHS 2018 yılı rakamlarına göre toplam 73.4 milyon ABD\$ ihracat gerçekleştirmiştir. 2014-2017 döneminde ABD önde gelen pazar iken 2018 yılı içerisinde İspanya ve Umman'dan gelen talepler doğrultusunda bu iki ülke ilk iki sıraya yerleşmişlerdir. Tabloda ülkelerin yıllık bazda yaptıkları alımların düzensizliği buna karşın Birleşik Krallık'ın Türkiye'den yaptığı alımların düzenli olarak artışı dikkat çekmektedir.

GTIP 9306 Türkiye'nin 2014-2018 ihracat pazarları					
ÜLKELER	2014	2015	2016	2017	2018
Dünya	49,952	73,922	122,679	45,182	73,461
İspanya	7,139	5,465	3,265	4,764	9,541
Umman	0	0	0	742	9,453
Filipinler	0	504	0	0	7,325
UK	4,270	5,033	5,005	5,875	6,234
S. Arabistan	2,703	16,442	11,936	0	5,880
Fransa	3,244	3,855	5,103	3,874	4,944
ABD	4,847	13,907	12,932	8,712	3,708
Mali	5,519	5,218	5,913	4,112	3,579
Brezilya	0	0	743	423	2,238
Katar	0	1	2,385	49	1,969

Tablo 44

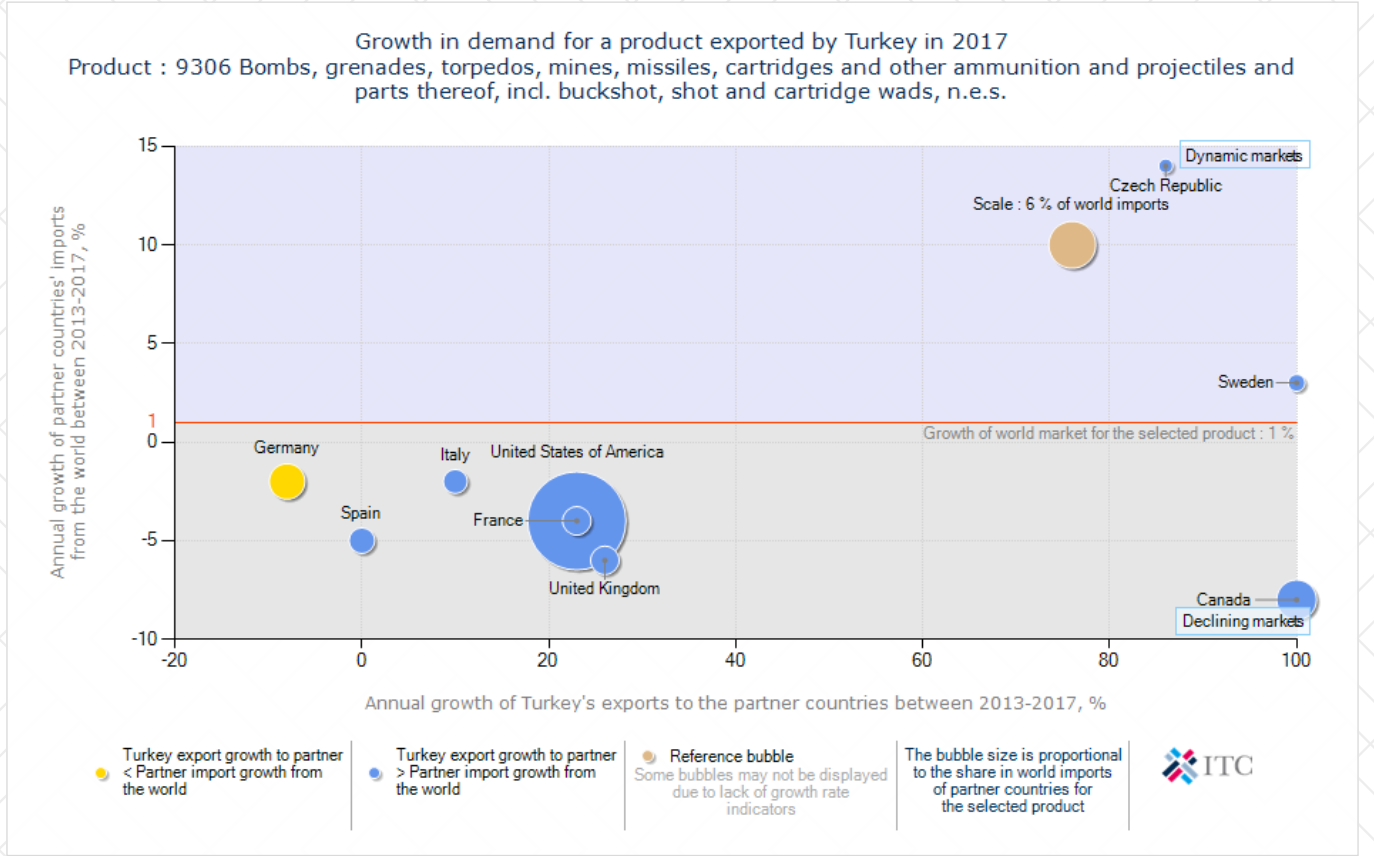
Kaynak: Trademap

GTIP 9306 Türkiye'nin 2017 ihracatı					
ÜLKELER	2017 İHRACAT 1000\$	DIŞ TİCARET DENGESİ 1000\$	TON	TON FİYAT ABD\$	TÜRKİYE'YE UYGULANAN GÜMRÜK VERGİSİ
Dünya	45182	-49770	14226	3176	
ABD	8712	7443	2960	2943	0
UK	5875	3250	2270	2588	0
İspanya	4764	2847	1804	2641	0
Mali	4112	4112	1091	3769	16.8
Fransa	3874	3436	1536	2522	0
İtalya	2151	-6874	807	2665	0
Azerbaycan	1639	1639	348	4710	0
Bulgaristan	1282	-35512	224	5723	0
Afganistan	1186	1186	306	3876	16
Almanya	1056	432	78	13538	0

Tablo 45
Kaynak: Trademap

9303 ürün grubunda Türkiye'den ihraç edilen ürünlerin dünyadaki genel talep seyri incelendiğinde, ABD ve Kanada dışında kalan pazarların bu iki ülkeye oranla nispeten daha küçük pazarlar olduğu görülmektedir. ABD'nin dünya pazarındaki bu payı daha önce de belirtildiği gibi ülkede yürürlükte olan silahlanma politikalarından doğmaktadır. Grafikte ilk incelenmesi gereken nokta olarak sürekli dile getirildiği üzere enine kırmızı çizgi dikkate alındığında geçen beş yıllık dönemde bu ürün grubunda dünya pazarının yıllık ortalama %5 arttığını görmekteyiz. Türkiye'nin mevcut pazarları içerisinde bu dönemde dünyadan yaptığı ithalatı en fazla arttıran ülke %19'a yakın artış ile Sırbistan olmuştur. Sırbistan bu dönemde Türkiye'den alımlarını da %32 seviyesinde arttırmıştır. Sırbistan pazarı ile alakalı olarak

tek olumsuz nokta pazarın çok dar olmasıdır. Türkiye 2013-2017 yılları arasında yıllık bazda en fazla El Salvador'a yaptığı ihracatı arttırmıştır. Alımlarını arttıran bir başka ülke ise İtalya olmuştur. Bu ürün grubunda ihracat çalışmalarına başlayacak firmalara öncelikle ABD ve Kanada daha sonra ise sırasıyla El Salvador ve İtalya önerilebilir.

Grafik 15
Kaynak: Trademap

Bu ürün grubunda Türkiye'nin mevcut pazarlarındaki genel dış ticaret yapısının ve trendlerin incelendiği yukarıda yer alan Grafik - 15'te öncelikle göze çarpan husus geçen beş yıllık dönemde pazarın yıllık ortalama %1 artmış olduğudur. Mevcut pazarlar içerisinde dünyadan alımlarını en fazla arttıran ülke Çekya olmuştur. Pazarı en fazla daralan ülke ise Kanada'dır. Çekya aynı zamanda Türkiye'den alımlarını en çok arttıran ülkelerden biridir. Grafikte yer alan ülkeler ok yönünde sıralanarak pazarlama çalışmalarına başlanabilir.

Çekya ve İsveç dışında halihazırda Türkiye'nin ihracat pazarını oluşturan diğer ülkelerin dünyadan yaptıkları alımlar %0 bandının altındadır. Yani bu ülkelerde dış alım pazarı daralmıştır. Bu ülkelerin mavi

renkle gösterilmiş olması, her ne kadar pazar daralıyor olsa da Türkiye'den gönderilen ürünlerin bu pazarlardaki payının arttığını göstermektedir.

Mavi renkle gösterilen ülkeler ok yönünde sağ üst köşeden sol alt köşeye doğru sıralanarak pazarlama faaliyetleri gerçekleştirilebilir.

9306 Ürün Grubunda Dünyadaki Bazı Potansiyel Alıcılar

FİRMALAR	ÜLKELER	WEB SİTELERİ
ARDESA, S.A.	Spain	http://www.ardesa.com
ARMERIA FRACASSI, SNC	Italy	http://www.armeriafracassi.com
ARMURERIE RAOUL CLOOS SÀRL	Luxembourg	http://www.arc.lu
BERETTA BENELLİ İBÉRICA, S.A.	Spain	http://www.bbi.es
BRESCİA MİDDLE EAST	Lebanon	http://www.bme.com.lb
CB SERVIS CENTRUM S.R.O.	Czech Republic	http://www.guns-trade.cz
CH JAMHOURİ & FİLS SARL	Lebanon	http://www.jamhourı.com
COMPLEX, SPOLOČNOSŤ S RUČENÍM	Slovakia	http://www.complex.sk
DEAS ARMS S.R.O.	Slovakia	http://www.deasarms.sk
EKOLAS, S.R.O.	Slovakia	http://www.ekolas.sk
F.LLI TURCO, SRL	Italy	http://www.fratelliturco.com
FATHALLAH	Egypt	http://www.fathallaharms.com
HQH SYSTEM SPOL. S R.O.	Czech Republic	http://www.hqh.cz
LASİ - ELECTRÓNICA, COMÉRCIO DE	Portugal	http://www.lasi.pt
MANUFACTURAS ARRİETA, S. L.	Spain	http://www.arrietashotguns.com
MELKART INTERNATİONAL SAL	Lebanon	http://www.melkart.cc
MERCANTİLE TRADING	Lebanon	http://www.mercantile-trading.com
MEZHER GROUP SARL	Lebanon	http://www.mezhergroup.com
MLADOST D.O.O.	Croatia	http://www.mladost-kastelir.hr
NORMARK SUOMİ OY	Finland	http://www.normark.fi
OMNIPOL A.S.	Czech Republic	http://www.omnipol.com
PROLOV S.R.O.	Czech Republic	http://www.prolov.net
RHEIN METALL DENEL MUNİTION	South Africa	http://www.denel.co.za
RHEINMETALL AIR DEFENCE AG	Switzerland	http://www.rheinmetall-detec.de
RHEINMETALL SCHWEİZ AG	Switzerland	http://www.rheinmetall.com
SAFARI LTD	Ukraine	http://www.safari.dp.ua
SOCIÉTÉ FİLS JOSEPH ABİ-SEMAAN	Lebanon	http://www.josons.com
STEAM GENERATİON AFRICA (PTY)	South Africa	http://www.steamgeneration.co.za
STRELNİEKS-A LTD	Latvia	http://www.strelnieks-a.lv
T.F.C., SRL	Italy	http://www.tfc.it
TACTİCAL SOLUTİONS CORPORATİON	New Zealand	http://www.tactical.co.nz
TANAX TRUCKS A.S.	Slovakia	http://www.tanaxtrucks.sk
TDM ELECTRONİCS S.A.	Poland	http://www.tdm-electronics.com
WILLING A.S.	Slovakia	http://www.willing.sk
ZEİNTRA LTD.	Switzerland	http://www.zeintra.ch

Liste 15

Kaynak: KOMPASS, D&B, THOMASNET

GENEL DEĞERLENDİRME

Savunma Sanayi ve Havacılık Sektörlerinde dünyadaki uluslararası pazarların ve Türkiye'nin bu pazarlardaki ihracat performansının incelendiği raporda 6 fasıl altında toplam 15 ürün grubu çalışılmıştır. Bu ürün grupları tespit edilirken Türk SSHS'nün halen ihracat yaptığı ürünlerin dahil olduğu ürün grupları öncelikle tercih edilmiştir.

SSHS'ünde dünyada yaklaşık 700 milyar ABD\$ tutarında bir mevcut pazar olduğu dile getirilse sektörün plastikten metale, tekstilden kimyasala pek çok alanda ana girdiye ihtiyaç duyması nedeniyle konuyu bu yönüyle değerlendiren dış ticaret uzmanları söz konusu pazarın yaklaşık 2 trilyon ABD\$ civarında olduğunu belirtmektedirler. Çünkü günlük yaşamda sivil kullanımda pek çok ürün aynı zamanda askeri amaçla da kullanılabilir. Raporumuzda yer alan, dürbünler, yivsiz av tüfekleri, tabancalar, pusulalar vb ürünler sivil ve askeri amaçlar ile kullanılabilirdiği için bazı kaynaklarda bu tür ürünler SSHS içerisinde değerlendirilirken bazı kaynaklar bu ürünleri sektörün dışında tutmaktadır.

Söz konusu bu değerlendirmeler Türk SSHS için de yapılmakla beraber Savunma Sanayi Bakanlığı, Savunma Sanayi İhracatçı Birlikleri ve Türk İhracatçılar Meclisi raporlarında Türkiye'nin 2018 yılı SSHS ihracatı yaklaşık 2 milyar ABD\$ olarak belirtilmektedir. Bu değerlendirmeler ışığında Türk SSHS'nün dünya uluslararası pazarının yaklaşık %0.1'ine (bindebir) hitap ettiği ortaya çıkmaktadır. Türkiye bütün ürün gruplarında 2018 yılında yaklaşık 168 milyar ABD\$ ihracat yapmıştır. Dolayısıyla SSHS Türk ihracatının %1'lik

kısmını gerçekleştirmiştir. Türk SSHS'nün kısa geçmişine rağmen ülkemizin önde gelen ihracat ürün gruplarından biri haline gelmesi sektörün geleceği hakkında oldukça olumlu karşılanmaktadır.

Rapor kapsamında ele alınan 15 farklı ürün grubunun dünya pazarları tabloları incelendiğinde göze çarptığı üzere, SSHS'ünde alımlar projeler kapsamında ve ihaleler bazında yapılmaktadır. Bu nedenle ülkelerin dış alım rakamları yıllar bazında tutarsızlık ve dengesizlikler gösterebilmektedir. Bu olumsuz durum ağırlıklı olarak mamül ürün ihracatlarında gözlemlenirken, ara malı ve hammadde satışlarında ihracat rakamlarının nispeten düzenli seyrettiği ve ihracat rakamlarının göreceli olarak yükselme eğiliminde olduğu izlenmektedir.

Bu sebeple, üretimi nispeten ileri düzey teknoloji ve sanayi yatırımı gerektiren sivil ve askeri hava araçları, bunların motorları, tanklar, zırhlı araçlar, roket ve füzeler gibi mamül ve sektörde faaliyette olan küçük ve orta büyüklükteki işletmeler tarafından üretimleri ve yukarıda sözü edilen nedenlerden ötürü satışları düzensiz ve zor olacak ürünlerin yanında, bu araçların teçhizatları, (8802 grubunda yer alan hava araçlarının parça ve aksamları buna çok iyi bir örnektir), parça, yedek parça ve aksamlarının üretimi ve ihracatı, Türk SSHS'nin uluslararası pazarlara giriş ve payını arttırma çabalarına olumlu katkı sağlayacaktır.

Konu bu çerçevede ele alındığında, Türk SSHS'ün yedek parça, teçhizat ve aksamları batılı gelişmiş ülkelere, mamül araç ve ürünleri

ise Orta Doğu ve Orta Asya ülkelerine ihraç ettiği görülmüştür.

Türkiye'nin SSHS'nde 2018 yılında gerçekleştirdiği dış satışın pazar dağılımı incelendiğinde ise en önemli pazarın ABD olduğu görülmektedir. 2018 yılında toplam 2.035 milyar ABD\$ tutarındaki ihracatın %35.6'sına karşılık gelen 726 milyon ABD\$'lık ihracat bu ülkeye gerçekleşmiştir. ABD'yi 226 milyon ABD\$'lık alımı ile Almanya ve 153 milyon ABD\$'lık alımı ile Umman takip etmiştir. Başlıca ihracat pazarımızı oluşturan ilk 10 ülke içerisinde 4 AB ülkesi. 3 KİK (Körfez İşbirliği Konseyi) ülkesi ile Hindistan, Azerbaycan-Nahcivan ve ABD yer almaktadır. SSHS'ünde dünyadaki uluslararası pazarın son beş yıllık gelişimi göz önüne alındığında mamûl araç ve ürünlerde pazarın -%5 - +%5 aralığında gelişme göstereceği ve alımların projeler çerçevesinde ihaleler bazında olacağı, yedek parça, teçhizat ürünlerinde ise büyümenin bazı ürünlerde %10'a varan değerlere yükseleceği, alımların ise hem ihaleler hem de özel sektör tarafından gerçekleştirilmeye devam edeceği ön görülebilir. Türk SSHS'nde faaliyette olan mevcut firmaları ve sektöre yeni dahil olacak üretici ve tüccar işletmeler önümüzdeki dönemde gerçekleştirecekleri faaliyetleri bu çerçevede planlayarak üretim ve pazarlama stratejilerini belirlemeleri uygun olacaktır.

Diğer yandan Türk SSHS firmalarının gerekli yatırımları gerçekleştirerek özellikle askeri ve sivil hava taşıtları, tank ve zırhlı araçlarda kullanılan ithal girdileri yerli malı üretimle ikâme ederek yurtiçi ve yurtdışı satışlarda kârlılığı arttırma imkanları da göz ardı

edilemeyecek kazanımlardan olacaktır. Bu alanlarda hayata geçirilecek yerli üretim aynı zamanda istihdamın arttırılması, yerli arge çalışmalarına yönelinmesi, uzmanlaşma ve markalaşma konularında da katkı sağlayacaktır.

TÜRK SAVUNMA SANAYİ VE HAVACILIK SEKTÖRÜNDE FAALİYETTE OLAN ŞİRKETLER

AKADEMİ SANCAC ULUSLARARASI SAVUNMA DANIŞMANLIK VE EĞİTİM A.Ş.

Turgut Reis Caddesi No:21
Anıttepe/Ankara/Türkiye, 06580
T: +90 850 840 27 23 info@asancak.com
F: +90 850 840 27 23 www.asancak.com

ANADOLU DENİZ İNŞAAT KIZAKLARI SAN. VE TİC. A.Ş.

Tuzla Tersaneler Caddesi No:22
34944 Tuzla / İstanbul / Türkiye
T: +90 216 446 61 14 info@adik.com.tr
F: +90 216 446 60 82 www.adik.com.tr

ALP HAVACILIK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Organize Sanayi Bölgesi 8. Cad.
26110 ESKİŞEHİR / Türkiye
T: +90 222 236 13 00 alphavacilik@alp.com.tr
F: +90 222 236 12 85 alphavacilik@hs03.kep.tr

ANOVA PROJE VE DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ.

Odtü-Teknokent Silikon Binası Zemin Kat No: 6
06531 ODTÜ / Ankara / Türkiye
T: +90 312 210 12 45 info@anova.com.tr
F: +90 312 210 12 46 www.anova.com.tr

ARES TERSANECİLİK LTD. ŞTİ.

Antalya Serbest Bölgesi 07070
Konyaaltı / Antalya / Türkiye
T: +90 242 259 52 61 ares@ares.com.tr
F: +90 242 259 5263 www.ares.com.tr

ADA CAM SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.

Tuzla Deri Organize Sanayi Bölgesi
Apres Sok.Y-19/A Parsel 34953 Tuzla / İstanbul/ Türkiye
T: +90 216 394 91 83 -84-85 info@armassglass.com
F: +90 216 394 91 86

ASGART MÜHENDİSLİK LTD. ŞTİ.

ODTÜ Ostim Teknokent Uzakçağı Cad.1308. Sok.
No:6 1.Kat No:11 Yenimahalle / Ankara / Türkiye
T: +90 312 386 17 52 info@asgart.com.tr
F: +90 312 386 17 52 www.asgart.com.tr

ASELSAN A.Ş.

Macunköy Tesisleri
Mehmet Akif Ersoy Mahallesi 296. Cadde No:16,
06370 Yenimahalle / Ankara / Türkiye
T: +90 312 592 10 00 www.aselsan.com.tr
F: +90 312 354 13 02

ASPIRSAN ASKERİ PİL SAN. VE TİC. A.Ş.

Organize Sanayi Bölgesi 12.cadde No:8
38070 Melikgazi / Kayseri / Türkiye
T: +90 352 321 12 15-16 www.aspirsan.com
F: +90 352 321 12 17

ATEL TEKNOLOJİ VE SAVUNMA SANAYİ A.Ş.

Hilal Mah. 677. Sokak No:9 06550
Yıldız / Çankaya / Ankara / Türkiye
T: +90 312 441 42 20 info@a-tel.com.tr
F: +90 312 441 42 18 www.a-tel.com.tr

AVS SARACİYE TEKSTİL KONFEKSİYON DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.

Tepe Prime İş Merkezi A Blok Kat:16 Daire:91 Ankara / Türkiye
T: +90 397 15 75 (pbx) info@avssaraciye.com.tr
F: +90 312 397 15 76

AYDIN YAZILIM VE ELEKTRONİK SAN. A.Ş. (AYESAS)

Oğuz Cad. No:7 Sincan Organize Sanayi Bölgesi
06935 Sincan / Ankara / Türkiye
T: +90 312 589 30 00 info@ayesas.com
F: +90 312 589 30 60 www.ayesas.com

AKKAR SİLAH SANAYİ LTD.

Orhanlı mh Anıt sk 21 Tuzla 34956 İstanbul TÜRKİYE
T: +90 216 394 43 64 akkar@akkar.com.tr
F: +90 216 394 43 73 www.akkar.com.tr

BİLGİ BİLGİ SİSTEMLERİ A.Ş.

Çetin Emek Bulvarı Cevizlidere Caddesi 1/10
06520 Yukarı Öveçler / Ankara / Türkiye
T: +90 312 473 39 25 info@bilgigis.com
F: +90 312 473 39 28 www.bilgigis.com

BAYKAR MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

İkitelli Organize San. Böl. Metal İş San. Sit. 15. Blok No: 1-3-5-7
Başakşehir / İstanbul / Türkiye
T: +90 212 671 21 15 info@baykarmakina.com
F: +90 212 671 10 31 www.baykarmakina.com

BMC SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Kemalpaşa Cad. No. 32,
35060 Pınarbaşı / İzmir / Türkiye
T: +90 232 477 18 73 defence@bmc.com.tr
F: +90 232 477 18 75 www.bmc.com.tr

BITES SAVUNMA, HAVACILIK VE UZAY TEKNOLOJİLERİ

ODTÜ Teknokent İkizler Binası B Blok No:35
Doğu Cephe Kat:1 ODTÜ Yerleşkesi Üniversiteler Mah.
İhsan Doğramacı Bulvarı 06531 Çankaya Ankara
T: +90 312 210 12 56 bites@bites.com.tr
F: +90 312 210 12 58 www.bites.com.tr

C TECH BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ SAN. VE TİC. A.Ş.

Teknoloji Serbest Bölgesi (TEKSEB) Yeni Teknoloji Binaları
No: C-210 41470 Gebze / Kocaeli / Türkiye
T: +90 262 644 90 48 info@ctech.com.tr
F: +90 262 644 90 47 www.ctech.com.tr

CANİK SAMSUN YURT SAVUNMA SANAYİ ve TİCARET A.Ş.

Organize Sanayi Bölgesi Ulubatlı Caddesi No:2
Tekkeköy / Samsun / Türkiye
T: +90 362 266 66 71 info@canik55.com
F: +90 362 266 66 72 www.canik55.com

EDA TASARIM ANALİZ MÜHENDİSLİK VE BİLGİSAYAR HİZMETLERİ LTD. ŞTİ.

Silikon Blok No: 22 TEKNOKENT ODTÜ 06531
Ankara / Türkiye
T: +90 312 210 19 91 mail@eda-ltd.com.tr
F: +90 312 210 19 92 www.eda-ltd.com.tr

DEARSAN GEMİ İNŞAAT SANAYİİ A.Ş.

Postane Mahallesi Rauf Orbay Cad. No:2
P.K. 34940 Tuzla / İstanbul / Türkiye
T: +90 216 395 75 75 dearsan@dearsan.com
F: +90 216 395 75 77 www.dearsan.com

ELEKTROLAND ENDÜSTRİYEL ELEKTRONİK SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

Öveçler 2.Cad.1296. Sok. No:5/3
Dikmen / Ankara / Türkiye
T: +90 312 460 18 23 - 24 info@elektroland.com.tr
F: +90 312 460 18 21 www.elektroland.com.tr

ESEN SİSTEM ENTEGRASYON VE MÜHENDİSLİK HİZMETLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

İkizler Binası A. Blok 1. Kat ODTU Teknokent 06800
Ankara / Türkiye
T: +90 312 220 14 88 info@esensi.com.tr
F: +90 312 220 14 89 www.esensi.com.tr

ETC TÜRKİYE

ODTÜ Teknokent Gümüş Bloklar A Blok, Suit-1.
06531 Ankara / Türkiye
T: +90 312 210 17 80 info@etcturkey.com.tr
F: +90 312 210 17 84 www.etcusa.com

ETA ELEKTRONİK TASARIM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

ODTÜ İkizleri Z Kat B Blok
06531 Odtü Teknokent / Ankara / Türkiye
T: +90 312 210 16 16 info@etaint.com
F: +90 312 210 16 13 www.etaint.com

FNSS SAVUNMA SİSTEMLERİ A.Ş.

Konya Yolu 8. km Oğulbey Mevkii
PK 37 06830 Gölbaşı / Ankara / Türkiye
T: +90 312 497 43 00 marketing@fnss.com.tr
F: +90 312 497 43 01 www.fnss.com.tr

FIGES A.Ş.

Denizciler Tcaret Merkezi, Sahil Yolu Caddesi, No:25/54
34947 Tuzla İçmeler Mevkii / İstanbul / Türkiye
T: +90 216 494 16 83 info@figes.com.tr
F: +90 216 494 16 90 www.figes.com.tr

FOTONİKS ASKERİ ELEKTRONİK VE ELEKTRO-ÖPTİK SİSTEMLERİ SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

İlkbahar Mah. 571 Cad. 607 Sok. No: 11
06550 Çankaya / Ankara / Türkiye
T: +90 312 490 22 48 info@fotoniks.com.tr
F: +90 312 490 22 69 www.fotoniks.com.tr

FOSTER GROUP

İstanbul Organize Deri Sanayi Bölgesi Yan Sanayi Gelişim
Alanı YC 21 Parsel Keratin sk. Aydınlı/ Tuzla- İstanbul /
Türkiye
T: +90 216 591 01 86 info@fosterdefence.com
F: +90 216 591 06 97 www.fosterdefence.com

GATE ELEKTRONİK SAN.VE TİC. A.Ş.

İstanbul Yolu Ayaş Kavşağı 16. km No:1-A 06370
Ergazi Mah. Yenimahalle / Ankara / Türkiye
T: +90 312 257 07 37 gate@gateelektronik.com.tr
F: +90 312 257 23 00 www.gateelektronik.com.tr

GARANTİ GİYİM MOBİLYA MAKİNA İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET A.Ş. (UYAR GRUP İŞTİRAKİ)

Organize Sanayi Bölgesi Yerköy/ YOZGAT / Türkiye
T: +90 354 558 11 07 - 08 info@garantigiyim.com.tr
F: +90 (354) 558 11 09 uyargroup.com

GLOBAL TEKNİK ELEKTRONİK MÜHENDİSLİK YAZILIM HAVACILIK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

1. Organize Sanayi Bölgesi Dökümcüler Sitesi 203. Sokak
No: 87 Sincan/Ankara / Türkiye
T: +90 312 267 40 50 info@globalteknik.com.tr
F: +90 312 267 4055 www.globalteknik.com.tr

GİRSAN MAKİNE VE HAFİF SİLAH SAN. TİC. A.Ş.

Batılama mevki Suinta Sok. No: 19
28200 Giresun / Türkiye
T: +90 454 215 29 31 info@yavuz16.com
F: +90 454 215 39 28 www.girsan.com

HAVA ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Mustafa Kemal Mahallesi 2120 Cad. No: 39
06510 Çankaya / Ankara / Türkiye
T: +90 312 219 57 87 marketing@havelsan.com.tr
F: +90 312 219 57 97 www.havelsan.com.tr

GÜVENLİ YAŞAM İŞ GÜVENLİĞİ SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.

Organize Sanayi Bölgesi 1233 Sokak (Eski 56.Sokak)
No:97 Ostim / Ankara / Türkiye
T: +90 312 215 50 71 gy@guvenliyasam.com
F: +90 312 212 66 77 www.guvenliyasam.com

HST OTOMOTİV İMALAT SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Hürriyet Mah. E90 Karayolu Kenarı Serpeleri No:54
Temelli-Sincan/Ankara / Türkiye
T: +90-312-646 50 50 satis@hema-disli.com.tr
F: +90 312 646 50 10 www.hema.com.tr

HEMA ENDÜSTRİ A.Ş.

Büyükdere Cad. Uçyol Mevkii No:53 34398 Maslak /
İSTANBUL / Türkiye
T: +90 212) 285 22 40 www.hattat.com.tr
F: +90 212) 286 44 55

İPA ELEKTRONİK BİLİŞİM TEKNOLOJİSİ ENERJİ VE SAVUNMA SANAYİ DİŞ TİC. LTD.ŞTİ.

Mustafa Kemal Mah. 2159 Sok 4/7 Çam I Merkezi
Çankaya /ANKARA / Türkiye
T: +90 312 473 23 43 www.ipadefence.com
F: +90 312 473 23 45

HEXAGON MÜHENDİSLİK VE TASARIM A.Ş.

TAYSAD Organize Sanayi Bölgesi 1. Cadde 15.Yol No: 7
Şekerpınar / Çayırova / Kocaeli / Türkiye
T: +90 262 673 21 00 info@hexagonstudio.com.tr
F: +90 262 658 04 35 www.hexagonstudio.com.tr

İŞBİR ELEKTRİK SANAYİ A.Ş.

İzmir Yolu Mh. Yeni İzmir Cad. Dış Kapı: 39/A D1
Çayır Hisar Köyü / Balıkesir / Türkiye
T: +90 266 283 00 50 isbir@isbirelektrik.com.tr
F: +90 266 283 00 66-67 www.isbirelektrik.com.tr

İSTANBUL TERSANESİ

Tuzla Tersaneler Bölgesi, No:28
34944 Tuzla / İstanbul / Türkiye
T: +90 216 446 93 00 naval@istanbulshipyard.com
F: +90 216 446 93 08 www.istanbulshipyard.com

KOÇ BİLGİ ve SAVUNMA TEKNOLOJİLERİ A.Ş.

ODTÜ Teknokent Yazılım Teknoparkı
Üniversiteler Mah. İhsan Doğramacı Blv. 17/B
06800 Odtü / Ankara / Türkiye
T: +90 312 218 89 00 info@kocsavunma.com.tr
F: +90 312 218 89 90 www.kocsavunma.com.tr

KAREL A.Ş.

Esentepe Mah. Kore Şehitleri Cad. Yzb. Kaya Aldoğan Sokak
No:16 34394 Şişli / İstanbul / Türkiye
T: +90 212 355 48 00 satis@karel.com.tr
F: +90 212 275 40 01 www.karel.com.tr

KÖSEDAĞ TEL ÖRME ÇİT SAN. VE TİC. İTH. İHR. A.Ş.

İstanbul Tuzla Organize Sanayi Bölgesi (İTOSB)
2. Cad No:1 Eski Ankara Yolu Tepeören
Tuzla - İstanbul / TÜRKİYE
T: +90 216 593 24 00 kosedag@kosedag.com.tr
F: +90 216 593 24 07 www.kosedag.com.tr

KOLUMAN MOTORLU ARAÇLAR TİCARET ve SANAYİ A.Ş.

Ehlibeyt Mahallesi Mevlana Bulvarı No:199/A
06520 Çankaya / ANKARA
T: +90 216 311 80 50 www.koluman.com.tr
F: +90 216 311 82 29

MAKİNA ve KİMYA ENDÜSTRİSİ KURUMU

De Gol Street No: 4
Tandoğan / Ankara / Türkiye
T: +90 312 296 11 70 mkekexport@mkek.gov.tr
F: +90 312 222 22 41 www.mkek.gov.tr

MAKEL ULUSLARARASI YALITIM, ENERJİ VE SAVUNMA SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

Şerif Ali Mevkii Bayraktar Bulvarı Adil Sok. No: 43 Y. Dudullu / İstanbul / Türkiye
T: +90 216 540 63 41 www.makelteknoloji.com
F: +90 216 527 40 41

MILPER PERVANE TEKNOLOJİLERİ A.Ş.

Teknopark İstanbul - Sanayi Mahallesi
Teknopark Bulvarı - 1/2A Z08
34906 Pendik / İstanbul / Türkiye
T: +90 216 447 02 54 / 56 milper@milper.com.tr
F: +90 216 447 18 89 www.milper.com.tr

METEKSAN SAVUNMA SANAYİ A.Ş.

Beytepe Köyü Yolu No:3 06800
Bilkent / Ankara / Türkiye
T: +90 312 266 15 20 export@meteksan.com
F: +90 312 266 13 93 www.meteksan.com

MILSOFT YAZILIM TEKNOLOJİLERİ A.Ş.

ODTÜ - Teknokent
06800 Ankara / Türkiye
T: +90 312 292 30 00 milsoft@milsoft.com.tr
F: +90 312 210 15 57 www.milsoft.com.tr

MIKES MİKRODALGA ELEKTRONİK SİSTEMLER SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Çankırı Yolu 5. Km. 06750 Akyurt / Ankara / Türkiye
T: +90 312 847 51 00 info@mikes.com.tr
F: +90 312 847 51 14 www.mikes.com.tr

NERO ENDÜSTRİ VE SAVUNMA SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.

Ytü Davutpaşa Kampüsü Teknoloji Geliştirme Bölge. C1/207
Esenler / İstanbul / Türkiye
T: +90 212 482 00 88 info@neroindustry.com
F: +90 212 549 90 04 www.neroindustry.com

MTU MOTOR TÜRBİN SAN. VE TİC. A.Ş.

Ömerli Mah. Hatıra Sok. No:5
34555 Arnavutköy / İstanbul / TURKEY
T: +90 312 468 27 50 www.mtu.com.tr / info@mtu.com.tr
F: +90 312 468 27 51 www.mtu-online.com

NUROL TEKNOLOJİ SANAYİ VE MADENCİLİK TİCARET A.Ş.

İnönü Mahallesi FSM Bulvarı 102.Sokak No:53 Yenimahalle/
Ankara / Türkiye
T: +90 312 278 02 78 info@nurolteknoloji.com
F: +90 312 278 02 76 www.nurolteknoloji.com

NUROL MAKİNA SANAYİ A.Ş.

Ankara Organize Sanayi Bölgesi Avrupa Hun Caddesi,
No: 6 06935, Sincan / Ankara / Türkiye
T: +90 312 267 05 30 info@nurolmakina.com.tr
F: +90 312 267 01 55 www.nurolmakina.com.tr

ONUR MÜHENDİSLİK A.Ş.

Mutlukent Mahallesi 1942. Cadde No: 39, 06800
Ümitköy / Ankara / TÜRKİYE
T: +90 312 235 15 50 info@onur.net
F: +90 312 235 15 40 www.onur.net

ONUK-BG SAVUNMA SİSTEMLERİ ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME A.Ş.

Aydıntepe Mahallesi Kızılçam Sokak Nu.8
34947 Tuzla / İstanbul / Türkiye
T: +90 216 392 02 36 info@onuk-bg.com
F: +90 216 392 02 37 www.onuk-bg.com

OTONOM TEKNOLOJİ ROBOTİK, ELEKTRONİK VE YAZILIM SANAYİ LTD. ŞTİ.

Tasarım: KOSGEB Binası No: 306 Teknokent ODTÜ Ankara
Üretim: 1473. Sok (Eski 690. Sok) No: 38 Yenimahalle
İvedik OSB Ümitköy / Ankara / TÜRKİYE
T: +90 262 673 21 00 info@otonomteknoloji.com
F: +90 262 658 04 35 www.otonomteknoloji.com

OTOKAR OTOMOTİV VE SAVUNMA SANAYİ A.Ş.

Aydınevler Mah. Dumlupınar Cad. No: 58 A Blok
34854 Küçüköy / İstanbul / Türkiye
T: +90 216 489 29 50 kyl@otokar.com.tr
F: +90 216 489 29 67 www.otokar.com.tr

ÖZTEK TEKSTİL TERBİYE TESİSLERİ SAN VE TİC. A.Ş.

E-5 Karayolu Misinli Kavşağı 59860 Çorlu / Tekirdağ / TURKEY
T: +90 282 675 14 14 pbx oztektekstil@oztektekstil.com.tr
F: +90 282 675 14 00-01 www.oztektekstil.com.tr

ÖZTİRYAKİLER MADENİ EŞYA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Cumhuriyet Mahallesi, Eski Hadimköy Yolu No: 29/A
34900 Büyücekmece / İstanbul / Türkiye
T: +90 212 886 78 00 export@oztiryakiler.com.tr
F: +90 212 886 62 36 www.oztiryakiler.com.tr

RMK MARINE

Evliya Çelebi Mahallesi, Tersaneler Cad. No:12
34944 Tuzla / İstanbul / Türkiye
T: +90 216 581 33 00 info@rmkmarine.com.tr
F: +90 216 395 45 82 www.rmkmachine.com.tr

RAFF GİYİM SANAYİ İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.

Fatih Cad. İhlamur Sk. No:2 Kat: 1 Merter
/ İSTANBUL / Türkiye
T: +90 212 502 12 12 info@raff.com.tr
F: +90 212 502 12 22 www.raff.com.tr

SARSILMAZ SİLAH SANAYİ

Mebus Evleri Mh. Degol Cd. Meçhul Asker Sk. No:18/2
Ankara / Türkiye
T: +90 312 213 19 99 sarsilmaz@sarsilmaz.com.tr
F: +90 312 213 03 19 www.sarsilmaz.com.tr

ROKETSAN

Kemalpaşa Mahallesi Şehit Yüzbaşı Adem Kutlu Sok. No: 21
06780 Elmadağ / Ankara / Türkiye
T: +90 312 860 55 00 pazarlama@roketan.com.tr
F: +90 312 863 42 08 www.roketan.com.tr

SAFKAR / EGE SOĞUTMACILIK A.Ş.

Ulukent Sanayi Bölgesi 10001 Sokak No: 15 Ulukent / İzmir / Türkiye
T: +90 232 833 37 64 pbx info@safkar.com
F: +90 232 833 37 55 www.safkar.com.tr

SAVRONİK ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Organize Sanayi Bölgesi 20. Cadde
No:19 26110 Eskişehir / Türkiye
T: +90 222 236 15 90 savronik@savronik.com.tr
F: +90 222 236 15 89 www.savronik.com.tr

SEDEF GEMİ İNŞAATI A.Ş.

Tersaneler Yolu No:14 34940
Tuzla/Istanbul-TÜRKİYE
T: +90 216 581 77 00 www.kalkavanshipyard.com
F: +90 216 581 77 01 sedef@kalkavanshipyard.com

SDT UZAY VE SAVUNMA TEKNOLOJİLERİ

Galyum Blok 2. Kat No: 2
ODTÜ Teknokent 06531 Ankara / Türkiye
T: +90 312 210 10 15 info@sdt.com.tr
F: +90 312 210 11 21 www.sdt.com

SELAH

Özel Sektör Tersaneleri Bölgesi, Tersaneler Cad. D: 4,
İçmeler/Istanbul / Asya / Türkiye
T: +90 216 581 50 00 info@selahshipyard.com
F: +90 216 395 45 03

SERPA HASSAS DOKUM SAN.VE TİC.LTD.ŞTİ.

Organize Deri San.Böl. Tav Cad. No:15 M1-12 Özel Parsel
34957 Tuzla - İstanbul / TÜRKİYE
T: +90 216 394 23 52 www.serpahassasdokum.com
F: +90 216 394 23 55

SİMSOFT BİLGİSAYAR TEKNOLOJİLERİ LTD. ŞTİ.

ODTÜ Teknokent SATGEB Ortak Bina 1. Kat
Ar-Ge Ofisleri 06531 Ankara / Türkiye
T: +90 312 210 00 46 info@simsoft.com.tr
F: +90 312 210 00 47 www.simsoft.com.tr

SELEX ES ELEKTRONİK A.Ş.

Konya Yolu 25. km Gölbaşı / Ankara / Türkiye
T: +90 0312 484 51 81 sales@selex-es.com.tr
F: +90 0312 484 43 32 www.selex-es.com

TEKOM ELEKTRİK ELEKTRONİK MEKANİK İNŞAAT SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

Ertuğrulgazi Mah. İnşaat Cad. No:7 Kat 2/2
Kartepe / KOCAELİ-TÜRKİYE
T: +90 0262 371 53 13 info@tekom.com.tr
F: +90 262 371 18 28 www.tekom.com.tr

TUSAŞ - TÜRK HAVACILIK VE UZAY SANAYİ A.Ş.

Fethiye Mahallesi, Havacılık Bulvarı No:17
06980 Kazan / Ankara / Türkiye
T: +90 312 811 18 00 www.tai.com.tr
F: +90 312 811 14 25

TEI TUSAŞ MOTOR SANAYİ A.Ş.

Esentepe Mahallesi Çevreyolu Bulvarı No:356
26003 Tepebaşı / Eskişehir / Türkiye
T: +90 222 211 21 00 www.tei.com.tr
F: +90 222 211 21 01

TİMSAN TRAKTÖR ÜRETİM MONTAJ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Meydan Sk. No 4/23 34335 Akatlar / İstanbul / Türkiye
T: +90 212 352 39 65 timsan@timsantr.com
F: +90 212 352 39 78 www.timsantraktor.com.tr

TİMSAN TAHHÜT İMALAT MONTAJ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Eyüp Sultan Mah. Kartopu Sok No:7 Sancaktepe /
İstanbul / Türkiye
T: +90 216 527 42 70 / 4 hat timsan@timsantr.com
F: +90 216 364 33 63 www.timsan.net

TRABZON SİLAH SANAYİ A.Ş.

DeGöl Caddesi No:13/1
06580 Tandoğan / Ankara / Türkiye
T: +90 312 213 75 09 info@trabzon silah.com
F: +90 312 213 78 06 www.trabzon silah.com

TTAF SAVUNMA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Ostim Mah. Ahi Evran Cad. 1212. Sok. No: 24
06370 Yenimahalle / Ankara / Türkiye
T: +90 (232) 833 37 64 pbx
F: +90 (232) 833 37 55 www.ttaf savunma.com.tr

TURAC DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.

Mebusevleri, Tandoğan Meydanı Anıt Cd. Meydan Apt. No: 8/15
Çankaya / Ankara / Türkiye
T: +90 312 212 70 61 info@turac.com.tr
F: +90 312 212 70 29 www.turac.com.tr

TÜBİTAK BİLGEM

TÜBİTAK BİLGEM
Gebze 41470 Kocaeli / Türkiye
T: +90 262 648 10 00 bilgem@bilgem.tubitak.gov.tr
F: +90 262 648 11 00 www.bilgem.tubitak.gov.tr

TÜBİTAK SAVUNMA SANAYİ ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME ENSTİTÜSÜ

TÜBİTAK SAGE
Pk. 16 Mamak 06261 Ankara / Türkiye
T: +90 312 590 90 00 sage@tubitak.gov.tr
F: +90 312 590 91 48 - 49 www.sage.tubitak.gov.tr

UYAR GRUP

Dereboyu Cad. Çalışkan Sokak No.4 34303 Halkalı / İstanbul
T: +90 212 473 01 00 / pbx info@uyargroup.com
F: +90 212 473 01 55 www.uyargroup.com

VESTEL SAVUNMA SANAYİ A.Ş.

Üniversiteler Mah. İhsan Doğramacı Blv. Titanyum Blok 17/B
Zemin Kat Teknokent ODTÜ 06800 Ankara / Türkiye
T: +90 312 589 41 50 vestel.savunma@vestel.com.tr
F: +90 312 589 41 60 www.vestelsavunma.com
www.vesteldefence.com

YD YAZILIM EĞİTİM DANIŞMANLIK VE BİLGİ SİSTEMLERİ TİC. LTD. ŞTİ.

ODTÜ TEKNOKENT İkizler Binası Z1
ODTÜ Kampüsü 06531 Ankara / Türkiye
T: +90 312 210 17 64 info@ydyazilim.com
F: +90 312 210 17 65 www.ydyazilim.com

YAKUPOĞLU A.Ş.

Havalimanı Yolu 20. Km. 06750
Akyurt / Ankara / Türkiye
T: +90 312 398 12 13 info@yakupoglu.com.tr
F: +90 312 398 08 78 www.yakupoglu.com.tr

YONCA - ONUK JV

Kızılçam Sokak, 8/2 Aydıntepe
34947 Tuzla / İstanbul / Türkiye
T: +90 216 392 99 70 info@yonca-onuk.com
F: +90 216 392 99 69 www.yonca-onuk.com

YÜKSEL SAVUNMA SİSTEMLERİ A.Ş.

Bilkent Cyberpark, Cyberplaza C Block Ground Floor,
06800 Bilkent / Ankara / Türkiye
T: +90 312 265 07 20 www.yukselsavunma.com
F: +90 312 265 07 23

STM SAVUNMA TEKNOLOJİLERİ MÜHENDİSLİK VE TİCARET A.Ş.

STM A.Ş., Ankara Teknoloji Geliştirme Bölgesi, Bilkent Cyberpark, Üniversiteler Mah. 1605.cadde, No: 3/A, 06800, Çankaya ANKARA / Türkiye
T: +90 312 266 35 50 (pbx) info@stm.com.tr
F: +90 312 266 35 51 www.stm.com.tr

KAYNAKÇA

- TRADEMAP
- KOMPASS
- D&B
- THOMASNET
- SAVUNMA SANAYİ İHRACATÇI BİRLİKLERİ GENEL SEKRETERLİĞİ
- SAVUNMA SANAYİ BAŞKANLIĞI
- DELOITTE
- TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ
- TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

KONYA SAVUNMA SANAYİ ARAŞTIRMA RAPORU

Bu çalışma Mevlana Kalkınma Ajansı'nın "Savunma Sanayisine Yönelik Analiz ve Lobicilik Faaliyetleri Projesi" (TR52-18-TD/0068) kapsamında hazırlanmıştır. İçerik ile ilgili sorumluluk Konya Ticaret Odası'na aittir ve Mevlana Kalkınma Ajansının görüşlerini yansıtmamaktadır.

